ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,

ՅԻՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱՐԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ ՏՅ. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1, 1910. Ն՝ 40

ԳԱՐԱՍԱՂ

ԳՐԱԼԸ ՆԻԳՕԼԱ ՎԷ ԳՐԱԼԻՋԱՍԸ ՄԻԼԷՆԱ

اوه‌دار هفته‌لق غزته — درسعادته بابل هاوسده — مدير مسئول ـ صموئيل ق. هاروتيونيان

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԷՆԻԱԿ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՅԱՑԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔԱԿ
ՀԱՅՖԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ
Միւէլլիֆլիր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Մինճասեան
Պապըլ Հասւա,
Տէր ի Սա'ատէթ, Թիւրքիա

ՇԷՐԱՆԹ
Սէնէլիկ 40 Ղրչ.
Ամերիկա իչին 2 Տօլ.
Ինկլիզէրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սաիրէ ,, 10 Ֆրնգ.
Էլտէն Նումերօ 40 փր.
Ի'անաթ գրյուէթլէրէ ժուէթեաէ

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

Ի'ԼԱՆ

Պու սէնէ չօզուան վազըֆ օլարգ քի կիրակի Մէքթէպի ակրսլէրինին Իզահաթըը Աւետարերաէ նէյր էթմէկ ուսուլը հանլըչ իտի, լաքին օլթարդա պայչամըչ օլսըզըմըզդան պիւթիւն սէնէ էօյլէ տէ-վամ էթմէկը միւնասիպ կէօրիւլտիւ։ 1911 սէնէսի իչիւն ևրնէ Իզահաթը քիմսայ չէքլինեաէ նէյր էթ-մէկ ուսուլը զաամմմըզլէ տէօնէրիզ։ Իզահաթ իքի զըսմ իւլէ նէյր օլուննաճադ, վէ պիրինճիսի Ցուննվարտան Ցունիսին նիհայէթինէ, վէ իքինճի-սի՝ Ցուլիսէյն Դեկեմպերին նիհայէթինէ զաատր օլան տէրսլէրի հավի օլաճադ սըր։ Պու սէնէքի Իզահաթ էվվէլքի սէնէլէրին տէրս քիմսայլարընըն հավի օլսրզլարընատան դիյաաէ մուճասսալ սըր, ղիրա քիմսայըն սահիֆէլէրի Թաղրիպէն եիւզաէ էւլի զիյաաէ սիր։ Իւք ալթը այլարըն էրմէնիճ Իզահաթը չիմաի հաղըր օլսրզը կիպի, էրմէնի հրուճաթըյէ Թիւրքճէսի սաաի Հոկուեմբերին իզթիհաալարընատա հաղըր օլաճադ սըր։ Հէր պիր զըսմըն ֆիյաթը պիր զուրուչ օլուա՝ պիւթիւն սէնէնինքի 2 ղրչ. օլաճադ սըր։ Իւմիա էտերիզ քի պու քիմսայլար պիզիմ կիրակի Մէքթէպլէրի-միզդէ 'ուսմուսէն իսթի'մալ օլունաճադլար սըր, վէ թալիպ օլանլարըն քէնտի սբիհարըչլարընը տէր-հալ կէօնտէրմէլէրի արզու օլունուր։ 2 – 3

ԱՏԱՆԱ ՕՓԷԼԻ

Գըպրըսըն Լարնադա իսքէլէսինատէ, տէնիզ քէ-նարընատա միւֆլըրատ պիր մէվզը'տէ էէնի աչըլ-մըչ պիր օթել օլուպ թէմիզլիք, բահաթլըդ վէ ուճուզլուդ ճինէթլէրիյլէ հէփ հօլճուլարա էքի-տէն Թավսիյէ օլունուր։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Օգոսի մէջ ընդունուած են հետեւեալ դրամ-ներն և իրեղէններն զորս կը հրատարակենք խորին չնորհակալութիւն մատուցանելով։

Սամսոնէ Վեր. Փ. Իսքէնտէրեան օրգ. հասոյթ 70 դ., Նիկոմէդիայէ Վեր. Բ. Տօնիկեան 108, որոյ 80 օրգ. և 28 Եկեղեցւոյ նուէրն, Տարտանէլէ Արժ. Տ. Դիոնիս քահանայ Տրէզեան 20, Օր. Մարիամ Դու-զուքէպապեան, Ռոտոսթոյ, գործածուած փուլ, Հ. Դուզուքէպապեան 15, վաճառումէ 61, Եկնի-ճէ Լ. Նալպանտեան էֆ. օրգ. 40, Տիկ. Մանոիկ Լուիֆեան 10, Փ. Սօրանիտէս 50 ասորակ, Զէն-կիլէր Ս. Մինասեան էֆ. օրգ. 130 Իզմիտ Յ. Մու-թաֆեան 5, Թոգատ Ց. Դարրիչլեան օրգ. 108, Օ-րացոյց 1911ի կանխավճար 1080, Փրօֆ Յ. Դայա-եան Մայրենի լեզու Ա. Բ. Դ., Դուրապչլենկ Պատ. Յ. Պետիկեան օրգ. 40, Ա. Տէմիրեան 30 հատ «Հո-գոյ հայ», Պ. Պալենց 4 հատ դասագիրք, Վաճառ-ական «Յուլիոս կեսար» 20, Դպր-Դասապայէ Ս. Իգ-նատիոսեան էֆ. օրգ. 144, այսինքն 1 օրգ. 20 դ. Դեր. Պատկ վարդապետ, Նոյնպէս 20 Փարա-ւոն էֆ. Ամերիկեան, 20 Ցարութիւն էֆ. Օյնեան, 20 Գէորգ էֆ. Զէօկիւրեան, 20 Տիրան էֆ. Սրապ-եան, 23.20 Վեր. Պ. Խաչատուրեան, 10 Աւետիս էֆ. Քաչքարունի, 10 Մանասէ էֆ. Տումանեան, 10 Թորոս էֆ. Սատպիկեան և 10.20 Անդրէաս էֆ. Իգնատիոսեան։ Դումար 1851 դ.

Իգնատիոսեան էֆ. կը յուսայ Քղիի մէջ հան-դէս մը սարքել և ներկայացում մը տալ ի նպաստ հաստատութեանս. ահա բարեգործելու պարզ կերպ մը։ Դրամի չատ պէտք ունինք. կը սպասենք 10 նոր կիլիկեցի որբերու, որոնցմով 30 հատ միայն կիլի-կեցի որբուհիներ ունեցած կ'ըլլանք և նոյն չափ ալ ուրիշ տեղերէ հաւաքուածներ. ամսական ծախ-քերնիս 80–100 ոսկի է միշտ. հաճիլ յիշել զայս, օգ-նել և անյապաղ խրկել որբանոցին պատկանած դրամներն։ 1911ի Օրացոյցը լոյս է պեսաք. միայն ա-նոնց կը խրկենք որ կը դիմեն մեզի քարտով մը։ Փո-ստալ էրեա չպատաք։

Դ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,

ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1, 1910. Ն: 40

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ
(Հ. Մ. Ալէն)

Եւէ պէր էվրօփա ըրալէրէն։ Ուֆագ Գարատաղ պէյլիյի՝ Ավաթրիա վէ Ալմանիա էնթրիգալաը նէթիճէսինտէ Պալգանլարըն պուհրանլը թարիխինտէ պէօյիք պիր րոլ օյնամըշ տըր։ Պունտան պէօյլէ Փրէս Նիգօլա էվրօփա գրալլարը մահֆիլ ի կէզինինէ գապուլ օլունաճագ տըր, վէ զանն օլունտըղնա կէօրէ, միւշարիւէյհին էվրօփա սէրայլարընտա պիր գրալ մագամընտա թանըլմասը Պալգան չիփհ ի ճէզիրէսինին սուլհ ու միւսալէմթինի պիր գաթ տահա թէ՚մին էտէճէք տիր։ Միւշարիւէյհին թէպա՚սընըն մըգտարը կիւճ հալ րուա՚ միւեօն Նուֆուսա պալիզ օլտըղը հալտէ տաղըղ գալէմրէվ ի հիւքիւմէթի տախ անճագ 4600 միւրէպպա՚ միլ վիւա՚աթընտա իսէ տէ, Գարատաղ էհալիսի հագգընտա չա՚իր ի չէհիր Թէնիսըն «Ցիւնեատա Գարատաղլըլար գատար տինճ վէ գավ պիր տաղըլար սիլսիլեսի ասլա հաչամամըշ տըր,» տէյիւ պույուրմըշ տըր։

Փրէնսին Ցօռնէհան չէնկիյի իլէ թաճլանմասը րէսմինտէն պահս էտէր իքէն Սէնդ ճէյմս կապէն (Լօնտրա) չէօյլէ տէյօր. «Ճէնկեավէր ուֆագ Գարատաղ հիւքիւմէթի Փրէնս Նիգօլանըն Ցօռնէհան չէնկիյինի իճրա էտէր իքէն, պիզ անլէրէ ֆէվգէլ՚ադէ թէվճճիւհ ու իլթիֆաթ կէօսթէրմէքտէն տուր օլմայաճաղըզ։ Փիւրիւզիւ քիրէճ թաշը գայալըգլարընտան 'իպարէթ իչուս ՚ինմէքէթտէ մուխայէլաթ նէվ՚ինտէն պիր չէյ վար տըր.... Ախիրէն ճինկէրինին մէհտ ի զուհուրը օլան Պօսնա-Էհերսէքին զամմ ու 'իլավէսինտէն Նաչի, Գարատաղլըլար հէման Ավաթրիանըն պօղազընա սարըլաճագ պէր հալտէ իքէն, պու կիպի պիր Գոզիաթըն իւզրինէ հիւճումա ճիւր՚աթ էտէն ուֆագ միլլէթտէն տօլայը ֆէվգէլ՚ադէ մէրագ վէ թէլաշ էթտիք, վէ Փրէնս Նիգօլա աթէչին թէպա՚սընը կիւճ հալ զապթ վէ անլէրի թէվէքքիւլ վէ հիքմէթ թարիգինէ սալիք օլմագլըզա թաճ ու թախթընը մուխաթարայա գօյարագ իգնա՚ էթմէքլիյէ մուվաֆֆագ օլտու։

Պունտան թագրիպէն 5 աէնէ էվվէլ Փրէնս հազրէթլէրի պիր Գանունը էսասի նէշր էյլէտի։ Րիվայէթէ կէօրէ, միւշարիւէյհ՚ գըսմէն էն պէօյիք մախտուսընըն սէօզիւնէ գուլագ սահարագ, գըսմէն Ռուսիա Ջարընը թագլիտէն վէ գըսմէն տախի Սըրպիսթան Բատիգալլարը սէպէպիյլէ մէզքիւր գանունը նէշր էթմիշ տիր, եօգսա թէպա՚սը էօյլէ պիր գանունէն նէշրինէ հիչ տէ արզուքէշ տէյիլ իխտիլէր։ Փարլամէնթօ ա՚զալարը քէնտիլէրին 'ան'անաթը թարիխիյէլէրինտէն պիւսպիւթիւն վագ կէչմէտիւէր։ Անլէր քէնտիլէրին րիվօլվէրլէրինի քէնտիլէրիյլէ պէրաբէր կէթիրտիւէր իսէ տէ, անլէրի տիչարըքի տէհլիգաէ չագըլմըշ մըխլար իւզէրինէ ասմալա լագի օլտուլար։ Իֆրաթփէրվէր պիր 'ունսուր մէյտանա չըգընճա, եէնի հարէքէթի իրչատ վէ զապթ էթմէք իչիւն էհալինին քէնտիսի հագգընտագի հիւրմէթ վէ րի՚այէթինէ կիւվէնէն Փրէնս հազրէթլէրի ֆուրթունանընըն էօնիւնիւ ալմագլըզա պիր չարէ պուլտու։ Բատիգալլար քէմալը սուհուլէթլէ սէվկիւլիւ Փրէնսին տիւշմէնլէրի մագամընտա կէօսթէրիլտիւէր, վէ իճրա օլունան պիր ինթիխապաթը ՚ումումիյէտէ նապէտիտ օլտուլար։ Պունտան պէօյլէ Զէթա գրալը թէսմիյէ օլունաճագ Գրալ Նիգօլա հազրէթլէրի արթըգ քէնտինին տիւշմէնի տէյիլ, անճագ միւշֆիգ պիր տօսթու օլան գօնչուսը Ավաթրիա իմ-

փէրաթօրընընքի իլէ թաթպիգ ու մուգ-յէսէ օ-լունապիլէն պիր գուվվէթ վէ զապթ ընէֆա կէօս-թէրմիչ տիր։

Լընտըն Մօրնինկ Փօսթ Գարատաղըն սիյասի թէ՞-սիր ու նուֆուզընտան վէ Պալգանլարտա նէվպէթ պէքլէյէն պիր գրալիյէթ մագամընտաքի գուվվէ-թինտէն չէօյլէ պահս էտիյօր.

«Ազ վագթտան գրալըզա չըգարըլաճագ օլան Գարատաղ փրէնսիյի Պալգան սիյասիյաթը գուվ-վէթլէրինին պիրլէշտիքլէրի նօգթա տըր, զիրա Փրէնս Նիգօլա, հաթթա գրալ րիւթպէ վէ լագա-պընը հա՞իզ օլմատըզը հպտէ պիլէ, տա՞իհա Սըրպ գավմընըն ախտագի վէ 'ագլի րէ՞իսի մագամընտա 'ատտ ու ի'թիպար էտիլմիչ, վէ 1878 սէնէսինտէն պէրու Ալմանլարրն Պալգան չիպ'ի ճէզիրէսինէ նուֆուզ էտէմէմէլէրինէ պաչընճա Գարատաղ սէպէպ օլմուշ տըր։ Պու վէճհէյէ Ճօղրաֆիաճա միւնֆէրիտ հալտէ պուլունան Գարատաղ էօյլէ խուսուսի պիր էհէմմիյէթ ի սիյասիյէյի հա՞իզ տիր քի, Շարգ ը Գարիպին թէքեա հիւլաթ վէ թէրագգյաթընը մէ-րագլէ թա'գիպ էտէնլէրին նազար ը տիգգաթլա-րընտան գաչըրմալը տըր։»

Փրէնս Նիգօլա՝ Ավսթրիատաքի Սրրպլարըն իս-թիգլալիյէթլէրի խուսուսընտա նէ կիպի իւմիտլէր պէօլէմիչ էտիյօ, պու իւմիտլէր՝ խայլը մըգտար-տա Սըրպլարը հավի պուլունան Պօսնա-Հէրսէքին Ավսթրիայա զամմ ու 'իլավէսիյէ պէրնավա օլ-մուշ տըր։

Զինտէ ի'տամ ճէզասը. Թ՞ը պ՞ա Մանաստա (Փա-րիս) միւնատիրիճ պիր պէնտտէ Զինտէ զարպիյունըն մուճիպ ի նէֆրէթի օլան ի'տամ ճէզալարընըն տէհդիլէթլէրինէ 'ագըպէթ խիթամ վէրիլէճէք տիր։ Փէքին հիւքիւմէթի չի՞տիյէ գատար էօլիւմէ մահ-քիւմ օլանլարըն տիւչար օլակէլտիքլէրի իշքէնճէ-լէրի քիւլլիյէն լազվ էթմէքլիյէ գարար վէրմիչ տիր։ Հաթթա ի'տամ ճէզասընըն քիւլլիյէն գալ-տըրըլմասը թարաֆտարը օլան պիր ֆըրգա տահի վար տըր։ Իթալիա ի'տամ ճէզասընը պիւսպիւ-թիւն լազվ էթմիչ վէ Ֆրանսա տահի ի'տամ ճէ-զասընը պիր միւտտէթ քիւլլիյէն լազվ էթմիչ իսկ տէ, իւմիտի պօշա չըգմըչ օլտըղընտան, կիյեօ-թին իլէ ի'տամ էթմէքլիք ճէզասընը ի'տտէյէ մէճ-պուր օլմուշ տըր։

Զինտէ նէչր օլունան էէնի ճէզա գանունննամէ-սի ահքամընճա, ի'տամ ճէզասընըն տէօրթ տէրէ-ճէսի վար տըր. (1) Տէրհալ պօյուն վուրուլմա ճէ-զասը, (2) Թ՞ախիր օլունմըչ պօյուն վուրուլմա ճէ-զասը, (3) Տէրհալ սալպէն ի'տամ ճէզասը, (4) Թ՞ախիր օլունմըչ սալպէն ի'տամ ճէզասը։ Թ՞ախիր էտիլէն ի'տամ ճէզասընըն ֆա՞իտէսի չու տըր քի, սէնէտտ պիր տէֆ'ա հիւքմտարա էօլիւմէ մահքիմ օլանլարըն պիր լիսթասը վէրիլիր։ Իմտիէրաթօր պիր թագըմ միւճրիմլէրին էտամիսի էթրաֆընա պիրէր գրմըզը տա՞իրէ չէքէր։ Պունլար տէրհալ ճէլլատա թէսլիմ էտիլիբլէր։ Պագը գալանլարա պիր սէնէ տահա եաշամագա միւտա'ատէ օլունուր, վէ անլէր պու վէճհէյէ սէնէլէրճէ ա՞իւտտէթ սաղ գալմագ ֆուրսաթընա նա՞իլ օլուրլար։

Զինտէ պօյուն վուրուլմասը ճէզասընա սալպ իլէ ի'տամ էտիլմէք ճէզասընտան տահա պա'խի հազարէթ պիր ճէզա նազարըյլէ պագըլըր։ Պու ի-սէ էհալինին ի'թիգատաթ ը տինիյէսինտէն նէչ'էթ էթմէքտէ տիր։ Պօյուն վուրուլմասը ճէսէտտին իքի գրամա այրըլմասը վէ ճանինին քէնտինին էվլատ ու էննալընտան կէօրէպիլէճէյի տասար ը հիւքմէթտէն մահրում գալաճաղը սէպէպտէն տահա միւտտիլ պիր ճէզա սայրլըր։ Պունտան պաչգա Զինտէ վիս-ճուտըն պիր ա'զասընըն քէսիլմէսինէ ճանըն միւս-թագպէլ մէա'ուտիյէթինէ պիր մանի'է նազարըյլէ պագըլըր։ Րիվայէթէ նազարէն, Զինտէ ճէլլատար պու պաթըլ ի'թիգատտան իսթիֆատէ էտէրէք քէնտիլէրէ պօյնու վուրուլաճագլարըն պաչլարընը վիճճուտլէրինտէն պիւսպիւթիւն այըրմամալարը իչիւնՅվէրիլէն րիչվէթլէր սայէսինտէ պէօյիւք սէր-վէթլէր երղմըշլար տըր։

Զինին ճէզա գանունննամէսինտէ իճրա էտիլմիչ իչպու թէպէտտիւլ մէտէնիյէթին Զինէ կիրմիչ օլ-տըղընըն պիր չօգ 'ալամէթլէրինտէն պիրիսի տիր։

ԳԱԹՕԼԻՔԼԷՐ ԻԼԷ ՓՐՕԹԷՍԹԱՆԼԱՐ
(Հ. Մ. Ալէն)

Ս'ԻՒԹԷՐԷՄ էրմէնի քիլիսէսինտէ պիր չէքլ ու սուբէթէ կիրմէյէ պաչլամըշ օլան իսլահաթ հարէքէթի՝ ապալլի գըսմէն սանքի հէման քէնտի-նէն խապէրի օլմագսըզընը իչէրիյէ սիվիչիպ կիրմիչ օլան, վէ միւրուրը զաման իլէ տիւնեատտա էն գատիմ վէ էն 'ավամիէրվէր քիլիսէնին րու-հընա էճնէպի պիր քիւրէ ի հավա իհտաս էյլէմիչ պուլունան խարիճի թէ՞սիրաթտան գուրթուլմա-ղա մախսուս պիր սա'յ ու զայրէթ տիր։ Ճարիճ-տէն կէլէն իչպու թէ՞սիրլէրին էն պէօյիւքլէրին-տէն պիրիսի՝ Գաթօլիք քիլիսէսինինքի օլմուշ տըր, իչթէ պու հազիգաթա պինա՞էն ի'թիգատմըզճա գարիյուն ը քիրամըմըզ Քէնթըրպըրի արքե-պիսկոպոսը վէքիլինին՝ Փրօֆ. Հարնագըն Գաթօ-լիքլէր իլէ Փրօթէսթանլար արասընտա տահա սը-գը վիր իչթիրաք վէ գարապէթ պուլունմասը լիւ-

զուտ լէհինաէքի թէլգինաթընը թէնգիտ էթտիյ սըրատա սէօյլէտիյի սէօզլէրինի պիլմէքլիյէ արզու էտէրլէր։ Տր. Հարնագըն թէլգինաթ վէ պէյանաթը կէնիչ Խրիսթիյանլըգ էֆքեար ու թէմալյիւլաթընը իզհար էտիպ էն՝ ալի մուճիպվէ սա՞իպալարատան նէչ՞էթ էթմէքտէ տիր։ Լաքին Քէն. Թըրպըրի եպիսկոպը վէքի Պիշրպ Ուէյս՝ պունը թէպլիմ ու իՙթիրաֆ էթմէլէ պէրապէր Գաթոլիք քիլիսէսի իլէ Փրոթէսթան քիլիսէլէրի արասընտա մէվճուտ պիր թագըմ էասի ֆարգլարը կէօսթէրիյօր քի Փրոֆ. Հարնապ պունլարը հիչ պիլմէզ տէն կէլիյօր։

Քէնթբրպըրի արքեպիսկոպոսը վէքիլի աթիտէքի պէյանաթի իլէ սէօզ պաշլայօր։ «Հուսուլընա չալըշտըղըմըզ իչին, եա՞նի պիլճիւմլէ մէզհէպի Քըրգալարա մէնսուպ օլան ինսանլար արասընտա իթթիֆագ հուսուլը իչինին մէյտանա կէթիրիյի մէա՞էլէլէր արասընտա հիչ պիրիսի Փրոթէսթանլար իլէ Գաթոլիքլէրին միւնասէպաթը մէա՞էլէսինտէն տոնա մուհիմմ վէ տոնա չափարըզ տէյիլ տիր։ Հիչ չիւպհէ հօգ քի Խրիսթիյանլարընը իչպու իքի հէյՙէթլէրի արասընտաքի իխթիլաֆ Ինկիլթէրրանըն կէրէք տախիլինտէ կէրէք խարիճինտէ, Իրլանտատա, Ֆրանսատա, Իթալեատա վէ Ալմանիատա պու կիւնքի կիւնիւն էն պէօյիւք սիյասի, իճթիմա՛ի վէ տինի միւչքիլաթընտան պա՛զըլարընըն էսասընը թէչքիլ էտէրլէր։ Ալմանիատա պու րէգապէթ վէ միւնաֆէրէթին պա՛իս օլըզը սըզընթը Ալմանիա՝ իւլէմասը իլէ էրպապը թէֆէքքիւրիւնիւն էն մէչհուրլէրինտէն պիրիսի Թարաֆընտան փէք կիւզէլճէ Թա՛րիֆ ու իլահ էտիլմիչ տիր։»

Տր. Հարնագըն էֆքեար ու միւթալա՛աթընը քէմալը տիգգաթլէ իճմալ էթտիքտէն սօնրա, եպիսկոպոս Ուէյս Փրոթէսթան քիլիսէլէրի իլէ Գաթոլիք քիլիսէսինին մուհաֆազա էտիլէ պիլէն եախօտ էտիւէմէյէն միւնասէպաթը հայաթի մէա՞էլէսինէ տա՛իր քէնտինին էֆքեար ու միւթէալա՛աթընը պէյան զիմէքտէ տիր։

Գուրունը վիւսթայա մախսուս քիլիսէնին պիւթին գուվվէթի նազարի վէ ՛ամէլի օլան չու գա՛իտէ վէ էսաս իւզէրինտէ գա՞իմ իտի քի հիչ պիր քիմսէ՝ փափաստան քէնտի կիւնահլարընըն ՛աֆվ էտիլմիչ իտիյի թէ՛մինաթընը ալմատրգճա քէնտիսինին թէպրիր օլունմըչ օլտըղը վէ պիր Խրիսթիյան հուգուգ ու իմթիյազաթընա մալիք իտիյի իտտի՛աըզնտա պուլունամազ իտի։ Գուրունը վիւսթայա մախսուս պու տիւսթուր վէ էսասըն գապուլ օլունմըչ պուլունտուղը հէր եէրտէ հիչ պիր քիմսէ՝ Գուտտասը Շէրիֆ ալմագսըզըն փափասըն էլլէրինտէն կիւնահլարընըն ՛աֆվը թէ՛մինաթընը ալմագսըզըն, սէլամէթլէ էօլէմէզ իտի։ Իմանլէ թէպրիր էասս վէ տիւսթուրընա կէօրէ, հիչ պիր փափասըն թէվասիւթիւնէ լիւզում եօգ տըր։ Պիր քիմսէ՝ Ալլահըն քէնտիսինին կիւնահլարընը ՛աֆվ էթմիչ օլտըղընա պիզգաթ Ալլահըն վա՛տրլէ միւթէ՛էմինին օլապիլիր, վէ պիր քիմսէ Ալլահըն ինճիլտէ տէ պէյան օլունան պու վա՛տընա իման էտէպիլիր։ վէ օլ իման տախի քէնտիսինի թէպրիր էտէպիլիր։ Պէն պու ճէլիլ տիւսթուր ու էսասըն հալա սու՞ի թէֆսիրէ օղրատըղընը կէօրիյօրըմ։ կէօյսէքի պու տէսթուր ու էսասա կէօրէ, պիր ատըմ քէնտիսինին կիւնահլարընըն ՛աֆվ օլունմըչ իտիյինէ իման էտէրսէ, անլէր ՛աֆվ օլունուր վէ քէնտիսի թէպրիր օլունուր։ Ամմա էսաս չու տըր քի պիր քիմսէ քէնտիսինին կիւնահլարընըն ՛աֆվ էտիլմիչ օլտըղընա Ալլահըն վա՛տրնա իման էթտիյի զէմման կիւնահլարը ՛աֆվ էտիլմիչ օլուր։ Պու մէա՞էլէտէ էն մուհիմմ ՛ունսուր Ինճիլին վա՛տը, Ինճիլտէ հէր թէվպէթեար կիւնահէթարա Քրիստոսըն վա՛տը տըր։ Ֆիլհագիգա Ինճիլ օլմասա իտի, պիր քիմսէնին քէնտի կիւնահլարընըն ՛աֆվ էտիլմիչ իտիքլէրինէ իման էթմէսինտէ փէք ազ մուխթաթարա օլուր իտի։ Քէնտի զալինէ վագըֆ օլան պիր քիմսէճէ պու՝ իման էտիլճէք էն կիւճ չէյ տիր։ Լաքին Բապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոս ատըմ էկէր թէվպէ վէ իման էտէրսէ, կիւնահլարըն քէնտիսինէ ՛աֆվ օլունաճագ տըր տէյիւ պիր խապէր եօղլար իսէ, օ թագտիրտէ էրքէքլէրի վէ գաթոլնարը, փափասըն ի՛լամընտան միւսթագիլ օլարագ, Ցիսուս Քրիստոսըն օլ թէքլիֆինի գապուլ էթմէյէ իգնա՛ էթմէքլիք՝ Ինճիլի մէզհէպին վազիֆէ ի միւքելլէֆէսի իգթիզասընտան օլուր։

«Պունա պինա՛էն Հարնագըն միւզաքէրաթ վէ միւպահասաթընըն գըսմը ա՛զամը չայան ը տիգգաթ իսէ տէ, պու կիւնքի Ալման ՛իլմի իլահիյաթընատա խուսուսի պիր զա՛աֆ կէօսթէրիր։ Շիմտիքի Ալման ՛իլմի իլահիյաթը Փրոթէսթանլըզըն զուհուրընա պա՛իս օլան, վէ Փրոթէսթանլըզը Գաթոլիքլիքտէն կէչիլմէզ պիր կիրտապ իլէ այըրան տինի վէ լահութի մէա՞էլէլէրին հագիգի տէրինլիյինի թագտիր էտէմէյօր։ Ատըմլէր պու մէա՞էլէլէրտէն եալընըզ Ալմանիատա տէյիլ, անճագ պուրատա տախի, կէօյա Գաթոլիք մէզհէպի պիր թագըմ արա ու էֆքեար իմիչ, վէ Փրոթէսթանլըզ իլէ Գաթոլիքլիք արասընտաքի իխթիլաֆ մահզա ՛իլմի իլահիյաթա մախսուս էֆքեար ու միւթա-

լա՛աթճա իմթիլաֆ վէ միւպայէնէթլէր իմիչ կիւպի պահս ու միւզաքերէ էտէրլէր։ Էսասի վէ մուհիմմ հագիգաթ չու տըր քի Գաթօլիքլիք սատճէ պիր թագըմ 'իլմի իլահիյաթա մախսուս էֆքեար վէ միւթալա՛աթ տէյիլ տիր. էլհէվմ իճրա օլունան պէօյիւք պիր ուսուլ տըր, հագիգի բուհանի պիր փահիչանլըգ օլուպ սատճիլերին ճանլարը իւզերինատ ահինէվի պիր հիւքմտարընքինէ ֆա՛իգ պիր հիւքմ ու նուֆուզա մալիքիյէթ իտա՛աընտա տըր, վէ միւքէմմէլ վէ մունթազամ պիր ըէհապին օրտաւսընա մալիք տիր, վէ իչպու ֆա՛իգ իւթթապի՛ա հիւքմ ու նուֆուզ գուվվէթիյէ, էրքէքլերին վէ գաաընլարը հայաթլարընը պու տիւնեատա միւնֆէրիտէն սէվգ ու իտարէ վէ ախրէթտէ գըամէթ ու գատիրլերինի թա՛ինին էթմէքլիք սալահիյէթինէ մալիք իտտի՛ա էտէր։ Գաթօլիքլիք ինսանլարըն ճանլարը իւզերինատ հիւքիւմէթ ի մութլագայը հա՛իգ իտիյի իտա՛աընտա պուլունան վասի՛ պիր փահիչանլըգ տըր։ Իչթէ օնըն գուվվէթի պունատան նէչ՛էթ էթմէքտէ տիր։ Էրքէքլէր վէ գաաընլար զա՛իֆ օլտըգլարընտան, քէնտի նէֆսլէրինի՞ քէնտիլէրի իւզերինէ հիւքիւմէթ սիւրմէքլիք սըֆէթ վէ սէլամ հիյէթինէ մալիք իտիյինի իտտիաա էտէն միւհիմէրէմ, գատիմ վէ զօրգուսըգ, փէրվասըգ պիր հիւքիւմէթինի էմր ու իտաաէսինէ թէսլիմ էթմէքլիյէ հազըր վէ ամատէ տիրլէր։ Պունըն նէթիճէսի չու օլուր քի պիր քիմսէ Գաթօլիք օլտըգընտա, օ սատճէ քէնտի էֆքեարընը տէյիլ, քէնտինին սահիպինի, էֆէնտիսինի ատ թէպտիլ էտէր. հաիսօտ տահա զիյատէ, էկէր օ մուգատտէմա պիր փրոթէսթան օլմուշ իսէ, պիրինճի տէֆ'ա օլարատ քէնտիսինի քէնտի իւզերինատ հիւքիւմէթ ի իլահիյէ մալիքիյէթ իտտի՛աընտա պուլունան պիր ինսան բապտ վէ էֆէնտինին հիւքմ ու նուֆուզը ալթընա գօր։

«Գալտը քի իտտի՛ամա, օ ֆարգ իւզերինատէն ասլա կէչիլմէյէճէք պիր ֆարգ տըր։ Քէ՛աչքի պու չէյ սատճէ Գաթօլիքլիք իլէ Փրօթէսթանլըգ արասընտա պիր մէ՛սէլէ օլսա իտի. Մա՛էթթէ՛էսսիֆ սուրէթտա Բօմայա պի՛աթտան իմթինա՛ էտէն պա՛զը քիլիսէլէրտէ մէկճուտ օլան հագիգի Ինճիլիլիք իլէ Գաթօլիքլիյէ տէօնտէրմէյէ չալըշան թէմայիւլաթ արասընտաքի պիր մէ՛սէլէ տիր տախի։ Քէլամ Ուլլահն Քիթապը Մուգատտէատ վէրիլէն վէ սատըգ բուհանի մէ՛մուրլար մա՛րիֆէթիյէ մրա՛մինլերին գալպլէրինէ թաթպիգ ու իլհագ օ լունան թէ՛սիրի ալթընտա Խրիսթիյան ճանընըն նէչվ ու նէմասը հաիսօտ ճանընն բահիպլերին զապթի վէ մահիր էլլէրի ալթընտա պիր գալըպա իֆրադ օլունմասը մէա՛էլէսի տիր։ Իչթէ հագիգի ֆարգ օ տըր, վէ պինա՛էն 'ալէյհ Տր. Հարնագըն զիքր էյլէտիյի պիլճիւմլէ զահիրի մուգարէնէթլէրէ րադմէն, տինճէ Ինճիլիլէրէ մախսուս մէյլ իլէ Գաթօլիքլէրէ մախսուս թէմայիւլ արասընտա 'ազիմ վէ կէչիմլէզ պիր կիրտապ մէվճուտ տըր։

«Լաքին Քէլամ Ուլլահն զիքրի՝ պէնի Տր. Հարնագըն ֆարգլարըմըզը քիւչիւլթմէյի տիկէր պիր խուսուսա, հա՛նի Ք. Մուգատտէս իլէ րիվայէթին ալագա վէ միւնասէպէթինէ նազար ը տիգգաթ ճէլպ էթմէքլիյէ սէվգ էտիյօր։ Միւմալէյհին սէօզիւնէ կէօրէ. Գաթօլիքլէր Ք. Մուգատտէսին րիվայէթին չէհատէթինէ միւհթաճ վէ միւֆթէգար օլտըգընը թէսլիմ էթմէքլերի հալտէ, Փրօթէսթանլար իտտի՛ա էտէրլէր քի հէր րիվայէթ թէնգիտա էտիլմէլի տիր, վէ իլք Խրիսթիյանլըգըն էն մուհիմմ մէա՛էլէլերի հագգընտա 'Ահատ ը ձէտտա եէկճանէ չայան ը ի՛թթիմատ մէրճի՛ տիր։ Վէ լաքին պու չէյ՝ Բօմա Գաթօլիք քիլիսէսինին Ք. Մուգատտէս իլէ րիվայէթ հէր իքիսի տախի իսթիհատա էտիլտիքլէրի զէմման միւտավի հիւքմ ու նուֆուզը հա՛իգ իտիքլէրինի իտտի՛ա էթմէսի, վէ պու վէճհէյէ Քէլամ Ուլլահը ֆա՛իգիյէթինտէն մահրում էյլէմէսի քէյֆիյէթ ի մուհիմմէսինի տէյիլ տիրմէզ։

«Քէզալիք Տր. Հարնագ Փրօթեզտա զէպիհէ ֆիքր ու թէտավվուրը հէմման հիչ նազար ը ի՛թթիպարէ ալընմայօր կիպի սէօզլէր սէօյլէյէրէք Գաթօլիքլէրին Գուտտասը իլէ Ինճիլիլէրին 'Աչա ի Բապպանիսի արասընտաքի ֆարգըն իւզերինատէն փէք խաֆիֆ սուրէթտէ կէչիյօր։ Լաքին եէնէ միւտաիլէյհ ուսնուտույօր քի Գաթօլիքլէրին Գուտտասընտա ասըլ էսասի նօգթա չու տըր քի Գուտտաս բահիպ թարաֆընտան թագտիմ էտիլէն պիր գուրպան, վէ զէպիհէ օլուպ Քրիստոս թարաֆընտան պիր տէֆ'ա թագտիմ օլունան պիր զէպիհինին պիւթիւն ճէմա՛աթ թարաֆընտան թէզքիրէն իճրա օլունմասը տէյիլ տիր.

Պինա՛էն 'ալէյհ, 'ումումի պիր նօգթա ի նազարտան պագարագ չու նէթիճէյէ կէլմէյէ մճպուր օլուրըզ քի Տր. Հարնագ՝ Փրօթէզ իլէ Գաթօլիքլիք արասընտաքի 'ազիմ ֆարգլար թէ՛վիլ օլունապիլիրլէր, հաիսօտ էօյլէ պիր սուրէթտէ թա՛տիլ օլունա պիլիրլէր քի անլէր տինճէ իչտիրաքլը պիր կէօնէ մանի՛թէչիլ էթմէզլէր. հօլը իտտի՛ասընը իսպաթ էտէմէմիչ տիր։ Պիլ՛աքս բէգապէթ վէ միւնաֆէրէթլէր՝ արթաճագ վէ 'իլմ ու պիլիկ խուսուսընտաքի իչպու թէպարիւպլէր հայաթի

ֆարգլարա հիչ պիր թէ՛սիրլերի օլմայարագ իճրա օլունապիլէճէքլէրինտէն, տահա զիյատէ կէօզէ չարփաճագ վէ իւմիտսիզ պիր հալէ կէլէճէքլէր տիր։ Էյնէվմ գաթօլիք ուսուլը մէզհէպիյէսինին էասըրնը թէչքիլ էտէն թէճիսիր վէ եանըլմազլըգ տիսաթուր ու էսասլարը Գաթօլիք քիլիսէսինին մէվզը'ինի, Գարտինալ Մանինկին տէտիյի կիպի, պէրահինի թարիխիյէյէ իհթիյաճտան վարէսթէ գըլար։ Մ. Տուչէն իւք գատիմ Ուրհաթիյան քիլիսէյի թըպգը թըպգըսընա վասֆ ու թա'րիֆ էթմէքլիք խուսուսընտա հիչ թէրէտտիւտ էթմէզ, զիրա պիր փրօթէսթան գալգըպ տա օլ գատիմ քիլիսէյի իմթիսալ էտիլէճէք պիր նիւմունէ մադամընտա զիքր էտէճէք օլսա, պիր Գաթօլիք պուննա «Պէդ պէ-ՐԷ-ՕղԷյԼէէ ԸՆԵպՒԷԼ ԷՆՄՂԷՆ ՊՒԷ.» տէյիւ ճէվապ վէրէ պիլիր, վէ պէօյլէ ճէվապ վէրէ պիլտիյինտէն տօլայըտա մէմնուն տըր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ՏՈՒ'Ա ՍԱ'ԱԹԼԱՐԸ

«Սիզէ սէլամէթ պրագըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրիրիմ։ Պէն սիզէ տիւնեանընն վէրտիյի կիպի վերմէմ, գալպինիզ խավֆ ու իզթիրապտա օլմասըն.» Ցովհ. 14. 22։

ԵՕԳԱՐՏԱ սէմավաթըն 'ուլվի սիւքիւնէթինտէն վէ 'ալէմչուսմուլ ահէնկ հուտուտը օլան վէ հագգընտա «Սէօզ եօգ վէ քէլամ եօգ, սէյլերի իչինտիվմէզ իսէ տէ, անլերին սէտասը պիւթիւն զէմինէ, վէ անլերին քէլամը տիւնեանընն մրունթէհասընա վարտը,» տէնիլէն սէլամէթ տիյարընտան կէլէն պու սէլամէթ պէչարէթի՝ չիմէնզարըն չիւքիֆէ իլէ մէնսուճ խալըսը իւզերինէ պահար սապահընըն սէրին վէ ինճու կիպի փարլայան չիհինին էնտիյի կիպի, սէլամէթ հասրէթիյէ ալէվրիզ օլան բուհլարըն իւզերինէ էնէր։ Օ՝ նէ՛ գատար իւմիտպախչ, նէ՛ գատար թէսլիյէթպախչ վէ նէ՛ գատար 'ուլվիյէթպախչ տըր։

Տիւնեա սէլամէթէ արզուքէչ տիր։ Հայաթ նէ գատար տա պիր ճիտալ, պիր ճիհատ օլսա, վէ թարիգ ի հայաթ նէ գատար տա մէյտանը րէգապէթ օլսա, եինէ տէ պու թա'գիպաթ վէ թէչէպիւսաթտա սէլամէթ արզուսը չէտիաէն հիւքմրան օլույոր։ Ագվամ վէ տիւվէլի սիլահ գուվվէթինէ իլթիճայա մէճպուր էտէն միւթէգապիլ 'ատէմ ի էմինիյէթէ բաղմէն, անլեր սէլամէթին 'ալէմչուսմուլ գանատլարը ալթընտա թէրագգը վէ սա'ատէթ 'միւտտէթլերի կէչիրմէյէ չալըշըյօրլար։ Պու տա միւնասիպ տիր, զիրա պու սուրէթլէ բուհը ինսանընինին թապի'ի սուրէթտէ իհտաս էթտիրտիյի հաքիմ պիր արզույը պէքեամ էթմէքտէն մա'տա պիր չէյ եափմըշ օլմազլար։ Ահ, տիւնեա վէ անըն հաքիմի պուլունան ինսան նէ գատար ճահիլ վէ նէ՛ գատար գասիր իւլ պասար տըր։ Էկէր տէհշէթ, մէվհ վէ խարապիյէթ ալաթընը թէքսիրլէ, 'ատավէթ թապեալարընը իգամէ վէ պիրպիրլէրինին էմվալ ու էմլաքընը զասպ վէ եաղմա էթմէքլիյի թէրթիպլէ, «Հագգ գուվվէթլինին տիր» մէպտէսինի թէ՛քիտ էտէճէք եէրտէ, պու հասրէթ ի 'ալէմ օլան սէլամէթին թէ՛սիս ու թէվհի՛նէ չալըշըլսա, վէ ինսանիյէթի մուհապպէթին ալթուն հալգասըյլա թէվհիտ իչինն էմէք տիրիլ էտիլմէսէյտի, 'ահէպա ինսանիյէթին վէ տիւնեանընն հալը նէ՛ օլաճագ իտի։ 'Ահէպա պիր սէմայա վէ անըն սա'ատէթ, 'ատալէթ վէ սէլամէթինէ ինթիզար էթմէքլիյէ լիզում օլաճագ մը իտի։ Զաթէն սէմա հայաթընը պուրատա պաչլամըշ օ՛լմայաճագ մը իտիք։ Պիչարէ՛ պէչէրիյէթ, քէնտի բուհի էն պէօյուք իհթիյաճընը թէսվիյէ իչինն պէօյլէ զէլիլ վէ տօլայըտան վէսա՛իթէ միւրաճա'աթ էտիյօր, վէ միլլէթլէր միւսթագպէլ ասայիշլէրինի թէ՛մին իչինն եէքտիկէրինէ տէհշէթի մուճիպ օլան վէսա՛իթէ ի'թիմամ էտիյօրլար։ Հալ չուքի, տիւնեա վէ պիւթիւն ագվամ իչինն սէլամէթին թաթլը ահէնկինին թէսէլլիպախչ թէ՛սիրի թահթընտա հագիգի սա'ատէթ 'էօմրիւնիւ եաչամագ՛՛ անճագ մուհապպէթ վէ հագիգի ուխուվվէթ պայրաղը ալթընտա միւմքին օլաճագ տըր։ Հագիգի մուհապպէթ վէ ուխուվվէթէ տօղրու պիր րիճ'աթ լազըմ տըր, վէ իչէթ օլ վազըթ ասայիչ մէսաքինլէրինէ վասըլ օլմագ միւմքին օլուր։ Էյ չալշգըն պէչէրիյէթ, րիճաու' էյլէ, էյ խայալփէրէսթան վէ մու'ազզամ տիւվէլ, րիճաու' էահինիզ, վէ սէլամէթ ի հագիգիյէյի զէմինտէ արամայընըզ։

Քրիստոսըն քիլիսէսի տախի սէլամէթէ արզուքէչ տիր։ Պէչէրիյէթ վէ ագվամ ը մուխթէլիֆէ ապասընտա պաչգա պիր միւնֆէրիտ հէյ'էթ վար տըր, — եա'նի Քրիստոսըն քիլիսէսի — անըն հէմ տա'վէթի, հէմ տէ մագսէտի ասայիչ ու սէլամէթ իչինն չալըշմագ վէ անա վասըլ օլմագ տըր։ Օ՝ խամուրա՝ մայա, վէ թահթսըզլըգա՝ թուզ, զուլմէթ՝ նուր օլմազա տա'վէթ օլունմըշ տըր։ Օ պուննը արզու էտէր, պունըն իչինն չալըշըր, վէ նիհայէթ տիւնեա իւզերինտէ պու պէօյուք իչի Օ մուվաֆֆագ գըլաճագ տըր։ Լաքին եազը'գ քի չօգ տէֆ'ա քիլիսէ տախի պու եիւքսէքլիյինտէն տիւշմիւշ, թարիգ ի իսթիգամէթտէն ինհիրաֆ էյլէմիշ, վէ պա'զէն տէ քեամիլէն մուղայիր իսթի-

դամէթաէ հարէքէթ էյլէմիչ տիր։ Ֆագաթ հադի-
գաթ նուբրու վէ հայաթ Քէլամը նուրէֆչա պիր
ֆէնէր գուլլէսի հալինտէ անըն թարիգինի թէնվիր
էթտիքճէ, պիյաչիւպէհ թարիգ ի սէլամէթէ րիւճու՝
էտէճէք վէ քէնտինին Սէլամէթ մէլէյի վազիֆէ-
սինի պիլա գուսուր իճրա էտէճէք տիր։ Էյ տիւն-
եա իւզէրինտէ Սէլամէթ Րէ՞իսինին թէ՞սիս էյլէ-
տիյի մէլէքիւթ, սէն, էյ Քրիստոսըն քիլիսէսի,
արթըգ կէօզլէրինտէն գայոսըզլըգ ույգուսընը
ատֆ՝ էյլէ, վէ սէլամէթ տա՛վասը լէյհինտէ չալըշ,
Սէլամէթ հասրէթիյլէ սուզան օլանլարըն ճիւմլէ-
սինին կէօզլէրի սանա տէօնմիւշ տիրլէր։ Ա՜հ,
պիւթիւն ահէնտայը նէ՞ վագթ սէլամէթ վէ մու-
հապպէթ պազուլարըյլա տէրաղուշ էտէճէքսին։

Քէզալիք պու զահմէթտիտ բուհրմ տա սէլա-
մէթ արզու էտէր։ Եա՛ Ծիսուս, սէնտէն ղայրի
քիմէ՞ միւլաճա՛աթ էտէպիլիրիմ, Սէն «Սիզէ սէ-
լամէթ պրագըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէ-
րիրիմ» տէյին։ Սէնտէն պունտան տահա 'ազիմ
նա՛մըլ պիր վա՛տ պէքլէյէպիլիր իտիմ։ Պիլիրիմ քի
Սէն «Տիւնեանըն վէրտիյի կիպի» վէրմէզսին։ Սէ-
նին սէլամէթինի ազաճըգ թաթմըշըմ, լաքին օ
գատարը իլէ իմթիյաճը քէսիր օլան բուհրմ տօյ-
մազ։ Շէհատէթ չատըրը իւզէրինտէ նուր ճէմա-
լընըն սաքին օլտըգը կիպի, սէլամէթին տախի
գալպիմտէ սաքին օլսա՝ խավֆ էթմէյէճէյիմ վէ
գալպիմ բահաթսըզ օլմայաճագ։ Պիլիրիմ քի միւս-
րիֆ օղուլ կիպի սէրսէրի ահվալըմ, գալպիմտէ ա-
ճը թէճրիպէյի մուճիպ օլտու. իգրար էտէրիմ քի
պայգա հիչ պիր մահալտէ բահաթ պուլմատըմ՝
Պու սէպէպտէն մահճուպ իմ, ամմա իւմիտվար իմ՝
հօրղունըմ՝ լաքին մէսրուր իմ, վէ օղուլլուգ հու-
գուգ վէ իմթիյազաթընտան մահրում իմ, լաքին ա-
ճը կէօզ հայլարըյլա Սանա կէլիրիմ։ Արթըգ պէնի
փէտէրանէ խանէնին սէլամէթինէ գապուլ էյլէ, վէ
չայգընըզ չէօլէրինին հագըճը կիւնէչինին ալէվ-
րիզ փէրթէվլէրինտէն հանըրչ վէ սըճագ գում ի-
լէ թօզլանմըշ օլան պայըրը մուհապպէթ պազու-
լարըն իլէ չէֆիգ գալպինին իւզէրինտէ գուճագլա։
Ա՜հ Փէտէրիմին սէլամէթխանէսինին ուզագտան
կէօրիւնիւչիւ պիլէ գալպիմին հասրէթ թէլլէրինի
իմթիյազ էթտիրտի։ Պու թէլլէրտէն անճագ պիր
մագամ «Սէլամ՜էթ, Սէլամ՜էթ» մագամը իչիտիլ-
մէքտէ տիր։

ՏՈՒ'ԱՔԵԱՐ

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ՍԷԼԱՄԷԹ Ի ՔԵԱՄԻԼԷ

Ալլահըն տօլուլըզը սէլամէթ վէ իմթիրահաթ տօլուլըզը տըր։ Ծիսուս նէ՞ գատար բահաթ իտի, հալպու քի 'էօմրիւ պիհուզուր իտի։ Էմվաճ Անըն իւզէրինէ տա՛իմա տաղ կիպի հիւճում էտէր իտիյ-սէ տէ, Օ հէր հանկի պիր տագիդէտէ քեամիլ սէ-լամէթտէ իտի։ Օ՝ 'էօմրտէ մէրքէզի սէլամէթի պուլմուշ իտի։ 'Ալիմլէրին պիզէ խապէր վէրտիյի-նէ նազարէն, էկէր պիր տէվվար բիւզկեարըն (սիքլօն) թաամմ մէրքէզինտէ տուրմագ միւմքին օլ սա, օրայը քեամիլէն սէյիմ պուլաճաղըզ։ Պու տէվվար, մուխրիպ վէ միւհիւիք ֆուրթունանըն մեր-քէզինին սէլամէթտէ օլտըգընը պիր թէսավվուր էտինիզ։ Ծիսուս 'էօմրիւն էյին վէ րահաթ մեր քէզինի պուլմուշ օլտուղունտան, «էյ ճիւմլէ հօրղուն վէ ևիւքիւլլէր, պանա կէլինիզ, պէն տա-խի սիզէ րահաթ վէրիրիմ,» տէյէպիլիր իտի։ Պիւ-թիւն 'ասրլարտա գալպ ի ինսանլինին արզու ի ա-խէաս ի իմթիրահաթ օլմուշ տըր։ Սէլամէթ նաղ-մէսի՝ Լայէմութլըզը մերվի չէյմէսինին հէմահէնկ չաղրլըթսըզ կիպի, ճիւմլէ միյար ու 'ասրլարըն ևիւքիւլլէրինին գուլագլարընը տօլտուրմըշ տըր, իմթիրահաթ՝ հէր չէյին հիւսն ի սուրէթտէ ճէրէ-յան էտիպ, պիզիմ տախի թահթ ը մուհաֆազա-տա պուլունտըղըմըզդա տա՛իր գալպիմիզի տօլտու-րան իմթիհլա՛ ի տէրունի տիր։

Իքի մէչհուր բէսսամլարա ուսուլ վէ թէսավվու-րաթ ը չախսիյէլէրինէ նազարէն, Իսրիսթիյան սէ-լամէթինին մէճալի պիր թասվիրինի եափմագլըգ հէվալէ էտիլմիչ իտի։ Պիրինճիսի՝ պէզ իւզէրինէ պիր տաղ մէնզարէսի բէմ էյլէտի, անտէ մուխ-թէլիֆ իւլիրթիֆա՛ տաղլար ուճուգը իհաթա էթ-մէքտէ իտի, վէ պու սիյասէյէ ի ճիպայ միյանընտա քիւչիւք, սաքին պիր կէօզ պուլունուպ, ֆուր թունանըն խաֆիֆ պիր նէֆէսի պիլէ անըն իւզէ-րինտէ քիւչիւք պիր տաղա օլսուն թէչքիլ էթմէ-յօր իտի։ Օ՝ «Սէլամէթ հագգընտա թէսավվուրըմ իչմէ պու տըր,» տէտի։ Իքինճի բէսսամ էսէրինի կէթիրտիյինտէ, անըն տախի պիր տաղ մէնզարէսի բէմ էթմիչ օլտըգը կէօրիւլտիւ։ Լաքին պու քեամիլէն ֆարգլը իտի։ Մէնզարէնին արգասընտա եալչըն գայալարը վէ գուլլէ կիպի տաղլարը, է նիչլի, եօգուչլու վատիլէրի պուլունան կրանիթ տաղլարըն պաղրը իւզէրինտէ գուվվէ ի թապ՛իյէ իլէ հաֆր էտիլմիչ, տարաճըգ պիր տէրէտէն պիր չաղլայան ագմագտա իտի։ Պու չէլլալէ իքի եան-

արընա չարփըլա չարփըլա՝ գայա եարըգլարը արա-
սընտան միւրուրլէ, եարըչ աթընըն կանլարը կիպի
քէօփիւրէրէք, Նի՛այէթ ազգը աչըգ պիր կիրտա-
պըն քէնարընա գատար կէլիյօր, վէ օրատա՝ ազիմ
կիւրիւթիւլէր իլէ զարգ օլույօր իտի։ Պու զալէ-
յան էտէն կիրտապտան սիս կիպի պուլուդլար չը-
գըպ, անլէրտէն ին՛իքնաս էտէն չու՛ատթ ը չէմ-
սիյէ չաֆագ վէ ֆէճրին հիւանիւնիւ թէմսիլ էթ-
մէքտէ իտի։ Ուսթատ թամմ պու կիրտապ քէնա-
րընտա պիր ալաճ իլէ անընն սըչրայան սուլար-
տան ըսլանմըշ օլան պիր տալընը ըէսմ էյլէմիշ ի-
տի։ Պու տալընն իւզէրինտէ պիր եուվա օլուպ, ա-
նընն տէրուինինտէ բահաթ պիր թարզտա գօլօչգայա
օթուրմըշ պիր գուշ վար իտի, անընն եանընտա
տախի էրքէք գուշ պուլուինուպ, քէնտի էն թաթ-
լը նազմէլէրինտէն պիրինի՝ աչգ իլէ թէրէննիւմ
էթմէքտէ իտի։ Ուսթատ՝ «Իչթէ սէլամէթ հագ-
գընտա թէսավվուրըմ պու տըր» տէտի։

Պիզ Քրիստոտտա Անընն պիզի՝ էօմրիւն տէրեա-
սընտա թէհէվվիւր էտէն հէր ֆուրթունատան
մուհաֆազա էյլէտիյի իչիւն տէյիլ, զիրա Անընն
էթտիյի պու տէյիլ տիր, իլլա ֆուրթունա էանա-
սընտա պիզի թուրթարզը վէ բուհլարըմըզա պիր
սէլամէթ նազմէտի վազ՝ էյլէտիյի իչիւն սէլամէթ
պուլուրզ։

Վ. Ք. Փ. Հ. ՍՈՒՒՃՔ

ՖԷՆՆԻՑԱԹ

ԹԱ՛ԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷՑԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ԳՈՒՎՎԷԹԼԷՐԻՆ ՊԻՐԼԷՇՏԻՐԻԼՄԷՍԻ

(Մ. Մ՚ինաեան)

(Մ. Հոկ ըն Լըզըտ՝ վիլայէթինդէ՛ն ժէ՛ոընեալերէ՛ն Դաղըտը)

9.

Ֆէրթ է-զէրէնտե ճեմ էյէրէն ընե՛էրէ. Այնի ֆէրտ
՚իմ՛ի րուհնա ճէմ՛իյէթ իչինտէ պայգա պիր զաթ,
եալընըզլըգտա պամ պայգա պիր զաթ տըր։ Էն
սոն թէտգիգաթատան անլաշըլտըգընա կէօրէ, պու
չէյ պաիզլէր հագգընտա սահիհ օլտուդը կիպի չօ-
ճուգլար հագգընտա տախի սահիհ տիր։ Ալման
պիր միւճէրրիպին թահգիգինէ նազարէն, միւճթէ-
մի՛էն իֆրա օլունան իչ միւնֆէրիտէն իֆրա օլու-
նան իչտէն տահա չօգ սէմէրէ վէրիր։ Պու եօլտա
կէօրիւլէն իչ քէմալ ը սիւ՛ապէթլէ իֆրա օլունտըգ-
տան պայգա էն ա՛լա սէմէրէյի տախի վէրիր։ Եա՛-
նի պիր թագըմ ատէմլէր միւճթէմի՛էն իչլէմէքլէ
մրունֆէրիտէն իչլէմէքլէ կէօրէպիլտիքլէրի իչտէն
մու՛ախէնէ պիր վագթտա հէմ մրգտարճա զիյատէ
իչ կէօրէպիլիրլէր, հէմ ատ տահա ա՛լա նէվ՛տէն
իչ մէյտանա կէթիրէ պիլիրլէր։ Իչլէմէքտէ օ-
լան տիկէր զէվաթըն հէման հուզուրը պիլէ պու-
կիպի հէր ա՛զանըն իչ կէօրմէքլիք գուտրէթինի,
վէ տահա ա՛լա նէվ՛տէն իչ մէյտանա կէթիրմէքլիք
իգթիտարընը կէօզէ չարփար տէրէճէտ թէզեիտ
էտէր։

Գլարգ տարիւլ ֆիւնունը մու՛ալիմէրինտէն
Փրօֆ. Ուիլկըմ Պրընըմ՝ Սայընա զազէթասընտա
իչպու չայան ը տիգգաթ մէ՛էլէ խուսուսընտա ա-
թիտէքի միւթալա՛աթտա պուլունույօր. Հէր նէ-
րէտէքի ատէմլէր պիրի պիրի եանընա կէլիրլէրսէ,
ֆէրտ խապէրի օլմագսըզընն սա՛իրլէրինտէն միւ-
թէ՛էսիր օլուր։ Մէսէլա, պիւթիւն իգթիտարը
իլէ եալընըզլըգտա ֆիլան տէրէճէտ սէմէրէ մէյ-
տանա կէթիրէն պիր ֆէրտ՝ տիկէր պիր քիմսէնին
իչէրի կիր՚էսի իլէ վէ հուզուրը իլէ ՚իլավէ ճիտտ
ու ճէհատէ պուլունմագսըզընն ճիամանի հէր հան-
կի պիր իչտէ տահա ա՛լա իգթիտար իպրազ էտէր։
Պու խուսուս ճիամանի իչթիղալը էօյլէն նազիք
ալէթլէր իլէ խապաթ օլունուր։ ՚Այնի չէյ զիհնի
իչթիղալաթ հագգընտա տախի սահիհ տիր։

Մէքթէպտէ պիր սընֆըն չակիրտլէրի պիր նէվ՛
զիհնի ՚ալագատա պուլունուրլար։ ՚Ալէտտէվամ
սա՛իրլէրին իչլէթտիքլէրինի, կէօրտիւքլէրինի վէ
պիւտիքլէրինի իչտիար, կէօրիւր վէ պիւրլէր։
Պու վէճհէյէ պիր սընֆ չակիրտանըն միւճթէմի՛էն
իֆրա էթտիքլէրի իչ մահզա պիրլիքտէ իչլէյէն
ֆէրտլէր վէ մէյտանա կէլէն իչ տախի մահզա
պիր չօգ ֆէրտլէրին իչինին մէճմու՛ընը թէմսիլ
էթմէզ։ Լաքին պիր նէվ՛ սընֆ մէյլ ու ֆիք-
րի վար տըր, քի էլէ կէթիրիլէն սէմէրէյի
լուղէթին թամմ մա՛նասը իլէ սընֆըն իֆ-
րա էյլէտիյի իչ թէսմիյէ էտէպիլիր իզ։ Տիգգաթ-
լէ իֆրա օլունան թէճրիպէլէր իլէ միւապէթ տիր
քի մէքթէպին չակիրտլէրինին խանէ իչթիղալաթը
անլէրին մէքթէպ իչթիղալաթընա նիսպէթէն էօյ-
րէնիլէն տէրսլէրին գըմը ա՛զամընտա էն ՚ատի
սէմէրէ վէրիր։ Ամանէտ քէնտի տէրսինի էօյրէնէն
չակիրտ նիսպէթէն Ֆիճէրրէտ վէ միւնֆէրիտ պիր
հալտէ պուլունուր։ Տէրսխանէտէ իսէ պիր զիւմ-
րէ ի իֆթիմա՛իյէնին մէնաֆի՛ ը ՚ումումիյէյէ խա-
տիմ պիր ա՛զասը օլուր։

Միւճթէմի՛էն չալըշան թալէպ իչի իհալ է-
տէն ՚ատի սէպէպլէրտէն միւթէ՛էսիր օլմազ։ Սօ-
գագ չամաթալարը, միւթթասըլ օտատան կէլէն
սէլէլը վէ սա՛իրէ կիպի խարիճի իհալալար անլէրէ
փէք ազ թէ՛սիր իֆրա էտէրլէր։ Միւճթէմի՛էն իֆ-
րա օլունան իչլին մէյտանա կէթիրտիյի իչպու ա՛-
լա նէթիճէյի միւսապագայա, հըրս ը չանա վէ
էմսալի հիսսիյաթա ՚ատթ էթմէքլիք գօլայ տըր։

Պու ֆարզիյէտ քեաֆի տէրէճէտ հադիգաթ վար իսէ տէ , պիւթիւն հադիգաթ տէյիլ տիր ։ Իչպու ահվալը զահիրէնին չէրհ ու թէֆսիրինի բուհի տահա տէրին թէ՛սիրաթտա արամալը իզ ։

Շիմտիքի 'Իլմ ի բուհ ի ինսանի՝ գաթ'ի սուբէթէտ իսպաթ էյլէմիչ տիր քի , պիր ատէմին մահզա իչլէմէսինի եախօտ չալըշմասընը կէօրմէքլէ պիզէ տախի 'այնի իչի թէքրար էյլէմէքլիք մէյլի քէսպ ի գուվվէթ էյլէր ։ Իմտի տիկէր պիր քիմսէնէին ֆա'ալիյէթինին մէնզարէսի պիզէ 'այնի իչի իթրա էթմէքլիք իչիւն էն պէօյիւք պիր թէշվիգ օլուր ։ Իչթէ պունա պինա՞էն տիր քի բազս եախօտ հէր հանկի պիր միւմարէսէ մու'ալիմի թալէպէնին էօյրէնէճէյի իչլերի օլ թալէպէ զիւմրէսինին էօնիւնէտ իթրա էտէր ։ Կէօզ էօնիւնէտ իթրա օլունան իչպու հարէքէթլէր թալէպէ զիւմրէսինին նազար ը ահգաթլարընը ճէլպ էտէր , վէ միւմարէսէլէրինի գօլայլաշընրրլար ։ Պիր գօչը եարընչընա իչթիրաք էտէնլէր մահզա սա'իրլէրին գօչաղընը կէօրմէքլէ 'իլավէ թէշվիգէ վէ գօլայլըղա նա'իլ օլուրլար ։ 'Ալէլ խուսուս չօճուգլարընն կէօրտիւքլէրի վէ նազար ը ահգաթլարընը ճէլպ էտէն հէր հարէքէթ վէ իչի թէքրար էթմէքլիյէ թապի'ի, գուվվէթլի պիր մէյլերի վար տընը ։ Իչթէ կէօրիւլէն չէյի թէքրար էթմէքլիք իչիւն սէվգ ի թապի'ի նէվ'ինտէն իչպու մէյլ տիր քի ֆէրտին իչլէմէք գուտրէթինի միւթէմի'էն կէօրիւլէն իչլէրտէ թէզահա էտէր ։

'Իլմ ի բուհ էրպապը իսպաթ էթմիչլէր տիր քի 'ալագավի 'ասէպէլէրին միւթէգապիլ ֆա'ալիյէթլերի պիզիմ հիսսիյաթըմըզ իլէ մուգապիլ պիր հալտէ պուլունուրլար ։ Հայվանաթ իւզէրինտէ իթրա օլունան թէճրիպէլէր պու հագիգաթը կիւզէլճէ իզահ էտէրլէր ։ Մօսօ քէօփէյին հարաքեաթ ը միւթէ'աքիսէսի իւզէրինտէ իթրա էյլէտիյի թէճրիպէլէրինտէ անըն սահիպինին օտաատա հազըր պուլունմասը քէօփէյին հարաքեաթ ը միւթէ'աքիսէսի իւզէրինտէ տէրհալ իթրա ի թէ՛սիր էթտիյինի անլաատը ։ Հարվըրտ տար իւլ ֆիլոսոֆնը մու'ալիմլէրինտէն Տր. Եիրքս քէչֆ էյլէմիչ տիր քի քէօփէքլէր իւզէրինտէ իթրա օլունան թէճրիպէլերտէ թէճրիպէյի իթրա էտէնին հուզուրը տա՞իմա նէթիճէ իւզէրինտէ իթրա ի թէ՛սիր էտէր ։

Իթթիմա'ի թէշվիգ ինսանընն մուխթէլիֆ իչլէրինտէ տախի 'այան ու աչիքտար կէօրիւլիւր ։ Ուսթատ սէն'աթքեար տա՞իմա սամի'ի քէնտիսինին նազար ը ֆիքրի էօնիւնէտ օլարագ իչլեր ։ Ֆէզալիք մու'ալլիմ եախօտ նաթըգափէրտազ տաախի նազար ը ֆիքրլերի էօնիւնէտ սընֆը եախօտ սամի'լերի պուլունարագ քէնտի իչլերինին տահա պէօյիւք գըսմընը իթրա էթմէյէ միւսթա՞իտ տիրլեր ։ Ֆիլհագիգա իչպու իթթիմա'ի թէշվիգ հէր չէյի թէշվին էտէր ։ Պիզիմ հիսսիյաթըմըզ իւզէրինէ տիւչէն չօլ կէօնա կէօն ճիսմանի թէշվիգաթա պէնզէր քի պիզի այզգ վէ ույանըգ հալտէ սագլարլար ։ Պի'այնիհի իթթիմա'ի թէշվիգ տէրուն հայաթըմըզը ույանըգ հալտէ սագլամագ իչինն զարուրի տիր ։

Եալընըզլըգտա գալմաղա մահքեմ օլան քիմսէլէրին ահվալընտա իթթիմա'ի իչպու թէշվիգին էսասի ահվալ վէ թէֆէրրիւ'աթը զահիր օլուր ։ Մէսէլա մահպուսալարըն ֆարէլէր վէ սինէքլէր իլէ, եախօտ օտալարընտաքի հէր հանկի պիր չէյ իլէ իւլֆէթ վէ անլէրէ մուհապպէթ էթմէք խուսուսընտաքի տիլսուզ ի'թիյատլարը, անլէրին հէր հանկի նէվ'տէն օլան պիր իչէ մէրագ կէօսթէրմէյլերի պունլարըն ճիւմլէսի՝ իթթիմա'ի թէշվիգլերին գուսուրընը թէմամլամագ խուսուսընտա տօղրուտան տօղրույա վասթալար տըր ։

Իթթիմա'ի սէվգ ի թապի'աթլար չօճուգլարտա օ գատար գուվվէթլի տիրլեր քի , էկէր չօճուգլար միւնֆէրիտ պիր հայաթ կէչիրմէյէ մահքեմ էտիւրլերսէ , խայալի բէֆիգլեր իհտաս էթմէյէ վէ խայալի պիր ճէմ'իյէթ իչինտէ եաչամաղա միւսթա՞իտ տիրլեր ։ Պու հագիգաթլար թա'լիմ ու թէրպիյէ մէս'էլէսի իւզէրինէ մուհիմմ վէ եէնի պիր զիյա սաչարլար ։ Մէսէլա ֆէրտլէրտէն պիր նէթիճէ թալէպ էտէճէք եէրտէ պիր սընֆը պիր գալ գըսմլարա այըրարագ օլ գըսմլարըն սա'յ ու զայրէթլերինի թագտիր էթմէք եվլա տըր ։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ կ. Խ. ՇԻՐՔԷԹԻՆԻՆ ԻՇԻ ։
ԱՆԼԷՐՏԷՆ ՆԷ՞ ԷՕՑՐԷՆԷՊԻԼԻՐԻՋ
(Ց. Վ. Մօրգաճեան . Լաքնաքա)

Յ .

Բագիէն . Հէր նէ գատար պու չիրքէթլերին մագսատի փարա գազանմագ տէյիլ իսէ տէ , մալիյէճէ իչլերինի սաղլամ իգթիսատի էսասլար իւզէրինէ թէ՛սիս էթմէքտէ տիրլեր ։ Տիւնեա տահա Սօսիալիզմի պիր իգթիսատի մէսլէք տէյիւ գապուլ էթմէտի ։ Շու հալտէ կ. Խ. չիրքէթի տախի 'ասրըն տիւսթուրլարընա ինգլյատա էթմէյէ մէճպուր տըր ։ Պու մէճբուրէթ թէչէպպիւսիւ մուվաֆֆագիյէթլէ իւլերի կէօթիւրմէքտէ տիւնեա իւլ տա՞իմի պիր բէգապէթտէ օլտուգլարընը ունութմագ իչէ կէլմէզ , վէ հագիգաթէն իչին միւթէննէվվի՝ տա՞ի-

րէլէրինտէ կէօրիւնէն Թիւճճարի Թէմամիյէթ, միգդաթ վէ իւթիմամ քէմալ տէրէճէսինէ վարմըշ որը տէնիլէպիլիր։ Պիւտճէ, իլան վէ ուտմուր ը տախիլիյէ մէմ՛էլէլերի, էզ ճիւմլէ իյ վէ խըտմէթ վէ մէ՛արիֆ տա՛իրէլէրինին իյի էն միւճէրրէպ վէ էհլիյէթլի միւթէխասսիսլեր էլինտէ վէ էն սօն վէ միւհիմ ուտուլլարտա Թէրթիպ վէ Թանզիմ օլունմագտա որը։ Ճիւմհուրիյէթէ րաղիպ օլան Ամէրիգա էհալիսի պու իյտէ տախի Տէմօգրաթիգ տէսթուր ու ուտուլլար իլէ իտարէ օլունմագ իսթէհքլերինի տէֆ՛աթէն միւշահէտէ էթմիյիմ։ Պիր սըրատա պիր ուճագ Թէչէքքինին պիր մէ՛մուրըն մէ՛մուրիյէթինտէն պրագըլմասընա քեաֆի օլտուղընը սէյր էթմիմ։ Կ. Ի. չիրքէթինտէ տախի բի՛այէթ ի խաթըր վար տէյիւ պա՛զէն իչիտիլէն ի՛Թիրազաթա պէնճէ պու միւհիքք պիր տարպէ տիր։ Իչին պաշընտա տուրանլար չիրքէթի քէնտի տօսթ վէ ա՛իտաթլարընըն մէնճա՛աթընա պիր վասըթա տէյիւ գուլլանըյօրլար տէյիւ մըրըլտանանլար, տահա տիւնեա ճէննէթ վէ իհտանլար մէլէք օլմատըղընը ուհնուտըյօրլար, հէմ տէ պիր քիմսէյէ ատէմ լազըմ օլտըղընտա, տօսթ վէ Թանըչլարընը պրագըպ, անը էճնէպիլէր արատընտա արամասը Թապի՛ր մի տիր։ Էկէր պէօյլէ Թապի՛ի օլան պիր հալ մու՛ախէզէյէ չայէսթէ իսէ, տահա նէ՛ գատար ղիյատէ ՛այնի Թէօհմէթլէ պիզիմ քիլիսէ վէ գօլէճլէրիմիզ միւթէհիմ տիրլէր։

Սօն պիր գաչ սէօզ տէ մէս՛էլէյնին պիզէ օլան ՛ալագասընա տա՛իր էտէլիմ։ Ամէրիգատա Կ. Ի. Շիրքէթլերի ՛ազիմ իշ կէօրիւյօրլար։ Պիզէ նէ, պիզ անլէրէ իմթիհալ էհէպիլի՛ր մի իզ։ Անլէրտէ օլան սէրվէթ, գուվվէթ պիզտէ օլմատըգճա, պիզիմ անլէրին պօյունա եէթիչմէյէ չապալամադլըղըմըզ մա՛նասըզ տէյի՛լ մի։ Էվվէթ, հէփ պու իւ՛թիբաղլար եէրինտէ. ֆագաթ Բօմա պիր կիւնտէ եափըլմատը, նէ տէ Կ. Ի. չիրքէթի։ Լաքին պիզ տահա պաչլամատըգ։ Մուգատէմէմիզտէ տէտիյիմիզ կիպի, պիզիմ արամըզտա Ամէրիգա չէհր չիրքէթլերինինքինէ պէնղէր պիր իչ եօգ որը։ Պունլար սատէճէ գօլէճլէրէ միւնասըբ որը, վէ խըտմէթլերի պիր Թարաֆլը վէ մահտուտ օլաճաղը զարուրի տիր։ Լաքին ՛ահէպա չէհր Կ. Ի. չիրքէթլէրի Թէ՛սիս էթմէնին վագթը կէ՛լմէմիչ մի։ Շիմտիյէտէք տիյարըն ահվալ ը սիյասիյէսի միւսա՛ատէ էթմէյօր իտի. չիմտի օլ կիւճլիւքլեր գալգմըշ որը, Տիյարըմըզընն կէնճ գուվվէթլերինին միւնասիպ ճիհէթլերտէ նէմա վէ Թէրագգըսընա պու գատար զարուրի օլան պիր վազիֆէնին իճրասընտան նէ՛մա՛գուլ պիր պէհանէ իլէ գաչապիլէճէյիզ։ Սիւրիւ սիւրիւ կէնճլէրիմիզ մատտի, ՛ազլի վէ րուհանի ֆագր եիւզիւնտէն, վէ հէր կիւնքի մուհիթլէրինտէ րուհ, ֆիքր վէ ճէսէտի պիրլիքտէ պէօյիւտէն վէ ախլագը Թէհզիպ էտէն Թէ՛սիրաթընն էքսիքլիյինտէն մա՛նէվի վէ ՛ազլի էօլիւմէ, հաթթա պա՛զէն վագթընտան էվվէլ մէզարա տօղրու իրի իրի ատըմլար աթատգլարընը ոէյր էտիպ տէ, անլէրի գուրթարմագ իչիւն պիր չէյ եափմայարագ նա՛սըլ էվլէրիմիզտէ րահաթ սէտիրլէրտէ ուզանապիլիր, եախօտ քիլիսէլէրտէ ուզուն ուզուն տու՛ալար էտէպիլիրիզ։ Կէչէնլէրտէ Վեր. Գրիգորեան «Ֆամիլեայը խէլաս էտէլիմ» սէրլէվհալը պէնտիյլէ փէք հայաթի վէ մուհիմմ պիր մէս՛էլէ մէյտանա կէԹիրտի։ Պիզէ կէլիր քի, էրմէնի ֆամիլեասընը գուրթարմանըն միւ՛էսսիր Թարիգի անըն կէնճլէրինտէն պաչլամագ որը։ Ֆամիլեանընն էչիյինտէն իչէրի կիրտիրմէյէ հէր վագթ մէ՛զուն օլմատըղըմըզ Թէ՛սիրաթը անըն կէնճ ա՛զալարընը պիզիմ Թէ՛սիրաթըմըզ տա՛իրէսինէ ճէլպ էտէրէք, անլէրին հայաթ տամարլարընա իհտագ էտէպիլիրիզ։ Պագընըզ Ամէրիգա կէնճլէրի նէ՛ ՛ամէլի խաթիրար իզլէրինտէ իչի իլէրի կէօթիւրիւյօրլար. րուհը, ՛ազլը վէ ճէսէտի պիրլիքտէ Թէրֆի՛ վէ Թա՛լիմ էթմէյէ չալըշյօրլար։ Զանն էտէրիմ անլէր մէս՛էլէյնին առնախթարընը պուլմուշ որլար։ Պիզիմ ույանմամըզընն վագթը տահա կէ՛լմէմիչ մի։

«Ֆագաթ պու չէյ փարա իլէ օլուր» տէյէնլէրի իչիտիյօրըմ։ Սահիհ էօյլէ տիր։ Պիզ ագչէճէ ֆագիր իզ. լաքին օլանըմըզ իլէ միւթէնասիպ վէրտի՛ք մի։ Մէչրութիյէթ ալթընտա պէօյլէ պիր Թէչէպիւսէ միւմանա՛աթ օլունմատըգտան պաչգա, հաթթա եարտըմ վէ սուհուլէթի պիլէ Թագտիմ օլունաճագ տէյիւ իւմրա էթմէք իֆրաթ նիքպինլիք օլո՛ր մը, Իչ քիւլլիյէն ոչ-յարանուական էսաս իլէ վէ քեամիլէն մարդասիրական մուճիպլեր իլէ օլուր իսէ, փարա իչի քէնտի քէնտինի Թէսվիյէ էթմէ՛զ մի ՛աճէպա։ Ասըլ մէս՛էլէ Թա՛րիֆ էթտիյիմիզ նէվ՛ատէն պիր իչին մուԹլագ լիւզումընա գանա՛աթ կէթիրմէք տիր. մալիյէ խուսուսը իքինճի բատտէտէն տիր։ ՛Ալէլխուսուս սայէ ի մէչրութիյէթտէ սընա՛ի վէ իգթիսատի ՛էօմրիւմիւզ Թէրագգը էթտիքճէ, պէօյլէ պիր Թէ՛սիսաթ վաթանըմըզընն կէնճ հայաթընըն նէմասը իչիւն զարուրի պիր իհթիյաճ օլաճաղը պէտիհի տիր։

ՍՕՆ

ՄԻՒՍՐԻՖ ՕՂԼԸՆ ՄԻՒՖԱՐԱԳԱԹԸ

(Վեր. Ճ. Գ. Պէ-ըզէ-լեան, Աչնեպ)

1.

«Քէյֆինի արամագ իչիւն այրըլան ատէմ չէր Թէսպիրէ մուխալէֆէթ էտէր . էմս. 18. 1.

Բապպըմըզըն պիլճիւմէ Թէմսիլլէրի իչինէ պու Թէմսիլ հիւան ի ահէնկի վէ հավի օլսըզը տէ- րին վէ էպէտի հագիգաթլարը նօգթասըննան եէք- թա օլուպ Թէմսիլլէրին ինճուսը ատնիլմիչ տիր ։

Թէմսիլ եէհուտի իլէ Թա՛ֆիֆէնին 'ինա Ալլահ մէվգի'ինի կէօսթէրիր իսէ տէ , 'ումում մա'նա վէ նիչանկահը , ինսանըն Ալլահտան իրթիտասընը Ալլահըն Թէվպէքեարա տօղրու օլան պինիհայէ մու- հապպէթինի , վէ խէլաս պուլմուշ պիր ճանըն 'ալի իմթիյազաթընը եղնար էթմէքտէ տիր ։

Թէմսիլի ատօրթ դըսմա Թագսիմ էտէպիլիրիզ ։ (1) Միւսրիֆ օղուլուն միւֆարագաթը, (2) Քէն- տինէ կէլմէսի, (3) Ավտէթի, (4) Պիրատէրինին մէս- լէքի։ Միւթալա'ամըզ իլք իւչլեր օլաճագ տըր ։

(1) *Միւսրիֆ օղլըն միւֆարագաթը ։*

Պու միւֆարագաթա սէպէպ ֆամիլեաճա տիւ- զէնսիզլիք օլմայըպ , անճագ քէնտինին նէֆսինէ գուլօլմազլէ կիւնահրն ֆանի սէֆասընը սիւրմէք իչիւն օլան հասրէթի իտի , վէ իչթէ պու հասրէֆ վէ գարարը իտի քի անը (ա) քիւթախլըզա գուս- լազուզլատը , օ գատար քի փէտէրինին վէֆաթը- նա պիլէ պէքլէմէքսիզին միրաս հագգընը փէրվա- սըզճա Թալէպ էյլէտի , (2) Իթա'աթսըզըզա կէօ- Թիւրտիւ , պու սէվտատան վազ կէչմէսի իչիւն նէ գատար րէճալար օլտու իսէ տէ , նէֆսին ար- զուլարընա օլան էսարէթի 'իսեան վէ էնանիյէթ րուհընը գըրամատը ։ (3) Ղուրուբ հասըլ էյլէտի ։ Նի՞չիւն կէնճ վէ սահիպի իրատէթ պիրի իքէն , ախէր իրատէթէ Թապի' օլսուն , հիւրր տէյի՞լ մի , նի՞չիւն քէյֆինճէ եաչամասընը , պու վէ էմսալի միւլճազա իլէ օ հէր Թէտպիրէ գարշը տուրտու ։

Նի՞չիւն փէտէրի պու հիսսէյի վէրտի , վէրմէզ- սէ 'աճէպա տահա խայրլը օլմազ մը իտի։ Պէլքի օ իհթիյար օլուպ չօգ կէչմէզտէն վէֆաթ էտէ- ճէք իտի ։ Անըն իչիւն քէնտի էլի իլէ միրասը Թագսիմ էթմէքլիյի տահա խայրլը սայտը , վէ եախօտ պու եիւզտէն խանէտէ տէվամի բահաթ- սըզլըզըն էօնիւննիւ ալմագ միւչկիւնտիւ , վէ եա- տա օլապիլիր քի մուհապպէթ իհթիյարը իլէ տէյիլ իսէ , օլա քի 'էօմրիւն աճըլը Թէճրիւպէյէրի իլէ օ միւթէնէպպիհ օլա , պէօյլեճէ փէտէր խահնա- խահ բազի օլտու , վէ օղուլտա քէնտիսի իչիւն տէօքիւչէն կէօզ եաչլարը արասընտա «հէր չէյինի տէվչիրիպ» կէօզէ խօշ օլան Սոգում սահրալարընա տօղրու եօլա րէվան օլտու ։

«Ուզագ տիյարա կիթտի ։» Նի՞չիւն ։ (ա) Չիւն- քի կիւնահրն քհասէլէրինի սէվկիւլիւէրատէն ու- զագտա , կիզլի եէրլէրտէ իչմէք տահա խօշ իտի , կիւնահրն սէվգի Թապի'իսի պու տըր ։ Կիզլի եէրլէր արամագ հանկը փէտէր սատիլ էվլատը եանընտա գուման օյնար , հա՞նկը կէնճ տինտար վալիտէսինին կէօզլէրի էօնի։նէ ֆըսգա էլ ու- զատա պիլիր , հա՞նկը պիրատէր 'աֆիֆէ հէմշիրէ- սի հուզուրընտա էտէպ մուղայիր լիսանլարա ճէ- սարէթ էտէ-պիլիր , կիւնահրն մէսքէնլէրի գարան- լըգ մաղարալար եա տա կիզլի խանէլէր տիր ։ Ո քէրահէթի այիքեար օլմասրն իչիւն նուրա կէլ- մէքտէն իմթինա' էտէր ։

(բ) *Չիւնքի կիւնահրն տիզկինինի անճագ օ- րատա սէրպէսթ պրագըր , անրն քհասէլէրինի զա- նիհէ իչէ պիլիր իտի։ Հէր նէրէտէ օլսա , սէֆհաթ սէպիլլէրինտէ եիւրիւմէյէ գարար գըլմըշ պիրի , վաթանընտա սէվկիւլիւլէր վէ տօսթլար արա- սընտա տիյարը զուրպէթտէ օլտըզը գատար ֆէ- սատան տէմ վուրամազ , անլէրին ի'թիպարը , վէ եա թագսիմ վէ գրիթիգալարը պու մէյտանը տա- րալտըր , վէ պա'զէն տէ էօյլէ պիրի տիյարը ա- խէրտէ տահա զանի վէ տահա գօլայ եօլլար պու- լապիլիր ։*

Պու խուսուսլարտա կէնճ եանըլմամըշ իտի , զիրա արզու վէ հասրէթլէրինէ նէ գատար գօլայ վէ զանի պիր եօլտա մալիք օլմուշ օլմալը քի , չօգ կէչմէզտէն հէր չէյինի Թէյէֆ էթտի , սէֆա- հաթ եօլլարընա նէ տայանըր , ֆըսգ ու ֆիւճուր աթէչ ֆուրսունա պէնզէր , իչինէ աթըլան հէր չէյի տէրհալ եալայըպ մահվ էտէր ։ Իչթէ պու ֆուրսունտա իտի քի պու սէֆէլ կէնճէին սէրվէթ վէ սիրէթի , չէօհրէթ վէ սըհհէթի՝ չարչափուգ խարապ օլտու , վէ նէ՞ օլտու։ փէտէրինին խա- նէսինի րէտա էտէն չիմտի խանէսիզ, վէ սէվկիւլիւ վալիտէսինին հազըրլամըշ իտիյի եուճաղ եաթագ լարը խօրլայան։ չիմտի գուրու Թօփրագլարա գալ- տը , ազըր էլպիսէլերի փաչավրալարա , վէ զանի սօֆրալար էյէ կէչմէյէն խարնուպլարա Թէպտիլ օլտու ։ Էյ վահ , կէնճլիյին տիլպէր չիչէյի աչըլ- մազտան օլտու , վէ անրն փարլագ եըլտըզը փար- լամազտան գարարտը ։

Սէֆիլ կէնճ մատտի վէ մա'նէվի հէր խարապի- յէթ իւզէրինէ պիր տէ տիյարրն գըմմըլըզը զամմ օլունտու ։ Եաղըգ էկէր ագչէսինի սէֆիհանէ սարֆ էթմէսէ իտի , եառան կիւնլէր իչիւն Թէտարիքի օլաճագ իտի , լաքին նէ չարէ չատըգ էյամընտա

զուլմէթ կիւնէէրինի տէրհաթը էթմէտի։ Վա՛զգ 10. 8։ Տօնուզլարը պիւէ կիւթ՚ուէյէ բաղի օլտու, լաքին օ տա քէնտինէ պիր մէտար օլմատը, պիւ՚աքս ֆէլաքէթինի թէ՚խիր էյլէտի, զիրա տօնուզլար պիւէ քէնտինէ ֆա՚իդ՚ատտ էտիլմիշ իտի, կիւնտէն թաղի՚աթը պու տըր, ատէմի էնտիրտիքճէ լնտիրիր։ Հագիգաթէն պու կիւն նէ գատար ատէմլէր ֆէսատ վէ սէֆահաթ սէպիլլէրի պիւմէյէն նէ չօգ հայվանլարատան տահա մէթրուք հալտէ աիրլէր։

Պա՛զը տէրսլէր։

1. Ինսանի սէֆալէթին պիր պաչ սէպէպի ա-նէն նէֆսին արզուլարընա էսիր օլմասը տըր։ Նէֆս տիր քի ատէմի՛ալի՛էօմրէն այըրըպ հայվանի՛էօրէ սէվգ էյլէր։ Նէֆս խօտպին տիր, սահիպնի՛խսեանա, ՚խսեան տահի խարապաթա կէօթիւրիւր, նէֆս ա՛մա տըր, հագիգի խայրընը կէօրէմէզ։ Նի՞չիւն պու կիւն պինէրճէ կէննէլեր սէյիրթմէզտէն խօրուլմըշլար, վէ աչըլմազտան սօլմուշլար. Նի՞չիւն չատըգ եէրինէ ֆիղանլար վէ ՚իւզէյյէն էլպիսէ եէրինէ փաչավրալար կիյմիշլէր, չիւնքի նէֆսէ վէ անըն ֆանի արզուլարընա գուլ օլմուշ տըրլար։ Սէն պիր թարաֆտան պու արզուլարը՚ն վէ տիկեր թարաֆտան անլէրի տօյուրմագ իչիւն վասըթալարըն թագտիմ օլունմասընը թագտիհ էտէր միսին լաքին տօսթուտ հէվ պունլար՚ալի մագսէտ իչիւն վէրիլմիշ տիր։ Պագ՚ազիլ պիր փէտէր մատտի մա՛նէվի թէրագդըսը իչիւն կէննճ օղլունա պիր մըգտար սէրմէյէ վէրիր իսէ, վէ օ տա պունու սէֆահէթէ սէպիլլէրինատ սարֆ էտէր իսէ, գապահաթ քի՛մին տիր։ Ալլահ Սողոմոնա հիքմէթլէ պէրաբէր սէրվէթտէ պախչ էթտի իսէ, պունլարը եատ գարըլարլէ սէրայըրընը տօլտուրան՚ վէ եատ փուլթարլէ Երուսաղէմին Մուգատտէս թէփէլէրինի թէվլիս էթ՚սին իչիւն մի վէրտի։ Իրատէթ վէ հուրրիյէթմիզի վէ մալիք օլտուղունմուզ՚աֆիյէլէրիմիզի սու՚ի իսթի՚մալ էթմէմիզ տիր քի պիզի խարապիյէթէ մանքիմ էտէր. հէվ օլանրնը հագգ ու փաք օլան եօլտա իսթի՚մալ էթ, սէնին իչիւն սէլամէթ էքիլմիշ տիր։

ԴԱՐԱՐ ԷԹՄԷԿ ՎԷ ՄԻՒԶԹԱՐԻՊ ՕԼՄԱԳ

(Բ. Տաէլէն, Նէկոե)

2.

Սալէն. Ույգու զայ՚ էթտի, մէ՛քիլաթ, չէն ու չաթըր գալպ, վէ բահաթ ույգու պէչէրէ հայաթ վէրիճի իուսուսաաթատան օլտըղը հալտէ, Դարեհ 3 հալտէն տէ մահրում իտի։ Հանը եումուշագ գուշ թիւչիւ վէ կիրանպատա գումաշլարատան թէրթիպ ու թանզիմ օլունմուշ եաթագլարտա, վէ զայէթ զիգըյմէթ մէֆրուշաթ իլէ միւզէյյէն խալվէթէրտէ խօրուլ խօրուլ բահաթ ույգույան Դարեհ՚ վիճատանընտան, երլտրրըմատան վուրուլմուշ կիպի մուզթարիպ վէ մաղմում օլուպ քիփրիքլէրինէ ույգու կիրմէզ, եաթաա ույույամազ, գալգտա տուրամազ հանկը թարաֆա տէօնսէ. եաթագ օնա գուրու թախթա վէ սիվրի էքսէրլեր օլմուշ կիպի բահաթսըզըգ հիսս էտիյօր իտի։ Պունա պիր չարէ պուլամայօր իտի, չիւնքի էմրի նէհիյի վէ թէպտիլ օլմազ գանունու տագիգճէ տիւչիւնմէզտէն իմգա էթմիշ իտի։ Պիսուչ, պիկիւնահ վէ ՚ինտա Ալլահ զայէթ մագպուլ, տէրուննինտէ ա՛լա բուհ թաչըյան վէ Դարեհինտէ սէվտիյի պիր զաթ, ումուր ը ճէսիմէսինին նազըր վէ միւտիրի օլան Փէյղամպէրի զիչանը նահագգ եէրտէ մանքիւմ էտիպ ևըրթընը արսլանլարընն չուգուրընա աթտըրմըշ իտի։ Պէօյլէ էթտիյինէ եանըլմըշ, ալտանմըշ օլտըղընը հիսս էթտի վէ կէօրտիւ։ Օ կէճէ նիչէ սահիպի սէրվէթլէր գօնագլարընտա աճ, չըպագ, վէ կէտա լար, ՚ատի գուլիպէլէրինտէ բահաթ ույուտուլար, Դարեհ մէլիք իսէ հիւքիւմէթ ՚ատասը վէ գուվվէթի էլինտէ, վէ խէզանն ի քէսիրէսի եէտինտէ, ՚ատաքիր ի քիւլլիյէսի էթրաֆընտա իքէն եէմէզ, իչմէզ վէ ույուտուլազ։ Վիճատանը միւզթարիպ, ֆիքրի ալթիւսթ, բուհու վէ գալպի պուհրանլը մուխթէլլ վէ հէրճ ու մէրճ հալտէ տիր։

Իմտի չու նէթիճէյէ կէլիր իզ. Պա՛զըլար հագգտըզըգ էտէրլեր, եինէ տէ բահաթ ույուրլար, Դանիէլին տիւչմէնլերի մուվաֆֆագ օլտուգ, տիւչմէնիմիզի մահվ էթտիք մէյտան պիզէ գալտը, իսթէտիյիմիզի էտէպլիրիզ տէյէրէք սէլիմանէ ույուտուլար։ Պա՛զըլար տա պայգալարընն խաթա վէ հագգտըզըգըլարը իչիւն միւթէ՚էսիֆ վէ մուզթարիպ օլարագ ույումաղլար։ Պունլար էօյմէզ ճանլարրն գրյմէթինի վէ խէլասընը պիւէն մէլէքիւթ ի Մէսիհիյէնին թէրագդըսընը, վէ քիւիսէ ի հագիգինին փարլագ վէ պէօյիւք օլմասընը արզու էտէն միւ՚մինլեր տիր։ Պա՛զըլար տա հագգտըզըգ էտիպ զամիրլէրինատէն թա՛զիր ու թէքտիր, թա՛յիպ ու թէվպիխ օլունտրզլարընտան ասլա վէ գաթ՚էն ույումաղլար։ Դարեհ իչէթ պու գապիտէն կէօրիւնիյօր։

՚Ինտ Ալլահ վէ ՚ինտէննաս հէմիչէ հագգը իչէյէնլերին, եաթագ վէ եաստըգլարը հազրէթ ի Ցակոբընդի կիպ սէրթ թաչլարտան պիւէ օլսա, աէլիմ վիճատանա վէ սաֆվէթի գալպէ մալիք օլտըղլարընտան, հայաթը, գուվվէթի վէ սըհհէթ ու ՚աֆիյէթի մուճիպ օլան ույգու իւէ բահաթ վէ թամմ

ույուրլար ։ Իչթէ օ արսլանլարըն չուգուրու՝ Դա-նիէլէ, Սինա տաղը Հազրէթ ի Մուսայա վէ Թէպտիլ ի սուրէթ (Թէճէլլի) տաղը 3 չակիրտլերէ նիճէ իտի իսէ, էօյլէ իտի ։ Էն էյի, էն թաթլը, էն տէրին վէ քեաֆի ույգու հադիգի միւ՛մինին ույգուսը տըր։

Փէք կիւզել իրատ օլունմըշ տըր, «էյի վիճ-տան եուշմշագ եասարգ տըր։» Գէօթիւ վէ բահաթ-սըզ վիճտան սէրթ եասարգ տըր ։ Զամիրի փաք վէ բահաթ օլան Դանիէլ եըրթըճը արսլանլարըն ա-բասընտա պիւէ բահաթ ույուշա պիւիր իքէն մէ-լիք Դարեհ միւլիւքեանէ սէրայ վէ եաթագտա պիւէ ույուշամազ ։ Իմտի էյ գարիյուն ը քի-րամ էկէր հայաթպախչ ույգու ույուշամագ իսթէր-սէնիզ, հէմիչէ հադգը իճրայա, սէլիմ վիճտանա փաք վէ սաֆի գալպէ մալիք օլմազա ճէհտ էտինիզ, զիրա էն խալիս, էն էմին տօսթ վէ րէ-ֆիգինիզ սէլիմ վիճտանընըզ վէ էն պէօյիւք 'ա-տունըզ, բահաթընըզը սէլպ էտէն էն պէօյիւք թիքէնինիզ, բահաթսըզ զամիրինիզ տիր, հաթթա ճէհիմին 'ազապը էպէճիսի պիւէ զամիրին միւզ-թարիպ հալի տիր ։

Իմտի րէյինիզի, իմզանըզը վէ միւհրինիւզիւ թամմ պասիրէթ վէ տիւրէնտիչիք իւէ, «վէրի-նիզ» «եազընըզ,» վէ «պասընըզ» ։ Պունլար նէ գատար նազիք խուսուսլար տըր. լաքին նիչէլէր րէյ վէրմէք, իմզա գօմագ. միւհր պասմագ կիպի ահվալը փէք էհէմմիյէթսիզ կիպի 'ատտ էտէրէք, հէր էվրագա, թահրիրաթա վէ սէնէտաթա, պա'-զէն հիչ օգուշմազտան վէ հաթթա թահրիրաթըն պա'զը գըսմլարը հագիգաթ տէյիւ իքէն պիւէ խա-թըր իչիւն մագսէտ իճրասը իչիւն, վէ մէնաֆի' ի չախսիյէ իչիւն իմզա էտէրլէր ։ Իմզա վէ միւհր էճինիյէթի քեամիլէ 'ալամէթի օլուպ հայաթ ու մէ-մաթա, քեար ու զիյանա 'իզզէթ ու ի'թիպարա միւթէվազգըֆ օլաըզընտան, գըյմէթինի պիւմէք կէ-րէք տիր ։ Զիրա պիւր մէս"էլէտէ պիւր թէք ատէ-մին րէյինին զամմը իւէ, էքսէրիյէթ հասըլ օլա-րագ պիւր միլլէթ, պիւր մէմլէքէթի, պիւր քիւիսէյի միւթէվազրիր էտէն պիւր մէ"մուր ինթիխապ օ-լունուր ։ Էյ պու սաֆըրլարը օգույան տօսթում, սաղ սէնին էլինին գազմասը իւէ նալայըգ պի-րիսի քիւիսէ մէ"մուրը, չէմմասը, մուրախխասը, միլլէթ վէքիւի, մէճլիսի, մէքթէպ մու'ալլիմի, հո-գաբարձուսը օլուր քի, միլլէթին վէ քիւիսէնին ումուրունը չիրագէ վէ նիզամընտան քիւլլիյէն չը-գարըը ։ Էօյլէ իսէ էլլէրիմիզի տօղրու վէ հագգ հէմ տէ միւնասիպ խուսուսաթ իչիւն գալտըրա-լըմ ։ Րէյ թալէպինտէ 4 թարաֆա 'աճապա քիմ-լէր էլ գալտըրըյօր տէյիւ պագմա, ֆիլան գալտըրը իսէ պէն տէ գալտըրըրըմ, րէյիմի վէրիրիմ տէյիւ պաթըլ չէյլէր տիւչիւնմէ ։ Պա'զէն հիւանիւ հալ վէ սու"ի հալէ տա"իր մահզերլէր, մազպաթալար իմ-զալաթմագ իչիւն կէզտիրիլէր, ույանըգ տուրուս-նուզ, պա'զէն էօյլէ պիր էվրագը իմզա էճմէնիզ-լէ հէր ումուրունըզը թէհլիքէյէ տիւչար էթմիչ օլուրսընըզ ։ «Հոֆֆ նէշանէհընըզ օլսուն ։»

Պիր գաչ սէօզտէ քի (պունա միւչապիհ տիր,) 'ահտ ու վա'տլար հագգընտա սէօյլէմէք իսթէրիմ։ 'Ահտ ու փէյմանլար էթտիյինիզտէ էյի տիւչիւնիւն էտէմէյէճէյինիզ 'ահտ ու վա'տլարը վէ նէգզլերի էթ-մէյինիզ, սօնրա չօգ միւզթարիպ օլունուրսունըզ ։ Ծէփթայէ (Հաբ. 11. 34. 35տէ նէ տէյօր, «էս-վապընը եըրթըզ էյվահ գըզըմ պէլիմի պիւգտիւն, սէն տաիի պէնի միւզթարիպ էտէնլէրտէն օլտուն տէտիւ» Հէրովդէսին Հէրովդիանըն գըզընա էթտի-յի վա'տ օնու նէ գատար միւզթարիպ էթտի։ Մատթ. 14. 9։ Պետրոս րէսուլ հէփիսի սիւրչսէ պէն սիւրչմէմ, տէյիւ 'ահտ ու վա'տ էթտիյինտէ, թիւ-րապի զա'իֆ պիրիսի օլտըզընը ֆէրամուշ էթտիյի իչիւն սօնրա նէ գատար խէճիլ օլտու ։

Պաչգա պիր խուսուսա տաիի տահա չօգ տիդգաթ էթմէք կէրէք տիր։ Եա'նի գալպլէրինիզի քիմէ թէս-լիմ էթմէքլիյիմիզէ չօգ տիդգաթ կէրէք տիր, չիւն-քի հայաթ վէ մէմաթը բուհանի մէս"էլէսի տիր, սօ-նունտա սէնի միւզթարիպ վէ մազմում էտէն հա-յաթընը պէօյիւք թէհլիքէյէ կէթիրէն պիր էֆէն-տիյէ գալպինի թէսլիմ էտիպ տէ բահաթ ույույան պիրիսի իսէն, սօն կիւնտէ, սօն պօրուտա, սօն հուզուրատա, սօն տէֆ'ա ույանտըզընտա հէլաք կիրտապընտա օլտըզընը կէօրէճէքսէն ։ Էօյլէ իսէ, հէր տաէմին նիչանկեահը վէ չի'արը տա"իմա հագգ ու 'ատալէթին համիսի վէ ֆա'իլի օլմագ կէրէք տիր։

ՍՕՆ

'ԻԼՄ Ի ԻԼԱՀԻ ՄԷԹԹԷՊԻՄԻԶ

(Վէր. Մ'նպոր Մ'նէչէեան)

Տիյարըմըզընն հէր տա"իրէսինտէ կէօրիւլէն թէ-պետիւլ վէ թէրագգը 'ալամէթի 'իլմի իլահի մէգ-թէպլէրիմիզտէ տահի կէօրիւլմէք կէրէք տիր ։ — Պու մէսէլէ զաթէն Ղարպի Մհսիօն մէճլիսինտէ պիր գաչ սէնէտէն պէրու միւթալա'ա օլընմագտա իտիյի չօգլարըն մա'լիւմիւ օլսա կէրէք տիր։ Լաքին պիզ եէրլիլէր թարաֆընտան չիմտիյէտէք պու մէս-'էլէ րէսմի միւզաքէրէյէ մատտէսի օլմըշ իտիյի ի-չտիլմէմիշ տիր ։ Շու հալտէ գըսա պիր պէնտ մէս"էլէյի արամըզտա մէյտան ը միւզաքէրէյէ գօյ-մագ իչիւն պիր ֆոռֆոռէնէ օլուր մէ"մուլիյէ պիր

գալ խուսուալար, իմիխալի իլէ, գարիյունըն նա-
զարընա թագտիմ օլունուր։

Էվվէլ. 'Ալի տերէճէտէն պիր 'իմմ ի իլահի մէք-
թէպիմիզ օլմալը տըր։ Պունընկլէ Շիմտիքի 'իմմ ի իլա-
հի մէքթէպլերի էնկին տերէճէտէ տիր, տէմէք իս-
թէմէյիզ. անճագ մուգթէտիր կէնճլերիմիզին Օգա-
ֆօրտ վէ Ամէրիգա 'իմմ ի իլահի մէքթէպլերինէ կիթ-
մէյէ մէճպուր օլմամալարը իչիւն, վէ ֆագլա միւթա-
լա'ա էթմէք իսթէյէնլերին, խուսուսա 'իմմ ի իլա-
հիտէ խուսուսի պիր տա'իրէ ինթիխապ էթմէք վէ
անըն միւթէխասսիսի օլմագ իսթէտիքլերինտէ,
մուգթէտիր 'իմմ ի իլահի փրօֆէսօրլարը վէ միւքէմ-
մէլ քիւթիւպխանէսի օլան պիր' իմմ ի իլահի մէքթէ-
պինէ լիւզում հիսս էտիյօրըզ։ Պայգա պիր խուս-
սուս, չիմտի թէտրիս օլունմագտա օլան 'իմմ ի
իլահի տէրսլերի 'ասրըն թէրագգըսըյլէ միւ'թապա-
գաթատա պուլընմալը։ Էսքի 'իմմ ի իլահի թէսավ-
վուրլարը վէ քէօհնէ թէֆսիրլեր քէնտի զէմանլարը
իլէ պէրապէր մազիյէ ի'տաէ էտիլմէլի։ Պունտան
մա'տա, տիյարըմըզտա մէսքիւն ագվամ ը մուխթէ-
լիֆէնին տէն ի հայաթ վէ թա'լիմաթընա վագըֆ օ-
լապիլմէք իչիւն, խուսուսա էվրօփա վէ Ամէրի-
գատան ագըզ կէլմէքտէ օլան էէնի 'իմմ իլահի վէ
էէնի թէսավվուրաթըն տիյարըմըզճա վէ մէլէ-
քիւթ 'Ուլահընը մէնաֆի'ինճէ օլան 'ալագալարը իլէ
վուգուֆ փէյատա էթմէք իչիւն 'իմմ ի իլահի մէտրէ-
սէսի հէր հանկը պիր միւ"էսէսէտէն գիյատէ մէս-
'ուլիյէթի տէր'իւհտէ էթմէլի տիր։ Պու վէ էմ-
սալի խուսուսաթ 'իմմ ի իլահի մէքթէպիմիզին 'ա-
լի տէրէճէտէն օլմասընա լիւզում հիսս էթտիրիյօր։

Սանէն. Պու 'իմմ ի իլահի մէքթէպի Թիւրքիա-
տա գա'չ տանէ օլմալը։ — Շիմտի Թիւրքիատա 5
(պէչ) հէրտէ 'իմմ ի իլահի մէքթէպլերիմիզ վար իսկ
տէ, ճէմ'ան 10 (օն) չակիրտլեր մէվճուտ պուլուս-
նույօր. 'աճէպա պու 10—20 չակիրտ իչիւն պէչ
'իմմ ի իլահի մէտրէսէսի պուլընտըրմագ վէ օնա
կէօրէ տէ հիւքսէք մա'աշլը փրօֆէսօրլար պէպէ-
մէք տէյէ՞ր մի։ Ֆիզուլի տէյի՞լ մի։ Հէմ, պալատէ
արզու օլունան տէրէճէտէ 'ալի պիր 'իմմ ի իլահի
մէքթէպինի պու պէչ մէրքէզլէրտէ պուլընտըրմագ
միւաֆին օլապիլէճէ՞ք մի։ Մէրքէզլէրտէն պէչինէ 'ալի
տէրէճէտէն պիր մէքթէպ հալինէ կէթիրսէք, տի-
կէր 4 մէքթէպլէրտէ չակիրտ գալաճա՞գ մը. պու
սի"ալլէր պիզի պիլմէճպուրիյէ մահտուտ պիր ճէ-
վապա գըլաղուզլատա կէրէք տիր. եա'նի պիւթիւն
Թիւրքիատա անճագ պէչ տանէ 'ալի տէրէճէտէ
իմմ ի իլահի մէքթէպի օլմագ քեաֆի կէօրիւնիւր։

Պէչ 'ատէտ 'իմմ ի իլահի օլմասընա աթիիւզիքր
խուսուսաթ տախի միւնասէպէթ վէրիր, էզ ճիւմլէ,

(ա) Թիւրքիատա Փրօ. ճէմա'աթըմըզ' նիսպէ-
թէն տաղընըգ իսկ տէ, քիւչիւք պիր պէտէն թէշ-
քիլ էթմիշ օլուպ, պունլարտան տա 'իմմ ի իլահի
մէքթէպինէ փէք ազ չակիրտլեր — օլսա օլսա 30
գատար թալէպէ կէլմէքտէ տիր. 30 չակիրտէ պէչ
մէքթէպ հէմ քեաֆի, հէմ նաֆի' օլուր։

(բ) Շիմտի 5 մէքթէպէ 15 փրօֆէսօր իճապ
էտէր իքէն, օ զէման պէչ մէքթէպէ 5 փրօֆէսօր, օ
ատախի էն մէչնուր միւթէխասսիսլէրտէն 'իպարէթ
պիր հէյ"էթ ի մու'ալիմուն քեաֆի օլուր, չիւնքի
30 թալէպէյի 15 փրօֆէսօրտան իսկ, 5 փրօֆէսօր
տախի իտարէ էտէպիլիր։

(գ) Պէչ մէքթէպ օլտըղը իչիւն, 'իմմ ի իլահինին
տէրէճէսի եիւքսէլիպ, 'ալի տէրէճէտէն պիր 'իմմ ի
իլահի օլմասը թապի'ի օլուր։

(դ) Իմտի պու տէնիլէնլեր զըմնէն ագչէճէ ի-
տարէյէ տախի 'ազիմ թէ'սիր էտէճէյի գօլայճա
իսթինթաճ օլընապիլիր։

Սալնէն. Պու պէչ 'իմմ ի իլահի մէքթէպի նէ՞-
րէտէ օլմասը միւնասիպ օլուր։ — Պու մէս"էլէ
չօգ միւթալա'ա վէ հաթթա միւպահասա մատտէ-
սի տիր։ Պու պապտ չէմտ գաթ'ի պիր ճէվապ
վէրմէք փէք վագըթսըզ օլուր. չիւնքի Մար'աշ
քիւհսէլէրի' 'իմմ ի իլահինին Մար'աշտա քիւչատ օ-
լընմասը իչիւն 'Այնթապ ճէմա'աթըյլէ րէգապէթէ
կիրիչիպ, տէրհալ 500 լիրա (եանըլմազսամ) թէ-
տարիք էտիպ, իճապ էտէն հէյ"էթէ թագտիմ էյ-
լէմիշ. պիլմէմ քի տիկէր 'իմմ ի իլահի մէրքէզլէրի
նէ՞ մուշքիլաթլէ մէղքիւր մէքթէպին քէնտի չէհր-
լէրինտէ թէ"սիս օլընմասը իմթիյազընա մալիք օլ-
մուշլար։ Շիւպհէսիզ հէր քէս քէնտի իմթիյազընը՝
պէչ ճէրէեէչ տէյիշմէքտէ կիւճլիւք հիսս էտէճէք
տիր. եինէ տէ պու պապտ տէլալէթ օլմագ իւզրէ
պա'զը իհթիմալլէր զիքր էթմէք միւնասիպ տիր։

(ա) Պէօյլէ պիր մէքթէպին իհթիաճլըա օլմասը
չօգլարընը ֆիքրինտէ եէրլէշմիշ տէյու հիսս օլուր-
նույօր։ Միւնասէպէթի տէ վար։ Իսթանպօլ
պիւթիւն տիյարըն մէրքէզի տիր. հէր թարաֆտան
չակիրտանըն կէլմէսինէ սուհուլէթ վար. չէհրին
չիրինլիյի, փայթախթի օլմասը, մէտէնիյէթ մէրքէ-
զի օլմասը, խուսուսա մաթպա'ա մէրքէզի օլմասը,
պիր տէ գօլէճ պուլընմասը՝ չօգ էյի միւնասէպէթլեր
կիպի կէօրիւնէպիլիր։ Լաքին պիր գա՛չ խուսուս
տախի վար քի, պու միւնասէպէթլերէ գարշը,
ֆարգը պիր մէրքէզտէ մէքթէպլին թէ"սիս օլընմա-
սընա վիճուզ հասըլ էտէր։ Մէսէլա. (1) Հէր եէր-
տէն զիյատէ իսթանպօլ չօգ մէսաբիֆլի պիր եէր
տիր։ Փրօֆէսօրլար վէ թէլէպէ իսթանպօլ մէ-
սաբիֆի էտիպ, օլ նիսպէթտէ մա'աշլէ իտարէ

օլընմաղա մէճպուր օլաճագլար։ 2) Իսթանպօլտա օգուչան Թալէպէ 'աճէպա Անատօլընըն քէօյլէրինէտէք կիտիպ իլէմէյէ Թլնէզզիւլ եա Թէհամմիւլ էտէպիլէճէքլէ՞ր մի։ Կլնճլէրին Իսթանպօլ 'էօմրիւնէ ալըշմալարը՝ նիչէ ճէմա'աթլարը վա'ըզըզ գալմաղա մէճպուր է՞թմէյէճէք մի։ (3) Ֆարզ էտէլիմ քի պու կլնճլէր քէօյլերէ կիթմէյէ բազի օլսունլար, ֆագաթ նի՞մա'աշ իլէ։ Ճէմա'աթլարընն մահիյէ վէրէճէյի 2½—3. 4 լիրայա բազի օլաճագլա՞ր մը։ Պունըն էն ազըր պ՚ըր միւչքիլաթ չըգարմասը մէ՚մուլ ոըր։

(բ) Էկէր պու մէքթէ՛պ Իսթանպօլտա օլմազսա, ո՞ըէտէ օլմասը տահա միւնասիպ օլուր։ Պիլա չիւպհէ Անատօլուտա օլմասը Թապի՚ի տիր. էօյլէ պիր մէրքէզ քի, օրայա եօլճուլուգ է՞թմէսի գօլայ օլսուն, վէ միւմքին իսէ. Թիւրքճէ, էրմէնիճէ վէ Րումճա Թէբէլլիւմ օլընապիլէն պիր եէրտէ օլսուն. չիւնքի տիյարըմըզտա պու իւչ լիսանտա տախի վա'զ օլընմագ իճապ էտէր։ Պէօյլէ պիր մէրքէզի Մար'աշ քէնտիսի իչիւն տիւչիւնտիւյիւ կիպի, Մէրզիֆունն տահա զիյատէ հագգլը էօպտպա մէպնի քէնտիսի իչիւն տիւչիւնէպիլիր։

(գ) Պու մէքթէպին պիր գօլճէճ եագըն օլմասը միւնասիպ օլուր տէյէնլէր վար։ Անլէրին միւնասէպէթի միւթալա'ալարը տախի վար։ Պինաճա, էնվա՚ի մէսարիֆճէ վէ խօճա արճա սուհուլէթլեր հիսապ էտէրլեր. լաքին պալատէ արզու օլընան 'ալի ատրէճէտէն պիր 'իլմի իլահի մէքթէպի, պիր գօլճէճ եագըն օլսուն իրագ օլսուն, չօգ պիր Թէ՚՚սիր է՞թմէզ տէյու կէօրիւնիր. եէթէր քի միւնասիպ պիր մէվգը՚ատ օլսուն։

Բաշ՚էն. Պէօյլէ պիր 'իլմի իլահիյէ կէլէճէք օլան Թալէպէնին պիր գօլճճ պիթիրմիչ՝ ինկիլիզճէյէ էյի աչինա պիրի օլմասը էլզէմ տիր։ Էլպէթթ պունա 'իլավէ օլընապիլիր։ Ա՚յնի Թալէպէնին տինատար, վա'ըզըրզա միւսթա'իտ վէ մուգթէտիր օլմասը վէ հէյ՚էթի իտարէնին Թատիգ է՞թտիյի պիրի օլմասը իճապ էտէր։

Ա՚ոփէն. Պէօյլէ պիր 'իլմի իլահինին փրօֆէսօրլարը՝ քէնտի վէրէճէքլերի տէրսլերին միւթէխասսիսլերի օլմազլէ պէրապէր՝ պիր գօլճճ եա ա՚խէր Թէչէպիւս իլէ վագթընը Թագսիմ է՞թմէյէ մէճպուր օլան պիրի օլմամալը տըր. չէօյլէ քի հէր քէս քէնտի տա՚իրէսինի իլէրի կէօթիւրմէյէ ֆուրսաթեապ օլուպ, իլէրուտէ մէքթէպլին սէվիյէսինի Օգսֆօրտ եա Նիւ Հէյվըն 'իլմի իլահի մէքթէպլերի սէվիյէսինէ չըգարապիլսինլէր։

Իչ՚Թէ պու վէ էմսալի խուսուսաթ միւզաքէրէ վէ միւթալա'ա մատտէլերի օլուպ, չիմտի ֆուրսաթ տըր քի պիզ եէրլիլէր, տիւրլիւ միւնասէպէթլերի կէօզ էօնիւնէ գօյալըմ. զիրա իլէրուտէ Ամէրիգալըլարըն Ղարպի Մինիօն մէճլիսի պիր գարը գա՚թ՚իյէ կէլիպ, անըտա Պօրտ Շիրքէթինէ թաստիգ է՞թտիրտիքլերինտէ իչէ պաչլարլարսա, եէրլիլէրին հիչ պիր ի՚թիրազը եա միւթալա՚ասը մէս՚էլէյէ Թէ՚սիր էտէմէզ. Շիմտի էյի պիր ֆուրսաթ տըր քի պու պապտէ իչլէյէն հէյ՚էթէ զաչէթալար վէ մէքթուպլար վասըթասըյլէ պէյանը էֆէնտիլարտա պուլունըլսըն։ Տահա վագըթ վար, ամմա փէք ուզուն վագըթ տէյու կէօրմէյօրըմ։ Ո սէպէպտէն պիր ան էվվէլ, մատտէնին միւթալա՚ասընա՝ մէս՚էլէյէ 'սլագատար օլան եէրլիլէրին տիգգաթը 'ադիզանէ տա՚վէթ օլընըր։

'ԱՁՆԹԱՊ ԳՐԶԼԱՐ ՄԷՏՐԷՅԷՍԻՆԻՆ 50 ՍԷՆԷԼԻՒ ԹԱՐԻԽԻ

(Օբ. Ֆլըբա Ա. Պէդճէան 'Ա՚ՆԸԱպ)

2.

Մէքթէպ պուրատա տախի չօգ գալմայուպ իչէ ալնէ սօնրա, 1865տէ Գայաճըգ եօգուչը Թէփսինէ անճագ պիր օտալը էսքի պիր օտանըն Թէմէլիւքիւ մէքթէպ իչլէն պէօյիւք պիր պախթ օտու։ Էսքի կիւճլիւքլէրին Թէավիյէսի պիզզարուր եէնի իհթիյաճ մէյտանա կէթիրէճէյինտէն, վէ պիր պու լան իքի իսթէր գազիյէսինէ կէօրէ, եէնի եէնի աչըզլ՚ար հիսա օլունուլյօր իտի իսէ տէ, անլէրտէն էն պէօյիւյիւ եէնի վէ կէնիչ պիր պինա իտի։ Վէ պու տախի չօգ կէչմէյէտէն էլտէ էախլատի։ Զօգ միւչքիւլաթլարա բազմէն 66նըն պէհրընտա իչպու Թէփէտէ եէնի պիր պինա Թէմէլինէն գուրուլուպ կիւզիւնտէ խութամա էրմէսի պիհագգին ճաւիպ ի տիգգաթ օլան պիր խուսուս օլմուչ տըր։ Պու սըրատա Մլ. Էտէմինն զայրէթ վէ սէպաթընը ունուԹմալը տէյիլ իզ։ Պինանընն էզհէր ճիհէթ միւսթա՚իտլիյի, եա՚նի մէվգի՚ վէ կէօսթէրիշճէ ճալիպ ի տիգգաթ օլմասը, Միսս Փրագթըրըն էնտիչէսինի մուճիպ օլաճագ տէրէճէտէ էհալիտէ սէօյլէյիչ մատտէսի օլուռ։ Պու պինա Գարա Ռանուկեան, Ճէպէճեան վէ Պարսամեան էֆէնտիլէրին չիմտիքի խանէլէրինտէն '՚պարէթ պիր պինա իտի իսէ տէ, պու կէնիչ 'ադսանըն Թէմէլլիւքիւ պիր տի՚ֆ՚ատա զայր ի միւմքին օլոըղընտան, ֆարզը Թարիխլէրտէ ֆարզը գըսմար 'իլավէ էտիմիչ տիր։

Փրօղրամա եէնի 'իլավէ էտիլէն Իչ կիւիզճէ, 'Օսմանլըճա վէ էրմէնիճէ տէրսլերի վէ չակիրտանըն 'ատէտինին Թէզայիւտիւ տահա միւԹ՚ալէմ վէ մուգթէտիր խօճալար իճապ է՞թտիրտիյինտէն Փրօֆ.

Ա. Պէզճեանըն մէքթէպլինին պիր սէնէ թա՛թիլի քէնտինին տա՛վէթ ալունմասընա էյի պիր ֆուրսաթ օլտու իսէ տէ, միւմախիլէյհ տա՛վէթէ իհտիյէճ էտէմէտի։ Էյի պիր իսապէթ օլտու 67ինին սօնունա տոգրու եէնի պիր միսիօներէ վարժուհինին, Միսս Հալիսթըրըն, Այնթապա կելիպ հաղըր պիր իշին պաշընա կէչմէսի, վէ իմթիհանէն միւմախիլէհանըն միւ՛թէմէն վէ մուգթէտիր պիրի օլմասը, Միսս Փրագթըրըն 68 թարիխինէ Ամէրիգայա՛ազիմէթինի թա՛ճիլ էթտի։ Իքի սէնէ սօնրա Միսս Հալիսթըրըն խասթալըզը միւնասէպէթիյլէ իսթանպօլտան էվվէլա Միսս Լօրա-Պիս վէ պա՛տէհու Միս Հէրիրթ Փաուրս կէլտիլէր։ Պունլար էսպապը միւթէնէվվի՛էտէն տոլայը չօգ կալէնէմէտիլէր իսէ տէ. Միսս Լօրա կիւզել էրմէնիճէսի իլէ ազ միւտատէթ վարգընտա չօգ իշ կէօրտիւ։

Մէքթէպլին մագսէտի էվվէլի կէրէք տէրսունի չէհրտէ վէ կէրէք հէմճիվար չէնր, քէօյ վէ գասապալարտա թա՛լիմ ու թէրպիյէնին թէ՛ամմիւմիւ օլտըղընտան լազըմ կէլէն ճէհտ վէ ֆէտաքէարլըգ տիրիզ էտիլմէտի։ Մէքթէպլին ավլուսընտա Լուսաւորչականլարա մախսուս ուֆաճըգ պիր չու՛պէ քիւչատ էտիլիպ 8 սէնէ գատար պիր միւտատէթ մագսէտինէ իւզմէթ էյլէմիշ տիր։ Մէքթէպլէրին ա՛ատէտինին թէզեհաի տահա զիյատէ մուգթէտիր իսօճալարա մէրպուտ օլտըղընտան, քէզա չօպան վէ վա՛ըզլարա մութէ՛ալիէմ զէվճէլէր թէտարիքի Միսս Փրագթըր ՚ինտինտէ փէք մուհիմմ պիր խուսուս կէօրիւնտիւյիւնտէն, միւմախիլէյհա իսօճալըգ տէրսլէնէ զիյատէ էհէմմիյէթէ վէրմէք իսթէտի։ Լաքին միւնասիպ պիր տէրս քիթապը օլմատըղընտան պիր տանէ քէնտիսի թէտարիք էթմէյէ մէճպուր օլտու։ Պու տէրս պիրինճի սընֆընէն էն եհիքսէք տէրսլէրինտէն պիրի օլուպ թա՛լիմին տահա միւքէմմէլ օլմասը իշիւն հէր գըշա ավլուտաքի մէքթէպտէ իշլէմէք իւզրէ կիւնտէ պիր սա՛աթ ֆուրսաթ վէրիլտի։ Խարիճէն եէնի չակիրտլէրին նիչէ ա՛ֆ՚ա չախսէն միսիօներլէր թարաֆընտան ճէլպի, վէ էքսէրիյէթին տահի ճապա թէտրիսի ազ ֆէտաքհարլըգ օլմամըշ տըր։ Պիր թարիխտէ պէշերէթէ չըգան պիր միսիօներլէ եէրլի պիր վարժուհինին ֆարգլը մահալլէրտէն կէթիրմիշ օլտըգլարը 17 գըշլարըն իքիսինին թէքմիլ, պիրինին նըսֆ, վէ պիրինին րուշ՛ մէքթէպլիյէ իլէ, պագըսընըն իսէ ճապա մէքթէպէ գապուլ օլունտըգլարը ղիքր օլունույօր, (պու իսէ կէչմիշէ նիսպէթէն պէօյիւք պիր թէրագգը ՚ատտ օլունսա սէզա տըր։) Իլք սէնէլէրտէ Ուրֆատան կէլէն պիր գըշըն 200 ղրշ մէքթէպլիյէսի էվէյի տիգգաթ ճէլպ էթտի, լաքին իգրար էթմէլիյիզ քի Մա՛աշ քիլիսէլէրի ֆագիր գըշլարըն նըսֆ մէքթէպլիյէսինի թէ՛տիյէյէ մէհնուսնիյէթլէ բազի օլտուլար։ 74 սէնէսինին մէ՛զունէսիզ օլմասը մէքթէպ վէ Միսս Փրօգթըր իշիւն խուսուսի պիր սէնէ օլտըղընը կէօսթէրիյօր։ Միսս Փրօգթըրըն պիրիճիք հէմշիրէսինին չէտիտ խասթալըզը միւնասէպէթիյլէ Ամէրիգայա կիլիմէսի իճապ էթտիյինտէն, մէքթէպին պիր սէնէ թա՛թիլ էտիլէրէք, ֆրէյմէն սընֆը իլէ լէդի չակիրտանընն Մարիամ վարժուհի իլէ Վարգէնի պաճընըն թահթը նէզարէթինտէ գալմասընը մէճլիս ի իտարէ թէնսիպ էյլէտի։ Լաքին չօգ կէչմէզտէն հէման ա՛յնի սէնէտէ Միսս Փրագթըր Շաթըգ կիպի մուգթէտիր վէ միւէյյիր միսիօներլէրին Այնթապա վիսուլը, վէ պիր սէնէ սօնրա Միսս Փրագթըր իլէ Միսս Հալիսթըրըն Ամէրիգատան ա՛ավէթի մէքթէպին իւմիտլէրինի թէշտիտ էյլէտի։ Լաքին պիլմէյիզ նէ սէպէպտէն Միսս Փրագթըր վէ Միսս Շաթըգըն Այնթապ սթասիօնընըն խարիճինտէ իշլէմէք իւզրէ իսթի՛ֆա էթմէլէրի իլէ (1878) մէքթէպին բիյասէթի Միսս Փիյապէ կէչտի։

Պու թարիխտէ իտի Համիտ տէվրինին պիտայէթի, Փէտէրիմտէն ՚նլատըղըմա կէօրէ, 77-78 թարիխինտէ վիլայէթին հէր թարաֆընտա մէպո՛ուալար ինթիխապ օլունարագ Հալէպտէ պիր վիլայէթ փալամէնթօսը թէշէքքիւլ էթտի։ Մէշքիւր ճէմ՛իյէթտէ պուլունմագ իւզրէ իրսալ օլունան իչ մէպո՛ուալարտան պիրի փէտէրիմ իտի։ Հալէպ Փրոթէսթանթլարը թարաֆընտան Պատ. Կարապետ Մարգարեան պուլունտու։ Մէճլիսին րէ՛իսի Մազհար փաշա վէ մու՛ավինի Ցովհաննէս էֆ. Նուբեան իտի, (ասլ իտալէ սօնրաքինին էլինտէ իտի։) Վիլայէթին իսլահ վէ խայրընա սիւթէ՛ալըգ պիր չօգ մատտէլէր տահի գրա՛աթ էտիլտի։ Փէտէրիմին մէգալէլէր տահի գրա՛աթ էտիլտի։ Փէտէրիմին մէգալէսի «թա՛լիմ ու թէրպիյէյէ» վէ Պատ. Մարգարեանընքի «Ձըրա՛աթ» հագգընտա իմիշ, օլ վագթըն Ա-եռաբէելինտէ նէգը օլունմըշ տըր։ Լաքին չօգ սիւրմէտի, պու եէնի թուլու՛ էթմէքտէ օլան հուրրիյէթ չէմսի Համիտ տէվրինին մուշլիմ պուլութլարը ալթընտա սէթթ օլունտու։ Սէվինէճէք պիր խուսուս վար իսէ, օ տա յոթելեան զիյնէթիմիզին տէվր ի մէշրութիյէթէ իսապէթ էյլէմէսի տիր։

Միսս Փրագթըրըն մէքթէպէ վէ չէհրիմիզէ օլան հիւնէր իսթամբէ, մատէրանէ՛մուհապպէթ, չէֆգաթ վէ իմթիրաքընտան պահա էթմէքլիյի

ֆազլա 'ատտ էտէրիզ, չիւնքի հազըրտա օյան մէ՞զունէլէրտէն նիչէլերի պու խուսուստա զիյատէ չէյլեր տէյեպիլէճէքլերի աչիքճար տըր։ Միւմաէլէյհանըն միւատէթի րիյասէթինտէ 24 ֆարգլը մահալլերտէն օլմագ իւզրէ 90 նէֆէր մէ՞զունէլէր օլմուշ տըր։ Պու մէ՞զունաթըն 3/4իւ խօճալըգլէ իչթիղալ էյլէմիչ տիրլեր։

ԷՎԷՐԷԿ ԹԱՐԱՖԸՆԱ ՊԻՐ ՋԻՅԱՐԷԹ

Պու սէյեհաճաթտա իքի գըղլարըմ տախի պէրաբէր օլուպ, անլերի էվէրէկտէ պրագարագ էթբաճտա պուլունան Զօմագլը, Ինճէ սու, Ճինճին, Թօմարզա, Սէօյիւտլիւ, Թաչճը, Եէնիճէ, Եազըր վէ Կէօմէտի գարիյէլէրինի զիյարէթ էյլէտիմ։

Իչպու զիյարէթ հէնկեամընտա Զօմագլը վա՛ղը եսայի էֆ. Զօփուրեան իչինի վէ էվինին բահաթընը ֆէտա էտէրէք, րէֆագաթըմըզտա պուլունմասը պանա փէք իսոյ թէ՞սիր էյլէտիյի կիպի, ևէրլերինտէն զըմըլտանմասը փէք միւչքիլ՞ օլան իչճիլերէ տէ հիւան ի էօրնէք օլմուշ տըր։

Ճէմա՛աթլարը պօլ մահօուլտան տօլայը մէա՛ուտ պիր հալտէ կէօրտիւմ իսէ տէ, ախլագի վէ ֆիքրի թա՛լիմ ճիւէթիյլէ հալլերի չայանը թէ՞էսիւֆ իտի։ Քեա՛չքի միլլէթին իչ պաչընտա պուլունան ատէմլերի էնանիչէթ զավզալարըյլէ օզրաշզպ միլլէթէ թէօքեզ օլմագտան վէ իզլերինտէ տէ լէքէ պրագմագտան վազ կէչէրէք, էլ էլէ վէրիպ միլլէթին մա՛մուրիյէթ վէ աթֆալըն հագիգի թա՛լիմ ու թէրպիյէսի իչիւն չալըչսալար։

Հաճըն միսիօներիներին էվէրէկի զիյարէթ էթմէսինտէ էօքսիւզխանէյի էվէրէկ վէ եախօտ ճիվաբընտա միւնասիպ պիր մահալէ նագլ էտիլմէսինի իչտիհնճէ էհալի պու թէ՞սիսաթ պիզտէ պուլունսուն կիպի խահիշ վէ թէտպիրլեր իթթիֆազ էթտիքլերինի կէօրտիւյիւմտէ, հէմ սեվինտիմ, հէմ տէ աճընտըմ։ Սէվինտիմ, չիւնքի էճնէպի Ներսէթիյանլար պիզիմ էօքսիւզէրիմիզի գայըրմագա հիմմէթ էտիյօրլար։ Աճընըրըմ չունըն իչիւն քի, 'ատէթա քէնտիմիզտէն իւմիտի քէսմիշ կիպի հէր էյիլէյի չճնէպիլէրտէն պէքլէյիպ վազիֆէմիզտէ իհմալ պուլունույօրըզ։ Պէնճէ պիզ պիզի գայըրմագա մատտէթէն գուվվէթմիզ վար տըր. ֆագաթ ֆէտաքեարլըգ վէ իրատէթ էօկիւթմէքը ճիւէթիյլէ գուսուրլըյզ, պիզիմ մէլէքիմիզ՝ թապի՛աթըն գանուն վէ ի՛լանընա մուվաֆըզ կէլմէյօր, Պիզ տէյօրզ «Գուվվէթլէնէլիմ քի իչլէյէլիմ,» ամմա թապի՛աթ տէյօր «Իչլէ քի գուվվէթլէնէնէօհն»։

Պիզ թապի՛աթըն սէտասընա րի՛այէթէն կէչէն սէնէ էլիմիզտէ պիր ագչէմիզ ևօգ իքէն Գայսէրիյէտէ 4 նէֆէր համիյէթլի գատընլարըն չէֆգաթընը թէչվիզ էտէրէք պիր էօքսիւզխանէ քիւչատ էյլէտիք։ Իլկէվմ պուննտա 2սի Ֆէնէսէտտէն, 2սի Թաւլատան, 2սի Տէրէվանքտան վէ 6 նէֆէրի տէ Գայսէրիյէտէն օլուպ, 12 եէթիմէլէր պարընտըրըլմագտա տըրլար։ Պունլար Տիկ. Մաքրուհի Փանոսեան խանէսինտէ գայրըլըպ, կիւնտիւզլերի միլլի մէքթէպէ կիտերէք թա՛լիմ օլունըրլար։ Մէրգումէլերին էքսէրսիսինին փէտերլերի Կիլիկիատա նահատակ օլմուշ տըրլար։ Մագսէտիմիզ պունլարա Հայկական պիր թա՛լիմ վէրիպ, իչլերինտէ լայըգ օլանլարը 'ալի մէքթէպլերէ կէօնտէրէրէք վարժուհիլիք իչիւն հազըրլամագ տըր։ Տիկ. Մաքրուհի Փանոսեան չախտի մէսարիֆինի քէնտի քիսէսինտէն էտէրէք, մու՛ավինէսի Ռեբեկա հանըմ իլէ մէրգումէլերի մէճճանէն գայըրմագտա տըրլար։

Մուգանտէն պիր իրատըմըզ ևօգ իսէ տէ, հէր հիսսիյաթը օլան Հայըն գալպի պու սէֆիլլերին քիսէսի վէ քիլէրի տիր։ Պու ևօլ իլէ էօքսիւզխանէնէ համիյէթմէնտանտան 70 լիրա պուլուպ մէսարիֆինի գափաթմըշ տըր։ Շու հալտէ հէր սէնէ համիյէթմէնտանա միւհթաճ պուլունտըզըմըզտան, պու տէֆ'ա էվէրէկ մու՛ալլիմէսի Տ. Լուսիկ Քէօլէեան, Գայսէրիյէ մու՛ալլիմէսի Տ. Աղաւնի Սարգիսեան վէ եէթիմէլէր համիլերինտէն Տ. Մ. Քիւրքճեան հիմմէթիյլէ էվէրէկ վէ ֆէնէսէտ Հայուհիլերինէ միւրաճա՛աթ էտիլտիքտաէ, 319 զրչ. ի՛անէ հասըլ օլտըզընը մէսէրրեֆլէ պէյան էտէրիզ։ Իչպու ի՛անէ գատընլար պէյնինտէ տէվամ էյլէտիյի կիպի էրքէքլեր տախի իչթիրաք էյլէմէլերի ևօլունտա թէտապիր իթթիֆազ օլունմըշ օլտըզընտան, թէրաքիւմ էտէն մէպլազ իլէ էլտէ պուլունան եէթիմէլերի հըգիզ էտիպ, նիչէ նիչէ սըզըլամագտա պուլունան պալգա եէթիմէլերին գապուլ օլունմասընա արզուքէշ իտիյիմիզի պէյան էտէրէք. ճիւմլէնիզին չէֆգաթ վէ մէրհամէթինի իսթիրճա էտէրիզ։

Թալաս Մուխլիսինիզ

1910, Օգոստ. 15 Ն. Մ. ՄՈՍՏԻՉԵԱՆ

ՋԻՆՃԻՐՏԷՐԷՏԷՆ ՄԱ՛ԼԻՄԱԹ

Զօզլարընըն մա՛լիւմիւ իւզրէ, Ջինճիրտէրէ Գայսէրիյէտէն 3 սա՛աթ մէսաֆէտէ հավատար վէ սույու զայէթ կիւզել, վէ պիւթիւն Բուսման 'իպարէթ պիր գարիյէ տիր քի, օրատա մանասթըր գուրպինտէ Բուսմ չակիրտանընա մախսուս 2 'ալի մէքտաթիպ վար տըր, պիրիսի զիւքիւր վէ տիկէրի իսէ իւնաս թալէպէսինէ 'ա՛իտ օլմագ իւզրէ, վէ պիր տէ Բուսմար իչիւն էյթամխանէ վար տըր։ Լաքին նիյէթիմ էհալի ի քիրամըմըզտա մէզքիւր էպ-

նիյէ վէ ուսուլ ը իտարէլէրինտէն պահս էթմէք օլմայըպ, պիլ'աքս հէնուզ քիւչատ օլունան Միսս կըրպըր էյթամխանէսի հագըընտա մա'լիւմաթ վէրմէք տիր։ Մէգքիւր էյթամխանէ 2 սէնէտէն պէրու տէվամ էթմէքտէ տիր։ Ամուսուսի պինալարը օլմատըղընտան, պիր գաչ ուճագ պինա իսթիճար էտէրէք, իտարէ ի մասլահաթ էթտիլէր. լաքին չու սօն սէնէտէ օրանըն Րում Փրօ. ճէմա'աթը քէօյիւն խարիճինտէ պիր թարլա հէտիյէ էթտիլէր, վէ օրատա ճէսիմ պիր պինա ինչա էթմէքտէ տիր։ Մէ'մուլ էտէրիզ քի եագընլարտա իքմալ էտիլէրէք ճիւմլէ էօքսիճզլերի օրատա րահաթ էտէճէքլէր։ Օրատան այրըլտըղըմ վագիթ, եա'նի պուռնտան 7 այ էվվէլ 180 էօքսիճզ վար իտի քի, չօղու Հաճըն թարաֆընտա Ատանա վուգու'աթընտա գալմ օլունմըշլարըն եավրուլարը իտիլէր։ Անլէրին էսքի փալավրա իլէ վիճուտլէրինին գըսմը ա'զամը չըպլագ վէ եիւզլերի կէօզլերի եարալար իլէ տօլու օլարագ ֆօթօկրաֆլարընը ալըր իտիմ։ Անլէր Ամէրիգայա, Ալմանիայա վէ մէմալիք ի սա"իրէյէ կէօնտէրիլիր իտիլէր, անլէր իչիւն խայրխահ վէլինի'մէթլէր պուլմագ իչիւն։ Շուրասընը տախի զիքր էթմէլի իմ քի, պու էյթամխանէ խուսուսի պիր չիրքէթէ թապի' տէյիլ տիր։ Շու սօն սէնէտէ պիր չիրքէթէ թապի' էթմէք տիւչիւնիլիյօր։ Հէր նէ գատար Պօրտ պիրազ եարտմ էտիյօր իսէ տէ, օլան մէսարիֆաթա նիսպէթէն պու ի'անէ հիչ մէսապէսինտէ տիր։ Պու էյթամխանէ չու եօլտա իտարէ օլունուր. Պիր չօճուղըն ֆօթօկրաֆը ալընըր վէ ֆիլան պիր մէմլէքէթէ կէօնտէրիլիր, օրատա պիր խայրխահ զաթ պուլուրլար, 0 զաթ սէնէ պէ սէնէ 6-7 լիրա կէօնտէրիր, օ չօճուգ իչիւն պիր եարտըմ հալինտէ, ճիւմլէ էօքսիճզլէր պու մինվալ իւզրէ գայրըլըր։ Մա'մաֆիհ չուրատա Միսս Կըրպըրըն էմէք վէ զայրէթինի զիքր էթմէք կէրէք տիր։ Պիւթիւն ումուր միւմախիլէյհանըն էլինտէ տիր, վէ պաչգալարը փարա վէրմէք պագընտա գանտըրմադա 'ադա'իպ պիր գապիլիյէթի վար տըր։

Ց. Գ. ԳԱՑԵԵԱՆ

Մէրզիֆուն, Օգոստ 10/23, 1910

ՔԻԼԻՍԷՏԷ ՈՒՅՈՒՑԱՆԼԱՐ

Իչպու սէր լէվնա թահթընտա Ա-եպոքէբէին 34ինճի նօմէրօլու նուսախէսինտէ Պանտըրմատան Արամ էֆ, Թորոսեան իմզասը իլէ եազըլան պէնա տիգգաթ ը 'ադիգանէմի տա'վէթ էյլէմիչ տիր։ Պէլքի փէք ազ քիլիսէլէր միւսթէնա օլարագ օլ պիրլէրինտէ վա'զ եա սա"իր րուհանի խըտմէթլէր զէմանընտա ույուսանլար օլմուչ վէ օլմագտա տըր։ Արամ էֆ.նին միւթալա'ասընը թահսին էթմէքլէ պէրապէր, 'ադիգլերի տախի պու պապտէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէտիմ, զիրա պու մէս"էլէ էհէմմիյէթտէն խալի տէյիլ տիր։ Վա'զ վագիթընտա ույուսմագ սա"իր սէպէպլերլէ պէրապէր, չու իքի ճիհէթտէն տախի իլերի կէլիր.

(1) Հաֆթա իչինտէ 'ալէլխուսուս սօն կիւնլէրինտէ իֆրաթ տէրէճէ եօրուլմագտան. Գարիյուն էֆէնտիլեր զանն էթմէսինլեր քի քէնտիլերինի թէնպէլլիյէ տա'վէթ էտիյօրըզ։ Հաչա՞. Հէր պիր չախս րէնճպէր օլսուն, թաճիր օլսուն, քեաթիպ օլսուն, սէն'աթքեար օլսուն, մէ"մուր օլսուն, էսհապ ը էմլաք օլսուն քէնտի տա'իրէսինտէ իչլէմէլի տիր։ Իչտիրաք ինսանա պէօյիւք պիր պէյատրր։ Ֆագաթ պա'զը քիմսէլէր պիլերիմ քի, հաֆթա տիւքէնմէքտէ օլտըղընտան վէ կիրակի կիւնու թա'թիլ էտեճէյի սէպէպտէն, զայ' էտեճէյի պու ֆուրսաթտան տօլայը տերուննինտէ էօյլէ պիր թամա', էօյլէ պիր հէյէճան հասըլ օլույօր քի Շաբաթ կիւնիւ հէման միւ'թատընըն իքի իւչ միսլի իչլէմէյէ ճէհտ էտիյօր, վէ օ հալտէ էօյլէ եորուլույօր քի իփրանմըշ վիճուտընըն 'ասապէլէրինի իպգա էտէպիլեճէք պիր գուտրէթէ մալիք օլմատըղընտան, հէր նէրէյտէ օֆուրսուրսա, թապի'ի քէնտինի ույգունըն թաթլը պէչիյինտէ պուլույօր։ Պու մատտի վէ մա'նէվի հայաթը էօլտիւրէն թամա'քեարլըգ պէլասը քիւլլիյէն կիւնահ տըր։

(2) Պու պապտէ վարիտի խաթըր օլան իքինճի պիր սէպէպ՝ քիլիսէտէ ույույան պիր քիմսէնին վա'զ տինլէմէյտէ օլան զէվգ ի սալիմի տիր։ Վա'զտա օլտըղը կիպի, սա"իր նագիյէթ, խիթապ, իֆատէ, թէրէննիւմ վէ եա չալտըտա տինլէմէքտէ օլտըղրն հալ եա թարզ օլ չէյ հագըընտա սէնտէ օլան մէզագրն մի'յար վէ տերէճէսինի մէյտանա չըգարըր։ Վագիթըյա ահըպպամտան պիրի եանըմտա օլան սա"իր միւսաֆիր պիր տօսթուտ իլէ պէրապէր օլ ազչամ քէնտինին խանէսինէ կիթմէքլիյիմիզ իչիւն պիր գարթ կէօնտէրմիչ իտի։ Միւմախիլէյհին տա'վէթինէ իֆապէթ էյլէտիք, վէ կէօրտիւք քի մէչհուր պիր քէմանի օլ ազչամ չարգրն էն մահզուզիյէթպախչ մագամլարընտան թէրէննիւմ վէ քէմանտա օլան մէհարէթինի տէ իպրաշ էտիյօր իտի։ Քէմանինին հիւնէրվէր փարմագլարը եայ վէ քիրիչլերի հէմահենկ պիր սուրէթէլ իսթի'մալ էտիպ, հուսուլէ կէթիրտիյի տիլքիւշա մագամլարա քէնտինին թաագ'էն մալիք օլտըղը սէտա ի չիրինէտասընը տա 'իլավէ էտէրէք, միւսթէմի'ունա թագտիմ էյլէտիյինտէ, պէնտէլերի պիհագգրն քէնտիմի պիլմէտիյիմ պիր 'ալէմ իչինտէ

պուլուպ մէսթ ու հայրան օլտում, վէ չու պուլունաղըմ հալին թէմաթիսի իչիւն էլիմէն կէլէն հէր վասըթա իւէ քէմանիչի թալթիֆ էթմէք իսթէյօր իսիմ։ Պու սըրատա պէրապէրիմիզճէ կէօթիւրտիւյիմիզ միւսաֆիր տօսթումզըն պէօյլէ պիր ճէմ'իյէթ ի պինաղիր իչինէ ույումագատա օլսըրզընը կէօրմէք հէմ 'աճա՞իպ, հէմ պիզէ պա՛իս ի խէճալէթ իսի։ Անը ույանսըրմագ վէ ահվալը հազըրէտէն միւթէէզզիզ էյլէմէք իչիւն իքի իւչ տէֆ'ա չալըշըգ իսէ տէ, պիհուտէ եօրուլույօր իսիք, զիրա պէօյլէ պիր չէյ իչիւն մէրգուսմէ մէզագ էսէրի եօգ իսի։ Պէօյլէճէ հէր չէյսէ օլսըզը կիպի, վա՛զ տինլէմէքսէ մէզագ վէ արզուսը օլան պիր քիմսէ քիլիսէտ ույգույա տալամազ։

Էօյլէ իսէ ասլէն վա՛զ տինլէմէյէ մէյհալ օլմայան պիր քիմսէ իչիւն նասիհաթ վէ թէչվիգ մա՛նասըզ չէյլէ՞ր մի տիր։ Ա՛ման, խայր, հէր հանկի պիր տա՛իրէտէ քէսալի մէյէքէ եա զէվգ փէյսա էյլէմէք անա միւպաչէրէթ վէ իւլֆէթ վէ տէվամ իւէ մէյսանա կէլիր։ Էն սուզիչլի պէր չալըը եա թէրէննիւմսէ պիր միւպէմէտի անա սէննէյէրճէ մէյլ վէ վագթընը վէրէն գատար միւթէէսսիր օլուր տէյիւ զանն էսէ՞ր մի սին։

Սէվկիւլիւ տօսթում, էկէր հալ պէօյլէ իսէ, էօյմէզ ճանընըն խէյասը պապընտա Այլահրն էլչիսի թարաֆընտան մինպէրատէն սէօյլէնմէքսէ օլան քէլամ վագթընտա ույգույա տալրպ զաֆիլ պուլունմամագ իչին վա՛զ տինլէմէյի էօյլէն, անը արզու իւէ տինլէմէյի էօյրէն, անտէն լեզզէթեապ օլարագ տինլէմէյի էօյրէն, օ զէման քիլիսէտ ույուսամազ հալէ կէլիրսին։

ՄՈՎՍԷՍ Ս. ԲԷՆՃԻԼԵԱՆ

Պրթիա, 1910, Օգոս. 30։

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՔԻԹԱՊ

'Էօրիւն էն գէյմէթլի միւտաէթի սինն ի չէպապէթէ օլուպ՝ պու միւտաէթտէ եաչանըլան 'էօմրիւն նէվ'ի ատէմին միւսթագպէլ ֆիգիգի, 'ագլի վէ ախլագի հայաթընա փէք սրգը պիր սուրէթտէ 'այագատար տըր։ Ճէհալէթ հիչ պիր վագթտա արզուլանաճագ պիր իչ օլմատըզը կիպի սինն ի չէպապէթտէ տախի պիր կէնճին քէնտի հայաթրյլէ տէրին իրթիպաթտա պուլունան մատտէլէր հապզընտա պիխա պէր օլմասը վիյատէսիյլէ ճըրը օլուպ պու ճէհալէթ նիչէ կէնճլէրիմիզին խարապ վէ հէլաքընը մուճիպ օլմագատա տըր։ Հէր նասըլ իսէ կէնճլէրիմիզի իհամլ էտէն թէճրիպէլեր հապզընտա անլէրէ խաիսէթլէ սէօյլէմէք, վէ անլէրին տիւշմէսի փէք միհթէմիլ օլան 'իլէլ ի ախլագիյէտէն սապզնմալարընը թախսիյէ էթմէք արամըզտա 'այըպ սայրմըշ, վէ պու 'այըպ տըր թէսավվուրը էսէֆ էտէրիզ քի հագգլարընտա փարլագ իւմիտլեր թաչընըլան նիչէ կէնճլէրիմիզին մանէն վէ մատսէթթէն խարապընա սէպէպ օլմուշ տըր։

'Աճէպա հիչ տէյիւսէ, էհլիյէթլի զաթլար թարաֆընտան պու մէս'էլէ հագգընտա միւնասիպ քի. թապլար եազըլսա, եախսա էճնէպի լիսանլարլա եազըլմըշ վէ վիյատէսիյլէ հիւան ի գապուլ պուլմուշ օլան քիթապլար թէրճէմէ էտիլէրէք կէնճլէրիմիզէ թագտիմ օլունսա, ֆա՞իճէլի օլմա՞զ մը սիւալը չօգ տէֆ'ա ֆիքրիմիզի իշղալ էթմիչ տիր։ Էրմէնիճէ լիսանտա պիր գաչ ուճաճագ քիթապ վէ րիսալէլեր եազըլմըշ իսէլէր տէ, իմթիյաճա քեաֆի տէյիլ տիրլեր։ Տօգթ. Սիլվէյնըս Սթոլըն մուֆիտ քիթապլարընտան պա'զըլարընըն Օննիկ էֆ. Արզուման թարաֆընտան էրմէնիճէ լիսանտա նէչր էտիլմիչ իտիյինի պիլմէք պա'իս ի մէսէրրէթ տիր, վէ չիպպէ եօգ տըր քի միւթէպագի ճիլտլեր տաիխ թէրճէմէ էտիլիրլերսէ, էրմէնի քիթապէթինէ չէրէֆ կէթիրէն վէ կէնճլէրիմիզէ (քէզալիք հէր սինտէն օլանլարընա) մուճիպ ի պէրէքէթ պիր էսէր օլաճագ տըր։

Սէվինիրիզ քի, ֆիքրիմիզի իշղալ էտէն սիւ՞ալ տօսթլարրմըզըն պիրինին տախի ֆիքրինտէ հէր թուրմուշ օլուպ անը՝ կէնճլէրիմիզէ խըզմէթ էթմէք մագսատիյէ մուֆիտ վէ ճալիպ պիր քիթապ թէչիֆինէ թէչվիգ էյլէմիչ տիր։ «Վատանգը» սէրլէվհալը իչպու էրմէնիճէ քիթապճըգ վէր. Մ. Ց. Գնաճեան թարաֆընտան գալէմէ ալընմըշ օլուպ, ճիտտէն փաք պիր 'էօմր եաչամագ արզու էտէն կէնճլէրէ թախսիա էտիլմիչ տիր։ Միւմաիլէյհ էֆէնտի սաաէ, լաքին ճալիպ պիր սուրէթտէ եազմըշ իտիյի պու քիթապընտա կէնճլէրին հէտէֆ օլմագ իհթիմալիյէթինտէ պուլունտըղլարը ախլագի թէճրիպէլէրինտէ նէ՛ ֆարգը չէբլլէրտէ քէնտիլէրի իղվա էյլէտիյինի, կէնճլէրին ալտանմալարընը վէ պիր ազատան ճէհալէթլէրի սէպէպինտէն տիւչար օլտուղլարը էմրազը ախլագիյէ վէ ճիսմանիյէի վէ անլէրտէն գուրթուլմագա օլան ճէհալէրինէ բազմէն քէնտի քէնտիլէրինի զա՛իֆ վէ էմրազը մէզքիւբէյէ էսիր պուլմալարընը, մէ՞յուսիյէթ վէ իւմիտսիզլիքտէն մաղլուպ օլուպ հաթթա ինթիհարա պիլէ ճիւրա՛թ էթմէկլէրինի պէյան էտիյօր։ Ախլագսըզլըզընը նէթտիյիճ ի միւտհիչէնի պէյանլէ իքթիֆա էթմէկլիյի, անլէրտէն թախլիս ի կիրիպան էթմէքլիյին միւնասիպ չարէլէրի, վէ խուսուսա իպթիտատէն տօղրու վէ փաք օլան չէյլէրին էօյրէնիլմէսինին էհէմմիյէթինտէն պահլէ պու խուսուսատա մուֆիտ վէ միւտէպպիրանէ թէլ-

գինաթատ պուլունույօր։ Քիթապըն գըյմէթինի արթըրան չէյ չուրասը տըր քի՝ խայալի պիր սուրբեթաէ թէրսիմ էտիլմիշ մէնզարէյէր օլմայըպ, մէրգումըն բէյ էլ 'այն մրւշահէտէ էյլէմիշ իտիյի վէ սէնէյէրտէն պէրու կէնճլէրին, խուսուսա Մըսըրտա եաչայան կէնճլէրին 'էօմրիւնտէ կէօրէ կէլմիշ օլտուղը նօգթալար հագգընտա եազըլմըշ սողլամ թէսավվուրաթը չարիլ սիր։

Քիթապ հէր նէ գատար Մըսըրտա օլան կէնճլէրին հէաէֆ օլտըգլարը թէհլիքէյէր նազարը ի՛թիպարա ալընարապ եազըլմըշ իսէ ատ, կէրէք Ամէրիգա վէ կէրէք Էվրոփատա պուլունան կէնճլէրիմիզ փէք ֆա՛իտէլի օլաճաղընա չիւպհէմիզ եօգ ոըր, վէ սօն վագթլարտա կէնճլէրիմիզ տէ մէհալիքի էճնէպիյէյէ հիճրէթ էթմէք մէյլի թէզայիւտ էյլէմիշ օլմասը հասէպիյէ, անլէրին քէնտի փաք իանէյէրինտէն վէ վաթանընէն խալիս ախլագի մուհիննէտէն այրըլմազտան՝ կիտէճէքլէրի մահալլէրին ախլագի քիւրէի հավասընը տօլտուրմըշ օլան մուղիրր միգրօպլարընն ճինսլէրի վէ անլէրէ գարշը միւտաֆա՛ա ի նէֆս էթմէքլիյին թարիգի հագգընտա պիլմէէրի զիյատէսիյէ ֆա՛իտէլի սիր։ Վէ գավիյէն ինանըրըզ քի, ճիտատէն փօք պիր 'էօմր եաչամազ արզու էտէն կէնճլէրիմիզ սյու էրմէնիլճէ քիթապճըգտան պիրէր նուսխէ էլտէ էտէրէք օգուրլարսա, անընն սատէ վէ լաքին զիյատէսիյէ հայաթի օլան հագիգաթլարը քէնտիլէրինէ մուճիպ պէրէքէթ վէ պա՛իս մէսէրրէթ օլաճագ տըր։

Խ. Ց. ԿԻՒՉԷԼԻՄԵԱՆ

Գահիրէ

ՀԱՑ – ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Վէբ. Ց. Ս. Ե. Աֆ. Գբ. Հ֊ոբ)

Պու մէքթէպ 16 սինինտէ իսթիպատա 'իլէթինէ օղրայըպ վէֆաթ էթմիշ իսի։ 18 սէնէ մէզարտա գալտրգտան սոնրա սէնէ ի մէշրութիյէթտէ գրյամ էտէրէք, պու սէնէ իւչիւնճիւ սէնէսինի պէտ էյլէմիշ տիր։ Գրյամընն իլք սէնէսինտէ 50 չակիրտ, իքի մու'ալիմէ իլէ վէ 27 լիրա մասրաֆ իլէ 7 այտան կիւղել պիր գինէթլէ գափանտը։ Իքինճի սէնէսինտէ, իւչ մու'ալիմէ՝ վէ իւչ մու'ալիմ իլէ 10 այտա 180 զիւքիւր ու իւնաս չակիրտան վէ 180 լիրա պիր ժասրաֆլա զայէթ փարլագ պիր զինէթ վէրտի։

Պու սէնէ իսէ տահա էհլիյէթլի վէ սիւրա'աթլէ ի'թիմատ էտիլիր Մէրզիֆունն մէ'զունլարընտան իքի քեսիմլ վէ թէճրիպէքեար մու'ալիմ իլէ պիր մանկապարտէզ, իքի տէ Իզմիր գօլէճի իլք մէ'զունէլէրինտէն թէճրիպէքեար, էհլիյէթլի մու'ալիմէլէր ճէման 5 վարժուհի վար 230 լիրա պիւտճէլի պիր միւտտէթ պաչլամըշ տըր։

Իքինճի վէ իւչիւնճիւ սէնէլէր հիսապընա միլլէթէ պիր մէտար օլտուն տէյիւ Միսիօնէրիմիզ մէքթէպիմիզէ 30 լիրա պիր մու'ալիմնաթ կէօմթէրմիշ տիր։ Սա՛իր պիր 'իլավէ պու սէնէ պիր թագըմ համիլէր պուլարագ, իմթի'ատա ը թագի'իսի օլան ֆագիր չօճուգլարը տախի մէքթէպիմիզէ գապուլ էթմէք իւզրէ օլուպ, չիմտի 12 չօճուգ պաչտպան սայէսինտէ թա'լիմ ալաճագ տըր։ Խայրխահ տօսթլարը՛ըզտան իքի էֆէնտիլէր 4էր չօճուգ, պիր տիկէր տօսթուհըզ իքի, սա՛իր տօսթլար պիրէր չօճուգ համիսի օլ՛ըրագ մէքթէպէ վէ ֆուգարայա մու'ալիմնէթ էթմէքտէ տիրլէր։ Պէօյլէ տօսթլար իչիւն մէքթէպիմիզտէ տահա եէր վար տըր։ Խայրխահան չօճուգու քէնտի սէչմէլի եա պիրէ հէվալէ էտէպիլիր։ Պաչտպանլարա սուհուլէթ իչիւն չօճուգ պաչընա, 3 վէ 6 մէճիտիյէ ալարագ՝ եիւքսէք ֆիյ՛աթտան իսթէմէյէճէյիզ տիր։

Մէքթէպ տա՛իրէմիզ եէնի վէ թէմիզ, օտալար կէնիշ, սըհհէթէ ույղուն, կիւզել գանէփալար, խարիթալար, կիւնէչտէ օյնամագ իչիւն ավուսուս վէ թէմիզլիյինէ պագան խըզմէթճիսի, կէլմէյէն թալէպէլէրի արայըպ սօրմագ կիպի միւսա՛իտ իմթիյազը պիր տա՛իրէ տիր։ Թա'լիմ տէրէճէսի, Փրօթէսթանէթ գօլէճ վէ գօլէճի իպթիտայիմիզէ հազըրլըգ ի'տատիւէր օլուպ՝ Թահսիլ իւէ իթմամ էտէնլէր գօլէճէրի'իզէ գապուլ օլուճնաճագ տըր։ Լիսանլար իսէ, էրմէնիճէ, 'Օսմա՛նլըճա, Ինկլիզճէ, վէ իֆագ էտէրսէ Ֆրանսըզճա տախի վար ոըր։ Պու մէքթէպին մագսէտի. 1. միլէրի թէչքիլ էյլէյէն էֆրատ, իչինի սաղլամ կէօրէճէք գատար՝ օրթա պիր թա'լիմ կէօրսիւն։ 2. Եիւքսէք թա'լիմէ ֆուգարալարտա իչթիրաք էտիպ՝ անլէրին տէ իւմիալի օղլան վէ գըզլարը պիր չարէ իւէ 'ալի մէքթէպլէրէ կիտէպիլսինլէր։ 3 Իգթիսարը օլուպ՝ սա՛իր պէօյիւք մէքթէպլէրէ էվլատ եօլլայան աղնիյամըզա տա մու'ավէնէթ էթմէք տիր։ պիրա չօճուգլարընը տահա 'ալի մէքթէպլէրէ կիտէմէզ հալտէ զա'իֆ իքէն եօլլամազա գալգըճըպ իտատի տէրբէյէրինի պուրատա զայէթ ուճուզ թահսիլ էտէպիլիր իքէն չօգ սէնէլէր իւէ չօգ փարա սարֆ էթմէյէ պա'զըլարտա թագաթ կէթիրէմէյէրէք եաըր պուչուգ էվլատլարընը իչէ սօգմազա մէճպուր օլույօրլար։ 5 Պուրատա տահա պուվվէթլի պիր ախլագի քիւրէի հավանդն լուզումու կէօրիւիւր։ Շէհր Իսլամ վէ էրմէնիտէն 'իպարէթ օլուպ՝ տէվամը վէ սըգը միւնասէպաթ ախլագի թէ'սիրին ֆըգտանընա պատի օլմապլէ վէ պու ֆըգտանը

ախագիյի կէնիչլէտէճէք Թապի'ի պիր գուվվէ-
թին գալմամասը իլէ խայրխահանըն պու պապտէ
հիմմէթլէրի էլէմ կէօրիւլիւր։ Ֆասթա պիր միւա-
տէթ քէնտի քէնտինէ մու'ավէնէթ էտէմէզ։ Հէմ
տէ հայաթ տէնիլէն չէյ իչէրիտէ մալիք օլուռնան
պիր գուվվէթ իսէ տէ, քէրէսթէսի խարիճտէն կէ-
լիր։ Հէր հէրտէ վէ Թիւրքիանըն պիր չօգ չէհրէլ-
րինտէ օլտուղու կիպի պուրատա տախի Թէրագ-
գըմըզ իչիւն Ամէրիգան մէքթէպլէրինէ միւհթաճ
իզ։ (Ե.) Շիմտիլիք ի'տտահի մէքթէպի տէրէճէսին-
տէ տէվամ էտէր իքէն չէհրին ալնընա փարլագ
վէ տա'իմի պիր գատէր չէյէնկի Թագմագ վէ եազ-
մագ իչիւն իւէրիտէ չօգ կէչմէզտէն մէչրուԹիյէթ
էլԹաֆընտան միւԹէրագգը վէ սէրպէսթ էֆքեար-
լը էֆրատ հիմմէթլէրինտէն վէ հէր քէսէ ֆարգ
կէօսթէրմէքսիզ տէսթ ի մու'ավէնէթ ուզաԹմազա
ամատէ Ամէրիգալը վէ Հայասէր միսիօներլէր վա-
սըԹասը իլէ կէճէյի վէ կիւնտիւզիւ, կէրէք զիւ-
քիւր, կէրէք իւնասա մախսուս 'ալի մէքթէպլէր
քիւչատընա պիր մուգատաէմէ՝ վէ միլլէթիմի-
զէ այագլարը եանընտա պիր նի'մէթ Թագտիմ
էթմէք տիր։

ՎագԹը իլէ Մ. Թ. գօլէճի պիզտէ օլսուն, տէյիւ
Մար'աշ վէ 'Այնթապ չէհրլերի բէգապէթէ գալդըչըպ
1,600 լիրայը պիրտէն սայա պիլէն 'Այնթապ գազան-
տը։ (ՓրօֆէսօֆանԹլար) Բըզլար գօլէճինէ Մար'աշ
ինճիլի քիլիսէլերի 500 լիրա վէրէրէք նա՞իլ օլա
պիլտիլէր։ Պուրատա իսէ էօյլէ պիր Թէքլիֆ օլ-
մայըպ Ալլահ պիզէ էօյլէ պիր իմԹիյազը տահա
միւսա'իտ չարԹլար իլէ իհսան էտէճէք տիր։ Հան-
կը չէհր էհալիսի 'ալի մէքթէպլէրէ մալիք օլմագ
իչիւն Ամէրիգան միսիօներլէրինէ միւսա'իտ պու-
լունտուլար իսէ, օլ էհալի կէրէք 'իլմի կէրէք
ախլագ ը հասանէյի ուճուղ պիր եօլ իլէ էլտէ է-
տիպ էվլատը միլլէթ ու վաթանը Թա'լիմ ու Թէր-
պիյէ էյլէտիլէր։

Ը. Շէհրին մէվգի'ի ՖրիսԹիյան միլլէթինէ պիր
իւմրա վէրիր։ Իզմիր, Սթանպօլ, Ինգարէ,
Գօնիա, Պաղտատ, խաթԹլարընըն պիրլէչտիյի պիր
մէվգի', սիյասի նօգԹատան մուհիմմ օլտըղը կի-
պի 'իլմի նօգԹա ի նազարտան տախի պիր մէր-
քէզ օլաճագ հալէրի վար։ Էթրաֆընմըզտա էս-
կի Շէհր, Ագ Շէհր, ՔէօԹահիա, 'Ուշագ, պիր
աղ էօԹէտէ ՍպարԹա վէ Պուրտուր չէհրլերի օ-
լուպ ուզագ եէրլէրտէ պահալը մէքթէպլէրտէ էվ-
լատ եէԹիշտիրմէք, պու չէհրլերէ փէք չէԹին
տիր – վէ Աֆ. Գարահիսար հէփսինէ մէրքէզ, եա-
դըն – վէ հէփսինտէն քէսրէԹլի վէ 1,500 գատար
էրմէնի ՖրիսԹիյանը պուլունուր։ Հէմ տէ միլլէ-
Թիմիզ տէ պուրատա 'իլմին գըյմէթինի տիկէր չէհր
էհալիսինտէն գաթ գաթ զիյատէ Թագտիր էտէր
վէ ագչէ էսիրկէմէզ օլմալարը իլէ պուրատա ի-
լէրի կիԹմէսի մուԹլագ վէ միւսԹագիլ օլան
«Հայ Ռէֆորմէյտըն» մէքթէպիմիզի քիւչատ էթմիչ
իզ տիր։ Պու մէքթէպ 'ա'իլէմիզին հագիգի պիր
էվ, Հօմ, օլմասընա, վէ Թէրպիյէլի 'ա'իլէլերլէ 'Օս-
մանլը Իսլատ 'ա'իլէլերինէ տէ 'ալագա վէ իւնսիյէթ
պիր 'իպրէթ վէրէրէք, անլէր իլէ տէ պէրապէր պիր
իտտարէ ԹահԹընտա Թա'լիմ ու Թէրպիյէ կէօրմէ-
միզէ եօլ աչարագ, արԹըգ պիր պիրինէ իԹալէի
լիսան վէ Թահգիրամըզ Թապիրլէրլէ ՖրիսԹիյանա
«կեավուր» տէյիւ Թէլգիպ էթմէլէրի զէմանընը
կէչիրմիչ օլուրըզ։

ԻԽԹԱՐ

Պիրատէր, տէրունինտէ քէտէրին օլսա վաֆիր,
Սէթր էյլէ սէնի կիւլէճ եիւզլէ կէօրսիւն միւսաֆիր,
Ունուտուպ օլ տէմ զամը, սէօհպէթէ պաչլայասըն,
Լաթիֆ լաթիֆ սէօզլէր իլէ կէօնլիւնիւ խօչլայասըն,
Տէրտինի տէյիլ տօսԹա տիւչմէնէ տէ պիլտիրմէ,
Փէք միւնասիպ տիր տէյիպ իւզէրինէ կիւլտիւրմէ։
Զիւնքի սէնտէն ալտըղըն պըրագմազ չապուդ սա-
Թար,
Ալտըղը մինվալտա սաԹմազ, իչինէ ֆազլա գաԹար։
Եինէ օ սէօզ տօլանա տօլանա պուլուր սէնի,
Հալընը ֆաչ էթմէմէմէք իսԹէր իսէն, տինլէ պէնի։

ՇիԹատան չէքվա էտիպ փէք սօղուդ տէմէն,
Կիւն օլուր պահար կէլիր այըլըր չայըր չիմէն.
Եօգուչըն էնիչի վար օլտըղըն հէր քէս պիլէ
Միւչքիլ իչլէր օլուր ասան, տօսԹլարըմ, սապր իլէ։
Հէր զէման պիր տէօնէմէզ, Թապի'ի տիր, չարԹ ը
'ալէմ,
Պա'զը քէյֆտէն պահս էտէր, պա'զը քէտէրտէն պու-
գալէմ։

Գարրչըգլըգ իլէ գալմազ տէմէն քէլէպ գարբչըգ։
Հա՞նկը կէճէյի կէօրմիչսիւն սէհէրի օլմազ ըլըգ։
Տէր Տատէր իսԹէր կէօնիւլ գօնմագլըղը եիւքսէք
տալա,
Պէնճէ Թէչէքքիւր էթմէսի խօչ օլուր մէվճուտ
հալա։

ԱՐՄԵՆԱԿ ԱՐՃԵՆԱՆ
Ամէրիգա,

ՅՈՒՆԱՔ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԵ

ՏԱԽԻԼԻՑԵ

—.—

Կէչէն հաֆթաքի Նուախէմիզտէ զիքը էթտիմիզ վէճնէվ չէհրիմիզտէ գօլէրա 'իլէթինին ղուռնուր էթմիշ օլտուղընա արթըզ հիչ չիւպհէ. գալմամըշ տըր. Իսթանպօլտան հարէքէթ էտէն վափօրլարըն փաթէնթալարընա Ռումի 31 Օգոստ. թարիխինտէն ի'թիպարէն «Իսթանպօլ վէ միւհաճաթընա պագիէրիօլօժի թէտգիգաթը իլէ թէհաղդուզ էտէն 4 գօլէրա վուգու'աթրյլէ 4 չիւպհէլի միւսապ զուռնուր էթմիյի վէ թէտապիրի թէհաֆֆուզիյէ թէմամըլյլէ իֆա օլունտուղը» 'իպարէսինին տէրճի Սըհհիյէ Իտարէսինճէ գարարկիր օլմուշ տըր. Ռումի Սեպտ 1տէն 14է գատար գօլէրատան 12 միւսապ վուգու' պուլմըշ վէ պունլար իչիւն իճապ էտէն սըհհի թէտգիրլեր էթթիխազ օլունմըշ տըր։ Թրապզոնտա վէ էրզրում վէ ճիվարընտա տախի գօլէրա իճրա ի ահքեամ էթմէքտէ տիր։ Ռումի Սեպտ. 12տէ Թրապզոնտա 25 միւսապ վէ պու միւսապլարատան 9 վէֆաթ վուգու' պուլմուշ տըր։ Ռումի Սեպտ. 10տա էրզրում վէ ճիվար գասապ'արատա 23 միւսապ վէ 10 վէֆաթ վուգու' պուլմըշ տըր։ Քէզալիք էֆ. 26 Սեպ. թարիխիյլէ սըհհիյէ նազարէթինտէն թէպլիզ օլունան րէսմի բափօրթա կէօրէ, չէհրիմիզտէ սօն 24 սա'աթ զարճընտա գօլէրա 'իլէթինտէն 3 միւսապ 1 վէֆաթ վուգու' պուլմուշ տըր։ Միւսապիյինին մէճմու'ը 22յէ վէ վէճիյաթընճի 9ա պալիզ օլմագտա տըր։ Սեպտ. 16տան 26յա գատար Թրապզոնտա 127 միւսապ վէ 64 վէֆաթ վուգու' պուլմուշ տըր։ Սեպտ. 27 սա'աթ 10տան Սեպտ. 28 սա'աթ 10ա գատար չէհրիմիզտէ 13 վուգու'աթ, 4 վէֆաթ զուռնուր էթմիշ տիր։ Սեպտ. 28 սա'աթ 10տան 29 սա'աթ 10ա գատար չէհրիմիզտէ գօլէրատան սէքիզ միւսապ, պիր վէֆաթ, վէ էսքիլերտէն 3 վէֆաթ օլմուշ տըր։ Գօլէրանըն պիտայէթինտէն Սեպտ. 29ա գատար վուգու'աթըն մէճմու'ը 45 վէ վէճիյաթըն մէճմու'ը 18 տիր։ —Վան միսիոներլերինտէն Տր. Հէյըրըն ի'չարընա կէօրէ, գօլէրա միւսապիյինինէ միւմաիլէյհ աթիտէքի էճզա թէրթիպինի գուլլանարագ մուվաֆֆագիյէթէ նա"իլ օլմուշ տըր. Հէր պիրիսի 10 պուղտայտան միւրէքքէպ 4 քեաղըտ սօլֆաթօ սա'աթտա պիր եէքթիկերի 'ադապինճէ ալընմալը տըր։ Միւմաիլեյհ պուլաչըդ եէրլէրտէն կէչէն պիճճիմէ եօլճուլարա պէրապէրլերինճէ սօլֆաթօ պուլունտըրմալարընը թավսիյէ էտիյօր։ Քէզալիք միւմաիլեյհ թէ'աֆֆիւնիւ տէֆ' էտիճի 'իլաճ մագամընտա կէօզ թաչը գուլլանմադըղը թավսիյէ էտիյօր։ Միա Մագտալէնին պէյանընճա, պիր չօրպա գաչըղը տօլուսը կէօզճաչը թագրիպէն 280 տիրհեմ սուտա էրիտիլիր։ Պու մանչիլ թէ'աֆֆիւնիւ տէֆ' իչիւն աչըղ պիր գապտա մուհաֆազա օլունապիլտիյի կիպի. թէ'աֆֆիւնիւ եէրլէրէ սէրփիլճէք եախուտ էլլէրի եիւզիւ եըղայաճագ պիր սու մագամընտա տախի գուլլանըլա պիլիր։ — Թրապզոնտա թաշպէր 'ալեյհինտէ պուլունան պիր թագըմ ճահիլ'ր 5–600 քիչի օլտըղլարը հալտէ, պէլէտիյէ թապիպի Լեւոն էֆէնտինին իզնէրինէ սու'ի գատ ֆիքըրիյլէ հիճռւմ էթմիշլեր իսէ տէ, զապըթա հէման եէթիչմիշ օլտըղընտան, միւմաիլեյհ թախլիսի նէֆսէ մուգթէտիր օլմուշ տըր։ Սեպտ. 26տա Թրապզոնտա 6սը էօիւմէ պա'իս օլան 17 միւսապ վէ 27 տէ 19 միւսագ վէ պունլարտան 10 վէֆաթ վէ սապզդ միւսապլարտան 3 վէֆաթ վուգու' պուլմուշ տըր։ Էհալինին խասթալըղը քէթմ ու իհֆա էթմէլէրիյլէ նէֆս գաստապատաքի միւսապիյինին մըզտար ը հագիգիսի տահա զիյատէ տիր։ 4 կիւնտէն պէրու Թրապզոնտա 'ասքէրլէր արաստնտա տախի գօլէրա հիւքմ սիւրմէքտէ տիր։ Պունլարտան տախի 32 միւսապ 7 վէֆաթ վար տըր։ Էրզրում վէ ճիվարընտա տախի գօլէրատան հէր կիւն թէք թիւք միւսապ վէ վէֆաթ վուգու' պուլմագտա տըր։'— Օսմանլը իսթիգրազը մէա"էլէսի հէնուզ հալ ու ֆասլ օլունմամըշ տըր։ Թայըղըն պէյանընճա իսթիգրազըն 'ագտը իչիւն թէքլիֆ օլունան չարթլար չունլար իմիշ. (1) խագինէ ի մալիյէ մէ'մուրիյնի թարաֆընտան թահսիլ էտիլէն մէպալիղին պանգաճա ալընմասը. (2) մէաարիֆ 'իչիւն մէ'մուրիյն ի մալիյէ թարաֆընտան պանգայա հէվալէլէր վէրիլմէսի, (3) Պու հէվալէլէրին պիւտճէ հուտուտը տախիլինտէ պանգա թարաֆընան թէ"տիյէսի։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի պու փրօժէյի հիւքիւմէթ ի Սէնիյէյէ պիր չարթ ը մութլագ օլարագ թէքլիֆ էթմէմիշ տիր. հաթթա տահա իլէրի կիտէրէք հիւքիւմէթ ի 'Օսմանիյէնին քէնտի ուսմուր ը մալիյէսինի թանզիմ իչիւն պիզճաթ քէնտիսինճէ պիր փրօժէ թէքլիֆ էտիլմէսինի արզու էթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթ ի 'Օսմանիյէ պուլունա մուվաֆագաթ էթմէմիշ տիր։ Փարիսէն Սեպտ. 27 թարիխիյլէ պիր թէլէգրաֆնամէյէ կէօրէ, 'Օսմանլը իսթիգրազը մէա"էլէսինէ Ֆրանսա իլէ պիր ի"թիլաֆ հասըլ օլապիլէճէկինէ տա"իր պօրսաճա գանա'աթ հասըլ օլմուշ տըր։ —Սրնավուտլըգտա Գօսօվատա իտարէ ի 'էօրֆիյէ ի'լան էտիլտիյէ կիպի, պու տէֆ'ա Սէլանիքտէ տախի իտարէ ի

'էօրֆիյէ ի'լան օլունածագ իմիչ։ — Պաղտատ չմէնտրֆէր գումիանեասը՝ Պուլկուրը–Ա.տանա խաթթրնըն 3 միլխէլիֆ նօգթասընտա ինչա"աթա պաչլանմըշ տըր։ (1) Ինչա օլունածագ քէօփրիվէ թիւնէլլերտէն տօլայը էն կիյատէ միչքիլաթը մուճիպ օլան Պուլկուրը ճիհէթինտէն, (2) Ա.տանա ճիվարընտան, (3) Հալէպ թարաֆընտան պաչլանմըշ տըր։ Իլք գըսմ խաթթ 'ամէլիյաթը ինչա"իյէսի խիթամ պուլարագ իլլէնիլմէսինէ պու սէնէ նիհայէթինտէ պաչլանածագ, վէ 3 սէնէ զարֆընտա տախի պու իչ չու'պէնին եէքիւն ուզունըզը օլան 800 քիլօմէթրօլըդ 'ամէիյաթ նիհայէթ պուլարագ հէր թարաֆտա սէյր ու սէֆէրէ պաչլանածագ տըր։ — Իսթանպօլ էհալիսինտէն օլուշ, նամալարընա գուր'ա իսապէթլէ հէնուզ 'ասքէրէ ալընմայան 304 վէ 305 թէվէլլիւատիլէր իլէ թաշրա եէնի 'ասքէրլէրինտէն տէ 304 թէվէլլիւատի էֆրատըն Հոկտ. 20տէ սիլահ ալթընա ալընաճաղլարը պու քէրրէ նազարէթճէ գաբարկիր օլըդը Հարպիյէ նազարէթինտէն րէսմէն ի'լան էտիլմիշ տիր։ — Սատրա'զամ Հազգը փաշա Փէնճէնէպին կիւնիւ էվրօփատան չէհրիմիզէ 'ավէտ վէ միվասէլէթ էթմիշ օլուշ. Սթամպօլնա վիքէլա ի ֆիխամ վէ էքեապիր ի տէվլէթ թարաֆընտան իս թիգպալ օլունմըշ տըր։ — Րումմա զազէթալատան պիրինին պէյանընճա, Խըտիվը Մըսըր իսթի'ֆա էտիպ եէրինէ պէօյիւք մախսուսը կէչէճէք տիր։ — Իսթանպօլ էմլաք վէքիլի թահսիլաթը Մարտտան Սեպտ. գատը, եա'նի 6 այ զարֆընտա 135 պին լիրայա պալիղ օլմուչ տըր։ Հալպու քի կէչէն սէնէ պու միւտտէթ զարֆընտա թահսիլաթ 89,000 լիրատան 'իպարէթ պուլունմըշ օլաղընա կէօրէ, թահսիլաթ պու սէնէ 46 պին լիրա արթմըշ տըր։

Ինճ. ճէմ Ա.ֆիօն Գարահիսար չօպանը վեր. Յակոբ Կ. Երանեանտան ալտըղըմըզ մա'լիւմաթա նազարէն Սարգիս էֆ. Թէլֆէյեան վէ էվլատլարը Ա.ֆիօն Գարահիսար քիլիսէսինին պօրճունա մահնուպէն 5 լիրա ի'անէ էթմիշլէր տիր։ Երանեան էֆ. պաչգա խայրխահ զաթլարըն տախի մէզքիւր քիլիսէնին պօրճունը կափաթմագ իւզրէ ի'անէյէ իչթիրաք էթմէլէրինի արզու էտիյօր։ — Նիւ Եօրգտան Մինաս էֆ. Պագդալեան միւթէվէֆֆա վեր. Յակոբ Տ. Ստեփանեանըն վէֆաթը միւնասէպէթիյլէ, իտարէ խանէմիզէ Կիլիկիա միւհթաճինինէ թախսիս էտիլմէք իւզրէ իչի տալէր կէօնտէրմիշ տիր։ — Իզմիր մուխապիրիմիզէն ալտըղըմըզ խապէրէ նազարէն, մահալ ը մէզքիւրըն մի'թէպէրանընտան կարապետ աղա Ա. Պօղոսեան 57 եաշընտա օլարագ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Ճէնազէ ալայընա պիր չօգ ճէմ'աթ իչթիրաք էթմիշ, վէ Իզմիր, Ա.ատիազար վէ Պաղչէճիք վա'ըղլարը տախի մէրասիյէլէր սէօյլէմիշ տիրլէր։ — Էքիզ Օլուգ վէ Քէօրքիւնէ վա'ըղը Պատ. Յովհաննէս Էսքիճեան Օր. Կիւլէնեա Դանիէլեան իլէ Թէ"էհհիւլ էթմիշ օլուգ 'Այնթապտան մահալիկէ 'ավետ էթմիշ տիր։ — "Ու տէֆ'ա Հասան Պէյլի քիլիսէսինէ Քէսապըն էսպագ չօպանը Վեր. Ստեփան Մահչիկեան տա'վէթ էտիլմիշ տիր։

Էջմ. ճէմ. Ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Փաթրիգխանէ թարաֆընտան պիր հէյէթ ի մախսուսէ Տախիլիյէ վէ Ա.ատիյէ նազըրը պէյլէրէ միւբաճա'աթ էտիպ, պա'զը Հէ"էլէլէր հագգընտա մրւզաքէրաթ վէ թէմէննիյաթտա պուլունմըշ տըրլար։ Թալաթ պէյ 'աֆվ ը չհանէյէ մազնար օլմուշ օլան 7 Զէյթունլըլարըն Մա'ա տիվանը հար կը թարաֆընտան գաթլա հիւքմ օլունմասընտան խապէրի օլմադըղընը, վէ 'Ատիյէ նազըրը իսէ մէ"էլէտէ պիր եանլըշ օլուգ՝ սէրի'ան թահսինի գօյմ իտիյինի պէյան էթմիշլէր տիր։ Ղասպ օլունմըշ արազի մէ"էլեսի հագգընտա տախի պիր խուսուսի նիզամնամէ թէրթիպ օլունմագտա իտիյի, վէ պիր նուսխէսինին տէ Փաթրիգխանէյէ կէօնտէրիլէճէք իտիյինի, Քիւրտլէրին թաղմինաթը նագ. տիյէ իլէ էրմէնիլէրին արազիլէրինտէն չէգարըլաճաղընը պէյան պուլյուրտուլար։ Վէ եէնի Ա.տանա վէ հավալիսի իչիւն թահսիս օլունան 10,000 լիրատան մա'տա քիլիսէ վէ մէքթէպլէրին ինչասը իչիւն 23,000 լիրա թահսիս օլունաըղընը, վէ սէնէպէ սէնէ միւհթաճ'ինէ մու'ավէնէթ օլունաճաղընը պէյան պուլյուրտուլար։ — Կիլիկիա Որբաինամ հէյէթի եէնի սէնէնին իպթիտասընտա էյթամխանէլէրին 'ատէտինի' պիրի Հաճընտա, պիրի Հասան պէյլի նախօտ Տէօրթ Եօլտա վէ տիկէրի իսէ Սուվէյտիյէ քէօյլէրինտէն պիրինտէ օլմագ իւզրէ՝ իչէ Թէնզիլ էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Ամմա չիմտիլիք կըշըն իւսթէ կէլմէէքտէ իտիյի սէպէպտէն էսքի Թէրթիպտէ տէվամ օլունաճագ տըր։ Խաչատուր էֆ. Գուզեան Հաճըն էյթամխանէսինէ միւտիր վէ տիկէրլէրինէ տախի սէյյար միւֆէթթիչ թա'ինի օլունմըշ տըր։ Մէզքիւր իչ էյթամխանէլէրին իքինճի վէ իչիւնճիւսիւ իչիւն իսթանպօլ էրմէնի Թիւճճարլարընտան ի'անէ էտիլէն 1,000 լիրա իլէ եէնի պինալար ինչա օլունաճագ տըր։ Պու սօն իքի էյթամխանէ իչիւն միւնասիպ մա'աշլար իլէ իքի միւտիր արանըլըյօր։ — Վարչու Թիւն պու հաճիմա Կիլիկիա Կաթողիկոսընտան Ա.տանա վալիսինին էյթամխանէլէրէ նազարէթ էթմէք իւզրէ։

էրմէնի, Թիւրք վէ Րում ա'զալարտան 'իպարէթ պիր հէյ'էթ ինթիխապ էթմիշ իտիյինէ տա'իր մա'լիւմաթ ալըպ՝ վէրիւրմիշ իմթիյազաթա նազարէն էյթաիանէ իտարէ էթմէք միւլի հէյ'էթլէրէ 'ա"իտ օլտըղընը, վէ պու թէչէպպիւսիւն էրմէնիլէրէ էմնիյէթսիզլիք ատ'էք օլտըղընը մէգքիւր վալիյէ բէմէն եազմազա գարար վէրմիշ տիր։ — Կրօն ծողով Արարկիր Ազաչնուրդը Մեհրուժան վարդ. ի կուսակրօնլրգտան իսթի'ֆա էթտիյինէ տա'իր Ս. Փաթրիգ իսթի'ֆանամէ կէօնտէրտիյի սէպէպտէն մէ"մուրիյէթ ի րուհանիյէսինտէն չրգարմըշ տըր։ —Շուրայը Տէվլէթ՝ 'Ալիյէ նազարէթինին թալէպի իւզէրինէ՝ իֆա ի մէ"մուրիյէթ չէհատէթնամէսինի հա'իզ օլան պէյնլէրին խըտմէթի 'ասքէրիյէտէն մու'աֆ թութուլմալարը հագգընտա գարար վէրմիշ տիր։ — Պէյօղլու քիլիսէ պարճլարընը թէսվիյէ էտէն գօմիսիօն եիւզէ պէշ ֆա'իզէ 4,000 լիրա իսթիգրազ էթմէսինէ Փաթրիգխանէ միւսա'ատէ էթմիշ տիր։ — Օրման վէ Մէ'ատին նազարէթի թարաֆընտան գազանմըշլարը պիր Ֆրանսըզ մա'տէնճիլիք մէքթէպինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ այընլան միւսապագատա 3 էրմէնի կէնճլէր գազանըպ, արգատալարը օլան 3 Թիւրքլէր իլէ թա'հին օլունան մէքթէպէ կէօնտէրիլմիշլէր։ Պայթարիյէ թալէպէլէրինտէն տէ եինէ 2 էրմէնի իքմալը թանսիլ իչիւն կէօնտէրիլմէճէք տիրլէր։ Հալգալը մէքթէպի զըրա'աթ միւսապագասընտա 2 վէ Պրուսա պէօճէքճիլիք մէքթէպինտէ քէզա 3 էրմէնիլէր գազանմըշլար տըր։ — Տիվան ը հարպ պիր ժանտարմանըն վուգու'աթը սէպէպիյլէ տերտէսթ էտիլիպ 27 կիւն իզմիտտէ հապս էտիլտիքտէն սոնրա, իսթանպօլա կէօնտէրիլմիշ օլան 9 պաղչէճիլքլի էրմէնիլէրի իսթինթագ էտիպ՝ սէպիլէրինի թախլիյէ էթմիշ տիր։ — Փաթրիգխանէ մէ'մուրինինի եէնիտէն թէչքիլ էթմէք իւզրէ, թէչէքքիլ էտէն գօմիսիօն վազիֆէսինի պիթիրիպ՝ ֆազ. ժողով թագտիմ օլունաճագ րափօրթը հազըրլամըշ տըր։ — Փաթրիգխանէյինին ահվալը մալիյէսի իսլահ օլունմագտա տըր։ Օգոստ. վարիտաթը 50,590 ղրչ. օլուպ՝ կէչէն սէնէնին Օգոստ.քինաէն677 ղրչ. զիյատէ տիր։ Ճնվր.տան Օգոստ.ա գատար 481,681 ղրչ. օլուպ, կէչէն սէնէնինքինաէն 104,836 զիյատէ տիր։ — Սիրքէճի թարաֆընտա գաթար ալթընտա գալարագ վէֆաթ էտէն էրմէնի 'ասքէր տաիի Բում արգատալընընքի կիպի միւնասիպ պիր ճէնազէ ալայը իլէ տէֆն էտիլմիշ տիր։ Պիւթիւն մէսարիֆ Հարպիյէ նազարէթինաէն թէսվիյէ օլունմըշ տըր։ Միւթէվէֆֆա 'ասքէրին ճէնազէսի կիւլխանէ խասթախանէսինտէն քէօփրիւ թարիգիյէ Ղալաթա քիլիսէսինէ նազլ էտիլտի։ ճէնազէ ալայընա խայլի իզտիհամատան մա'տա՝ Հարպիյէ նազարէթինտէն 12 զապթի 16 զապթի միւլազիմի 80 'ասքէր վէ միւթէվէֆֆանլրն թապուրընտան տա 100 'ասքէր պին գայըլարը իլէ պէրապէր իչթիրաք էյլէտիլէր։ —Պու սէնէ Հասան Պէյլի վէ հէվա իսինտէ զախիրէ մահսուլը փէք տուն օլմազ իտիյինտէն ֆիյ'աթ չիմտիտէն է իէյի եիքսէլմիշ տիր։ Պու գըզ էհալինին պէօյիւք պիր սէֆալէթէ կիւիֆթար օլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։ Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Պաղչէ գուրպինատ սալթ Լափաշը նամ գարիյէտէ 70-80 գատար սըրֆ խանէլէր տուլար օլմազ իւզրէ չիմտիտէն աճ վէ պիլաճ պիր հալտէ տիրլէր։ Ի'անէլէր տախի տուրմուչ օլտըղընտան հալլէրի փէք ճէյէրսուզ տըր, հա հիյէթմէնտ տօսթլարընն իչթիրաքը մաթլուպ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—.—

Լոնտան աճվալը. Սեպտ. 27 Թարիխիյլէ Աթինատան չէօլէ եազըլըյօր. - Մէհաֆիլ ի 'ասքէրիյէտէ ճէրէյան էտէն էֆքեարա պազըլաճագ օլուր իսէ, 'ասքէրին մէճլիս ի 'ումումինին միւ"էսսիսան չէքլինի ալմասը 'ալէյհինտէ օլտըղը անլայընըլըյօր։ Մէճլիս ի 'ումումի չայէտ միւ"էսսիսան Թարաֆտարընտըղը կէօսթէրէճէք օլուր իսէ, 'ասքէր գրալ Թարաֆընա կէչէրէք մէճլիսին տաղըմասընա գըյամ էտէճէյի մուհագագ 'ատտ օլունույօր։ — Եունանըլլար էփիր Թարաֆընտաքի գարիյէլէրին պիլ'ումում էհալիսինի թէսլիհ էթտիքլէրի- կ'ապ, Նարտատա պիր չօգ խանէլէրէ 'ասքէր իգամէ էյլէմէքտէ օլտըգտարը վէ հուտուտա միհ'ատտա սիփէրլէր վէ պլօգհավլլար լինչասընա տէվամ էյլէմէքտէ իմիրլէր, վէ պու լինչա'աթա կէճէլէրի ատ'ամ էտիլմէքտէ իքէն, չու սօն կիւնլէրտէ կի նահիզլէրի տախի չալըշըլմագտա տըր։ —Րօմատան պիլտիրիւտիյինէ կէօրէ, Մ. Վէնիցէլօսըն նասիհաթլարը իզէրինէ Թիւրքիա Եունան միւնասէպաթընտաքի կէրկինլիք փէք զիյատէ քէսպ ի ատլան էյլէմիշ տիր։ Մ. Վէնիցէլօսըն նուֆուզը ֆըրգա միւնազա'աթընտա տա հիսս էտիլմէքտէ տիր։

Թէ-բէյա-Բաճանէյա. Էլեկվմ Էվրօփա զազէթալարը 'ալէտտէվամ Թիւրքիա-Րումանիա իթթիֆագընտան պահս էթմէքտէ տիրլէր։ Իչպու իթթիֆագընն 'ագտ էտիլմիշ օլտըղընտա տա'իր հէնուզ պիր կէօնէ Թէպլիղաթը բէմմիյէ եօգ իսէ տէ, մէգքիւր իթթիֆագա տա'իր տէվերան էտէն չայալար տախի բէմմէն Թէքզիպ էտիլմէմէքտէ տիր։ —Աթինատան Թայմզ զազէթասընա պիլտիրիլտիյի-

նէ կէօրէ, Ռուման֊իա իարիճիյէ նազըրը Մ. Պրա֊թիանօ տէվլէթի ՚Օսմանիյէնին Պուքրէշ սէֆիրի֊նէ աթ/տէքի պէյանաթատա պուլո֊նմըշ տըր։ «Տէվլէթի ՚Օսմանիյէ իլէ Ռումկարիսթան արասընտա պիր միւնագաշա զուհուր էտէճէք օլուր իսէ Ռուման֊իա հիւքիւմէթի հէր իհթիմալա գարշը հազըր պուլունմազ վէ տէվլէթի Օսմանիյէ հագընտա փէրվէրտէ էյլէտիյի մէյլ ու մուհապէթինէ եէնի պիր տէվիլ կէօսթէրմէկը իչիւն Պուլկարիսթան հուտուտընտաքի գոլ օթոռւարքնը սէֆէրպէր հա֊լընա վազ՚ էտէճէք տիր։ Ռուման֊իա հիւքիւմէթի֊նին պուգարարը Տէվլէթի ՚Օսմանիյէ ի մէչրուբէ֊յէ գարշը քիչատ էտէճէյի գավի պիր մուխատ֊նէթի փոլիթիգասընա միւնասիպ պիր մուգատէմէ թէչքիլ էտէճէք տիր։» Փարիսէն պուգ պապաէ Սեպտ. 27 թարիխիյէ չէօյլէ եազըլըյօր. –Ինկիլիզ վէ Իթալիա զազէթալար՚ Թիւրքիա իլէ Ռուման֊իա արասընտա պիր իթիլաֆը ՚ասքէրի մէվճուտ պուլունընտըզընը իտտի՚ատա տէվամ էտիյօրլար։ Պուլ֊կար մահպուս՚աթը Ռուման֊իանընն 250 մրեօն ֆրանգ սարֆըյէ պիր տօնանմա վիւճուտէ կէթիրմէյէ գա֊րար վէրտիյինի պէյան էթմէքտէ տիր։ Րիվայէթէ նազարէն, պանրի փրօկրամ ՚Օսմանյը Ռուման֊իա իթիլաֆընընն պիր գրսմը զայր ի միւնֆէզքի մէսա֊պէսինէտ տիր։ Պու միւնասէպէթլէ իթիլաֆը մէզպուրըն Ռուսիայա գարշը միւրէթթէպ օլտըզը անլաշըլմագտա, վէ պինա՞էն՚ատէյն պէյնէլմիլել, զանն օլունտըզընտան տանա ֆազլա հա՞իզ ի է֊հէմմիյէթ պուլունտըզը թէզահիւր էյլէմէքտէ տիր։

Իչան Թէհրանտան չէօյլէ եազըլըյօր. –Ռուսիա հիւքիւմէթի Իրանտաքի ՚ասքէրինի չէքմէք իչիւն իքի չարթ թէքիֆ էթմիշ տիր։ Էվվէլա Գարա֊տաղ հավալիսինտէ պուլունան գուրշուն մա՚տէն֊լէրինին Ռուսլարա թէրքի։ Զաթէն պու մա՚տէն֊լէր Ռուսլար թարաֆընտան իշկէտիլմէքտէ տիր։ Սանիյէն, Րէյթ–Թէհրան եոլունտա Ռուսլար թա֊րաֆընտան պիրա բուսուսի օթօմօպիլ իշկէտիլմէսի։ Մէճիս ի Մէբ՚ուսան պու չարթլարտան պիրինճի֊սինի թասվիպ վէ իբթինճիսինէ իւ՚թիրազ էթմիշ տիր։ չիւնքի պէօյլէ պիր թէքլիֆին գապուլը մէմ֊լէքէթին պու գրսմընը ՚ատէթա Ռուսլարա թէրք էթմէք վէ իրանը Ռուս էչնա վէ էմթը՚ասըյլէ տօլ֊տուրմագ տէմէք օլուր։ Պուրատա պիր ինկիլիզ թէլէկրաֆ աճանսը թարաֆընտան եէվմիյէ նէշր օլունան պիր վարագա ի մահպուս՚ատա Ռուսլարըն պու մէթալիպի ինկիլիզ մէնաֆի՚ի թիւճճարիյէ֊սինէ մուխալիֆ կէօրիւլէրէք, թէքլիֆ ի մէզքիւր ՚ալէյհինտէ իտարէ ի վիսան օլունմըշ տըր։

Մէ֊ընէվվէրէ. Պու հաֆթա Պէրլինտէ թա՚թիլ ի էշղալ էտէն ՚ամէյէ իլէ փոլիսլէր արասընտա տէֆ՚ա֊իլէ միւսատէմէլէր վուգու՚ պուլարագ, ՚ա֊մէյէտէն եիւզիւ միւթէճավիզ քիսէլէր աղըր վէ խաֆիֆ սուրէթտէ եարալանմըշլար, պիր չօգ ՚ա֊մէյէ թահթ ը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր։ — Փարիս֊տէն Սեպտ. 28աէ չէօյլէ եազըլըյօր. Փէթէրս֊պուրկտան Մ֊ընէ զազէթասընա եազըլտըզընա կէօրէ, խարիճիյէ նազըրը Մ. Իզվօլսքինին փա֊րիս սէֆարէթինէ թա՚եինի գարարլաչտըրըլմըշ տըր։ Մէզքիւր զազէթա Մ. Իզվօլսքինին տա՚խա ֆրանսա Րուսիա իթթիֆագընը սա՚յ ու զայրէթ էյլէտիյինի վէ խալէֆի Մ. Սազանօֆընտա պու փոլիթիգայը թա՚գիպէ տէվամ էտէճէյինի պիլտիր֊մէքտէ տիր։ Քէզալիք Սեպտ. 29 թարիխիյէ փա֊րիսէն չէօյլէ եազըլըյօր. բէտի մէնպա՚ռարտան իչ՚ար օլունտըզընա կէօրէ, Մ. Իզվօլսքի Մ. Նէլի֊տօֆընն եէրինէ փարիս սէֆարէթինէ թա՚եին օ֊լունմըշ տըր։ — Աթինատան կէլէն պիր թէլէկ֊րաֆնամէյէ կէօրէ, Եունանիսթան իլէ Պուլկա֊րիսթան արասընտա իթիլաֆնամէ ՚ազտը օլմուշ պէթմիշ պիր մէս՚էլէ իմիշ։ Իչպու իթիլաֆնամէ֊նին չէրա՚իթինատէն պիրիսինին հիւքմիւնճէ Եու֊նանիսթան ՚ասաքիրի մուվազզաֆասընըն մըգտա֊րընը 180 պինէ իպլաղա մէճպուր օլաճագ տըր։ — Թէյեարէ իլէ Փարիս — Պէրլին — Պրուքսէլ — Լոնտ֊րա Փարիսէ գատար տէվր ու սէյեահաթ իճրասը զրմընտա Փարիս զազէթալարընտան պիրի միւսա֊պագա քիչատ էթմիշ օլտըզընտան, իչպու միւ֊սապագայա իյթիրաք էտէնլէրէ իքրա՚էն վէրիլմէք իւզրէ ճէմ՚ էտիլէն մէպալիղ 200 պին ֆրանգը թէճավուզ էտիյօր։ Պունատան պաշգա Պէրլինէ ՑայՑունէ վէ Լամ Մէնշ զազէթալարը իւք տէֆ՚ա Պէր֊լինէ կէլէճէք պալօնճ՚յա 60 պին վէ իքինճիյէ 40 պին մարգըզ պիր իքրամիյէ թահսիս էթմիշլիր տիր։ —Թօքիոտան եազըլտըզը՚ա կէօրէ, Փանա֊մա գանալընըն թահքիմի իչիւն Ամերիգա բէ՚իս ի ճիւմհուրընըն փրօժէսի ՚ալէյհինտէ ճափօն փրօ թէսթօ էտիյօր։ Ճափօնիա՚ գանալըն պիթարաֆ օլմասընը թալէպ էտիյօր։

Մէ֊ընէվվէրէ. Պու հաֆթա Պէրլինտէ թա՚թիլ ի էշղալ էտէն ՚ամէյէ իլէ փոլիսլէր արասընտա տէֆ՚ա֊իլէ միւսատէմէլէր վուգու՚ պուլարագ, ՚ա֊մէյէտէն եիւզիւ միւթէճավիզ քիսէլէր աղըր վէ խաֆիֆ սուրէթտէ եարալանմըշլար, պիր չօգ ՚ա֊մէյէ թահթ ը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր։ — Փարիս֊տէն Սեպտ. 28աէ չէօյլէ եազըլըյօր. Փէթէրս֊պուրկտան Մ֊ընէ զազէթասընա եազըլտըզընա կէօրէ, խարիճիյէ նազըրը Մ. Իզվօլսքինին փա֊րիս սէֆարէթինէ թա՚եինի գարարլաչտըրըլմըշ տըր։ Մէզքիւր զազէթա Մ. Իզվօլսքինին տա՚խա ֆրանսա Րուսիա իթթիֆագընը սա՚յ ու զայրէթ էյլէտիյինի վէ խալէֆի Մ. Սազանօֆընտա պու փոլիթիգայը թա՚գիպէ տէվամ էտէճէյինի պիլտիր֊մէքտէ տիր։ Քէզալիք Սեպտ. 29 թարիխիյէ փա֊րիսէն չէօյլէ եազըլըյօր. բէտի մէնպա՚ռարտան իչ՚ար օլունտըզընա կէօրէ, Մ. Իզվօլսքի Մ. Նէլի֊տօֆընն եէրինէ փարիս սէֆարէթինէ թա՚եին օ֊լունմըշ տըր։ — Աթինատան կէլէն պիր թէլէկ֊րաֆնամէյէ կէօրէ, Եունանիսթան իլէ Պուլկա֊րիսթան արասընտա իթիլաֆնամէ ՚ազտը օլմուշ պէթմիշ պիր մէս՚էլէ իմիշ։ Իչպու իթիլաֆնամէ֊նին չէրա՚իթինատէն պիրիսինին հիւքմիւնճէ Եու֊նանիսթան ՚ասաքիրի մուվազզաֆասընըն մըգտա֊րընը 180 պինէ իպլաղա մէճպուր օլաճագ տըր։ — Թէյեարէ իլէ Փարիս — Պէրլին — Պրուքսէլ — Լոնտ֊րա Փարիսէ գատար տէվր ու սէյեահաթ իճրասը զրմընտա Փարիս զազէթալարընտան պիրի միւսա֊պագա քիչատ էթմիշ օլտըզընտան, իչպու միւ֊սապագայա իյթիրաք էտէնլէրէ իքրա՚էն վէրիլմէք իւզրէ ճէմ՚ էտիլէն մէպալիղ 200 պին ֆրանգը թէճավուզ էտիյօր։ Պունատան պաշգա Պէրլինէ ՑայՑունէ վէ Լամ Մէնշ զազէթալարը իւք տէֆ՚ա Պէր֊լինէ կէլէճէք պալօնճ՚յա 60 պին վէ իքինճիյէ 40 պին մարգըզ պիր իքրամիյէ թահսիս էթմիշլիր տիր։ —Թօքիոտան եազըլտըզը՚ա կէօրէ, Փանա֊մա գանալընըն թահքիմի իչիւն Ամերիգա բէ՚իս ի ճիւմհուրընըն փրօժէսի ՚ալէյհինտէ ճափօն փրօ թէսթօ էտիյօր։ Ճափօնիա՚ գանալըն պիթարաֆ օլմասընը թալէպ էտիյօր։

Սէվկիւլիւ չօճուգլար ,

Ա՛ճէպա սիզ , էյ օղլանլար վէ զըղլար , պէօյիւյիւպ քեամիլ ա-
տէմլեր վէ գաարնլար օլուս-ղընըզ վազըթ Էօմր մէչղուլիյէթի հալինաէ
նէ սէչմէք իսթէրսինիզ ։ Պէլքի օղլանլարատան պա՛ղըլարը տօգթօր, պա՛-
ղըլարը ավօգաթ վէ պաչգալար մու՛ալլիմ, չօգլար տա թիւճճար օլուպ
վարա գազանմագ տիւչիւնիւրլէր ։ Գըզլարըն տա քէնտիլէրէ մախսուս
թէրթիպ վէ փլանլարը վար տըր ։ Ամմա սիզսէն չօգ ազլար , էկէր օ տա-
վար իսէ , չիֆթճի , պաղչէվան օլմագ տիւչիւնիւրսինիզ տէր իսէմ հազգըմ վար տըր ։ Պէլքի չիֆթճի-
լիք մէչղուլիյէթի թա՛լիմ կէօրմէմիշ ատէմլերէ մախսուս տըր տէյիս տիւչիւնիւրսինիզ , վէ էօյլէլէրին
սէպգէվաթ վէ հուպուպաթ էէթիչտիրմէյէ մէչղուլ օլաճագլարընտան՝ թա՛լիմ կէօրմէյէ տէ իհթիյաճլա-
րը եօգ զանն էտէրսինիզ ։ Պինլէրճէ սէնէլէրատէն պէրու պու մէմլէքէթին զըրա՛աթ իչի քէօյլիւլէրին հիսէ-
սի օլմուշ տըր ։ Պէօյլճէ զէնկին վէ միւթէ՛ալլիմ սընճ զըրա՛աթա վէ չիֆթճիյէ նազար ը թէ՛ազիւմլէ
պագմաղը ՛ատէթ էթմիշ տիրլեր ։ Հալ պու քի՝ թօփրաղըն հասըլ էյլէտիյի տիւքէնմէզ սէրվէթէ քէն-
տիլեր սահիպ օլուէօրլար իսէ տէ , եինէ տէ քէնտի քէնտիլէրինի անըն ֆարզ էթտիրտիյի էլ իլէ չալըշ-
մագտան իւսթիւն սայարլար ։ Պու պիր խաթա տըր , վէ ՛ասրըմզըն ՛ամէլի բուհրնա մուխալիֆ տիր ։
Ջինքի չօգ գատիմ զէմանլարատան չիմիյէ գատար զըրա՛աթ ատէմլերին քէնտի էմէքլէրինի կէօնէնմէ-
լէրինէ վասրթա օլան սէմթէրէտար մէչղուլիյէթլէրատէն պիրի օլմուշ տըր ։

Միւթթէհիտ ի Ամէրիգատա պու խուսուսատա չօգ ՛ազիլանէ վէ չայան ը իմթիսալ
պիր հարէքէթ պաչլամըչ տըր ։ Միւթթէհիտ ի Ամէրիգանըն Զըրա՛աթ նազըրը ճէչմա Ուիլսըն քէնտի
էյամ ը մէ՛մուրիյէթինին 14 սէնէլէրինտէ հիւքիմմէթ պիր գաչ միլեար տալէրլեր գազանտըրմըչ
օլուպ՝ զաթէն չօգտան չիֆթճիլէրէ մախսուս պիր տէ չիրքէթ ի միւթէ՛ավինէ թէչքիլ էթմիչ , վէ պու
իսէ Ամէրիգա զըրա՛աթընա չօգ ֆա՛իտէլի օլմուշ տըր ։ Վէ լաքին չօճուգլարատա տա քիւչիւք սինին-
րինտէն զըրա՛աթա տօզրու պիր մուհապպէթ ույանտըրմագ իւզրէ թէչքիլ օլունան «Զօճուգլարա Մախ-
սուս Մըսըրպուղտայը Եէթիչտիրէն Շիրքէթ»է տախի պէօյիւք էհէմմիյէթ վէրմէքտէ տիր ։ Եազըն-
լարատա 18 եաչընտան աչաղը 4 չօճուգլար Ուօչինկթընտա մէզքիւր նազըրատան հէմ պիր չէհատէթնամէ ,
հէմ տէ միւքեաֆաթ ալտըլար ։ Միւքեաֆաթ փարա օլմայըպ՝ Ուօչինկթընա կիտիպ օրատա պիր հաֆ-
թա կէչիրճէնէք մէսաարիֆին թէսվիյէսի իտի ։ Պու միւնասէպէթլէ մէզքիւր չօճուգլարըն փայիթախթը
զիյարէթ էտէրէք՝ եէնի չէյլեր կէօրիւպ էօյրէննմէյէ պիր ֆուրսաթը օլտու ։ Շէհատէթնամէ ալան պու 4
չօճուգլար պիր տէօնիւմ եէր իւզերինտէ Մըսըր պուղտայը իմար էտիպ էն կիւզել մահսուլ եէթիչ-
տիրմիշլեր իտի ։ Զաթէն մէքթէպտէ տէ հիւքիւմմէթ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն միւթէխասսիսին մու-
՛ավինէթիյէ մու՛ալլիմլերտէն տէ կիւզել մահսուլ մէչտանա կէթիրմէյէ լազըմ օլան իզահաթլարը ալմըչ-
լար իտի ։ Պու սուբէթլէ պէօյիւք տիգգաթ վէ ղայրէթ էտէրէք բէզապէթտէ պիրինճի չզտըլար ,
Միւթթէհիտ ի Ամէրիգանըն ճէնուպի չիֆթճի էյալէթլէրինտէ պու չիրքէթէ չօգ չօճուգլար ա՛-
զա օլմագտա տըրլար ։ Պէօյլեճէ տիյարըն էն պէօյիւք մէնպա՛ը սէրվէթի օլան զըրա՛աթ՝ Ամէրիգանըն
միւթթագպէլ նէսլինէ մէրդուպ պիր մէչղուլիյէթ օլուպ՝ հալ ը հազըրատա իսէ, պիր տէ կիւզել մուսա-
պագա բուհուն իլէրի կէթիրիյօր ։

Իչթէ մէմլէքէթիմիզ իչինն տախի ֆա՛իտէլի վէ չայան ը իմթիսալ պիր թէչէպպիւս ։ Պիզիմ

տէ զբրա՛թբըմըզ մէնպա՛ը սէրվէթիմիզ տիր։ Տիյարըմըզըն իմար օլուննմայան թարլալարը պիր իմար օլուննալար՝ նէ՛ պէօյիւք սէրվէթ մէյտանա կէթիրէճէքլէր։ Պիզիմ՝ Ա.մէրիգանըն 'իյմի ուսուլլարլէ էթտիյի զբրա՛թա եէթիչմէմիզէ տահա չօգ վագըթ լազըմ իսկ տէ, էլիմիզտէքի գուսուրլու վասըթալար իլէ օլսուն՝ հէփ թարլալարըմըզը իմար էթմի՛մի իզ։ Հալը հազըր զբրա՛թբընը իլէրի կէօթիւրմէյէ չալըշըզըմըզ սըրատա միւսթագպէլ իչիւն տախ միւսթա՛իա չիֆթճիլէր եէթէչտիրմէյի ունուրթմայալըմ։ Պու մագսէտ իչիւն տէ չօճուգլարտա քիւչիւք սինիլէրինտէն պաչլայարագ զբրա՛թա տօզրու պիր մէյլ ու մուհաֆպէթ ույանըրըմամըզ լազըմ տըր։

ՄԸՍԸՐ ՊԱՒԼՏԱՅԸ ԵԷԹԻՇՏԻՐՄԷՔ ՄԱԻՍԱՊԱԳԱՍԸՆՏ. ՄԻՒՐԵԱՖԱԹ ԳԱՉԱՆԱՆԼԱՐՏԱՆ ՊԻՐԻ

Էվվէթ, չօճուգլար, պու մէմլէքէթին միւսթագպէլ չիֆթճիլէրի սիզ օլաճագսընըզ։ Ո՛ւ պէպտէն պու կիւզել մէյղուլիյէթի չիմտիտէն սէվինիզ։ Միւթէ՛ալիէմ ատէմլեր էյլէրիյէ իչէյիճէք օլուրլար իսկ՝ լիյագաթլարրընը զայպ էտըրլեր տէյիւ տի՛ չինմէյինիզ։ Սիզ պու մէյղուլիյէթ իլէ րահաթ պիր կէչիմ մէ՛մին էտէպիլիրսինիզ։ Քէնտի քէնտինիզէ, ֆամիլեանըզա վէ վաթանընըզա ֆա՛իտէլի օլապիլիրսինիզ։ Զիրա վաթանըմըզ տա հէր սէրվէթ մէնպա՛ալարը տահա հիւսն ի իսթի՛մալ օլունմամըշ մէմլէքէթլէրտէն պիրի տիր։ Վիլայէթ մէքթէպլերիմիզտէ զբրա՛թա տա՛իր տահա եազընլարտա վէրիլմէյէն պաչլանըլան թա՛լիմաթը ֆա՛իտէմէնտ գլուաճագ օլան սիզ սինիզ, միւսթագպէլլէն թէրագգիփէրվէր չիֆթճիլէրի սիզ սինիզ։ Էօյլէ իսկ զբրա՛թը չիմտիտէն սէվինիզ։ Մուհաֆպէթլի սէլամլար իլէ

Տօսթընըզ
Կէլինէ՛ւը

ԹՕՄԱՐԶԱ

Թօմարզա էրթիյա տաղընըն չարգընտա էվէրէքտէն 6 – 7 սա՛աթ ուզագ միւտիրլիք պիր էրմէնի քէօյիւ տիր։ 900 խանէտէն 'իպարէթ օլուպ 40 – 50 խանէսի թիւրք վէ միւթէպագբսը էրմէնի տիր։ Քէօյիւն մէվգը'ի օվալըգ օլուպ՝ էհալի զբրա՛թլէ մէյղուլ տըր։ Վաթանըմըզընըն չօգ քէօյլէրինտէ օլտուղը կիպի՝ պուրատա տախ եէկէտէնէ մէտաթը թէ՛այիւչ չիֆթճիլիք օլուպ՝ իչպու մէյղուլիյէթի իլէրի կէօթիւրէճէք 'իյմի թէսհիլաթ եօգ տըր։ Աղ չօգ գօյուն տախ պէսլերլէր։ Սէնա՛աթլար հէմ ազ, հէմ սատէ տիրլեր։ Պիր նէվ' խուսուսի չալվար տօգուրլար, վէ պու հէվալինին պաչգա քէօյլերինտէ օլտուղը կիպի պուրատա տա քիթրէ թօփլարլար։ Իւնսի 'էօմրլերի թամմ քէօյլիճէքսինէ տիր։ Թօմարզալըլարըն տախի Գայսէրիլիլէր կիպի ղուրպէթէ կիթմէք 'ատէթլերի վար։

Քէօյիւն պիր ճամիսի վար։ Պիր տէ էրմէնի քիլիսէսի պուլունըշ՝ իթթիհալընտա փէք 'ատի պիր մէքթէպ ի իպթիտաիսի վար։ Թասվիրինի պուրայա գօտուղըմըզ մանաաթբըրըն տա պիր կիւզել քիլիսէ վէ զիյարէթճիլէրէ մախսուս պիր չօգ օտալարը վար։ Մանաաթբրտա 20 թալէպէլի պիր քէօյ մէքթէպի օլուպ՝ պուզտայ, արփա վէ չավտար հասըլ էտէն մանաաթբրա մախսուս 400 տէօնիմ թարլալար վէ զիյարէթճիլէրին հէտիյէլէրի, կէրէք մէքթէպ թալէպէլէրինին, վէ կէրէք միւնզէվի կիպի եաչայան 4 – 5 վարդապետլերին մէտաար ը թէ՛այիւչիւ տիր։ Մանաաթբրտա պիր չօգ թիրչէ իւզերինտէ էլ եազը քիթապլար տախի վար տըր։ Աատր ը աթիգա հալինտէ քէօյիւն զարպընտա մէզարլըգտա պիր գատիմ քիլիսէ վիրանէսի վար։ Քէօյիւն 2 սա՛աթ չարգընտա «Պուզլուգ» թա՛պիր օլունան եէր ալթը մաղարալար տախի ճալիպ ի տիգդաթ տըրլար։ Գայա թապագալարը՝ իհթիմալէն հարէքէթ ի արզ սէպէպինէն՝ եէքտիկէրինտէն այրըլըպ նիզամսըզ պիր չօգ մաղարալար թէչքիլ էթմիչլեր վէ գայալարտան սըզան սու տօնուպ հէր թարաֆը գափլամըշ տըր։ Քէօյիւն ագար սուչու եօգ տըր։ Հավասը սաղլամ տըր։

Սէվկիւլիւ չօճուգլար, պու կիպի քէօյլերի զիյարէթ էթմէյէ ֆուրսաթըմ օլտուգճա քէօյիւլերին մատտի սէֆալէթինտէն զիյատէ թա՛լիմմէ էնկին հալը եիւրէյիմէ ճաը վէրիր։ Սիզ չէհր 'էօմրիւ

ԹՕՄԱՐՋԱ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸ

հաչայըպ մէքթէպլէրի կէօնէնտիյինիզ սէպէպտէն ո զէվալը քէօյլիւ չօճուգլարըն հալընը փէք գօլայ անլայամազսընըզ։ Ո մանասթըր օրատա, քէօյէ չօգ հազըն օլարագ՝ պիր նուր մէրքէզի օլապիլիր իտի, վէ զաթէն գատիմ 'սարլարտան պէրու մանասթըրլար ո մագսէտլէ թէ՞սիս օլունմըչտըրլար։ Ամմա հազը՛գ քի, ֆիքրի, գալպի վէ մատտի սէֆալէթ կէրէք պիզիմ զէվալը քէօյլիւ գարնտաշլարըմըզը վէ. կէրէք միլլի միւ՞էսէսաթըմըզը պէօյլէ ադըլը վէ մէթրուք պիր հալտէ պրագմըշ տըրլար։

Եիւիւիսիւ.Ը

ՕՁՈՒՆ ՎԷ ՀԱՐԷՔԵԱԹ Ը ՊԷՏՔՆԻՅԷ

«Օյնամագտան մահրում գալան չօճուգ
ավարե ատեմին փետերի տիր։»

ՃՕԶԷՖ Լ.Ի

'Իլմ վէ 'իլմի թէհարրիյաթ չօգ տէֆ'ա էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնէն վագը'ալարտա վէ իզհարաթը թապի'իյէտէ պէօյիւք վէ միւֆիտ էսաս վէ հագիգաթլար քէչֆ էտերլէր։ Զօճուգլարա մախսուս օյունլար պահսընտա տա պէօյլէ օլմուշ տըր։ Էվվելքի վագըթլարտա չօճուղըն օյնամազա տօղրու օլան սէվգ ի թապի'իսի հայագլըգ վէ մու'աճէթլիք տէյիւ կէօզէտիլիպ՝ չօճուգլարըն օյնամագ վէ հարէքէթ էթմէք արզուլարընա գարշը միւմանա'աթ էտիւր իտի։ Ամմա չիմտի 'իլմ պէյան էթմէքտէ տիր քի ինսանլար օ հօլ իլէ էն պէօյիւք պիր հանլըգտա պուլունույօր իտիլէր։ Օյնամագ չօճուգլարտա պիր չօգ գապլիյէթ վէ իսթի'տաալարըն թէչքիլինէ վէ անլէրին ֆիքիքի գուվվէթինին նէմասընա, հաՙնի ֆիքրի վէ վիւճուտի նէչվ ու նէմալարընա պէօյիւք պիր մէտար տըր։ Պիր չօճուղըն օյուն վէ հարէքէթը պէտէնիյէ եօլուդա էթտիյի չօգ չէչիտ հարէքէթլէրին՝ իլէրիտէ իչ 'էօմրիւնէտ հափտաճաղը իչլէրտէ մէհարէթ քէսպ էթմէսի խուսուսընտա պէօյիւք հարտըմը վար։ Վէ զաթէն չօճուգ օյունլարընը վէ հարէքէտաթընը տիգգաթլըճա միւթալա'ա էտէն պիրի անլէրտէ միւսթագպել ատէմի կէօրէ պիլիր։ Տիւքքեան ա-չըպ ալըշ վէրիշ էտէն, 'ասքէրի հարէքէտաթ վէ մանօվրալար թագլիտ էտէն, էվճիքլէր եափան, մէքթէպ օյնայան, վա'ղըզդ պէնղէտէն չօճուգլար չա'իր ի չէհիյր Ուտսուբրթհըն «Զօճուգ ատէմին պատպասը տըր,» սէօզիւնիւ թաստըգ էտէրլէր։

Պուրատա օյունլարըն էհէմմիյէթինի վէ հալը հազըը 'իլմինին օ խուսուսատա էթտիյի քէչֆիյաթը վէ 'իլմի չալմազ էտասլարը ուղուն ուզատըյա իզահ էթմէք էմէլինտէ տէյիլ իմ. անճագ մէքթէպլէրիմիզին քիւչատը միւնասէպէթիյլէ՝ մէքթէպտէ վէ էվտէ պու ճիհէթտէ օլան պա'զը գուսուրլարըմըզ հագգընտա պիր գաչ սաթըը եազմագ իսթէտիմ։ Մա էթթէ՞սիճ պէյան էթմէլի իզ քի, մէքթէպլէրի՛միզին չօգլարընտա չօճուգլար իչիւն կէնիչ վէ միւնասիպ օյուն մէյտանլարըմըզ եօգ տըր, վէ չօգլարընտա տախի հարէքէտաթը պէտէնիյէ էթտիրմէք իչիւն միւնասիպ մահալ վէ թէրթիպաթ տա եօգ տըր։ Հալ պու քի պու խուսուսլար իպթիտաի մէքթէպլէրտէ էն իլք կէօզէտիլէճէք խուսուսլար տըրլար։ 'Ալի մէքթէպլէրիմիզտէն պա'զըլարընտա պու ճիհէթլէ էփէյի թէգատտիմ էտիլմիշ իսէ տէ՝ պաղէ ի սիւպհան վէ իպթիտաի մէքթէպլէրիմիզ չօգ նօգսանլը տըրլար։

Թիւրքիատա չէհրլէրինտէ պու խուսուսատա միւնասիպ թէրթիպաթը եօգ տըր։ Էվրօփա վէ Ամէրիգատա պիւթիւն էհալինին չօճուգլարընըն օյնամասը իչիւն միւնասիպ վէ կէնիչ եէրլէր թէրթիպ օլունմըշ տըր։ Պէօյլէսի օյուն մէյտանլարընը-

տա 'այնի չէհրին եահօտ եագըն չէհրլէրին մէք-
թէպ թաւէպէլերի արասընտա օյուն եարըշլարը
թէրթիպ էտիլիր , վէ չօճուզլարըն վալիտէյն վէ
տօսթլարը հազըր պուլունտըզը հալտէ եարըշլար
իճրա էտիլիր : Հիւքիւմէթ ի մէչրուէթմիշին պու
պապտէ պէլէտիյէլերին տիգգաթընը ճէլպ էթմէսի
լազըմ տըր : Զաթէն կիւզել օվալարըմըզ , չիմէն-
զարլարըմըզ վէ ապազչէլերիմիզ պիզէ թապի'աթ-
տան վէրիլմիչ օյուն մէյտանլարը տըրլար : Էօյլէ
մահալլարտէ այըզ հավատա էտիլէն հարէքեաթ ը
պէտէնիյէ վէ օյնանըլան օյունլար 'աճա"իպ սու-
րէթտէ միւֆիա տիրլէր : Մէքթէպ միւտիրլէրիմիզ
մէքթէպտէ օյնանըլան օյունլար վէ հարէքեաթ ը
պէտէնիյէ իլէ իքթիֆա էթմէյիպ՝ այըզ հավատա
տախի 'այնի չէյլերի իճրա էթտիրմէլի տիրլէր :
Զիւնքի մէքթէպ օյուն մէյտանլարընըն թօզու վէ
պաչգա ուչուննօզլըզլարը իսթէնիլէն մուհասէ-
նաթը հասըլ էտմէզլէր : Այըզ հավատա էտիլէն
հարէքեաթ ը պէտէնիյէ իսկ չօճուզլարըն գանլա-
րընը տամարլարընտա սիւր'աթլէ ճէվէլան էթ-
տիրիպ անլէրէ նէչ"է վէ սըհհէթ վէրիր :

Էվէ , ֆամիլեա տա"իրէսինէ կէլինճէ , օրատա
չօճուզըն օյունա տօզրու օլան սէվգ ը թապի'իսի-
նի՝ զիյանօզ օյունլար վէ հարէքեաթ ը պէտէնիյէ
իչիւն գօլայլըգլար վէրէրէք՝ հիւսն ի իսթի'մալ էթ-
մէլի իզ : Պէօյիւք չէհրլէրտէ մէսքէնլէր էքսէրիյա
չօգ գաթլարտան 'իպարէթ վէ սըզ օլտըգլարընտան
չօճուզլար տա սինն ի պիլուդա էրմիչ ատէմլեր
կիպի օտալարտա գափալը գալմադա մէճպուր օ-
լուրլար , չիւնքի էվլէրտէն չօղունըն պաղչէսի եա
պաչգա պիր օյնայաճագ եէրի պուլունմազ . պու
իսկ չօճուզլարըն սըհհէթինէ նէ՞ գատար մուզիրր
տիր : Էվվէթ , էվլէրտէ տախի չօճուզլարըն օ իհ-
թիյաճընը իքմալա վասըթալար թէտարիք էթմէլի
իզ : Պիզ պու հայաթի մէա"էլէյի նազար ը տիգգա-
թա ալմատըգճա , մէքթէպլերտէ վէ էվլէրտէքի
պու նօգսանը իքմալա չալըշմատըգճա 'ադլ վէ վիւ-
ճուտճա տինճ վէ սաղլամ պիր նէյլ մէյտանա կէլ-
մէյճէք տիր : Նէ՞ գատար եազըգ տըր քի պիզտէն
չօգլարը 'էօմրիւմիւզիւն իլք սէնէլէրինի տէրեաթը
էտճէք օլուր իսկ՝ չօճուզլըգ վէ չէպապէթ
կիւնլէրիմիզին միւֆէրրիհ վէ մէա'ուտ էյամընը
կէօնէնմէզտէն , սանքի պիրտէն պիրէ սինն ի պի-
լուդա էրմիչ կիպի օլտուղըմըզը հիսս էտէրիզ : Պու
կիւն պիզիմ ֆամիլեալարըմըզտա վէ մէքթէպլերի-
միզտէ պէօյլէ վագթընտան էվվէլ սինն ի քէմալա
էրմիչ չօգ կէնճլեր վար . հալպու քի անլեր չօճուզ-
լըգ 'էօմրիւնիւ մա'նասըյլէ կէօնէնմիչ օլաալար
չիմտի տահա սաղլամ , տահա փարլագ վէ զէքի օ-
լաճագլար իտի : «Սաղլամ ֆիքր սաղլամ վիւճուտ-
տա ,» հազիգաթը պինլէրճէ տէֆ'ա թէքրար է-
տիլսէ սըհհէթի էքսիլմէզ՝ վիւճուտլարըմըզ վէ պիր
սաղլամ ֆիքր՝ Ալլահտան պիզէ վէրիլէն էն կիւզել
'աթիյէ տիր : Ամմա պու հագգա 'էօմրիւն սահա-
րընտա տիւչիւնիւպ միւթաղպէլ նէյլի սաղլամ
վէ իչկիւզար էթմէնին վասըթալարընը թէ"մին
էթմէլի իզ : Վալիտէյն , միւդպիլէր , մէքթէպ
միւտիրլէրի , չէհր էմանէթլերի պու խուսուստաքի
էհէմմ վազիֆէլէրինի թանըմալը տըրլար . Ահ ,
նէ՞ զէման մէմլէքէթիմիզ մէտէնի 'ալէմին հէր նէվ'
էֆզալիյէթլերի իլէ թէճհիզ օլունուպ՝ մէքթէպ վէ
խանէլերիմիզ սաղլամ պիր նէսլ մէյտանա կէթիր-
մէք իչիւն ուչտուրուլմըզ օլաճագլար :

ԴԵԼԻԿՈՒԼԸ

ԿԻՒՉԷԼԻԲ

Քիւչիւք գարի'լերիմ , սիզէ կիւզելլիյին թա-
տիտ նէ օլտուղը վէ ան ը նէ սուրէթլէ էյի անլար
իտիյինիզ հագգընտա սէօյլէմէյի ֆազլա սայըրմ ,
Ամմա պիլիրիմ քի հէր պիրինիզ պիր հիսս ի թա-
պի'ի իլէ կիւզելլիյի վէ գալպլերիմիզտէ ան ա տօզ-
րու օլան հիսսիյաթը պիլիրսինիզ : Թապի'աթըն
կիւզելլիքլերինին իւզերիմիզէ նէ կիպի խօչ վէ ա-
լալանտըրըճը թէ"սիրլեր պրագտըղընա տախի վա-
գըֆ սընըզ : Թապի'աթըն կիւզել մէնզարէլերինէ
սէյր էթմէքտէն նէ՞ գատար հազզ էտէրիզ : Թու-
լու'լի չէմս , զուրուպ ը չէմս , եըլտըզը սէմավի ,
այը պիր կէճէ , եէչիլ կիյմիչ օվալար , սըզ ա-
ղաճը օրմանլար , մէյվէլիքլեր , չիւքիւֆէզարլար ,
սուլըն միւթէ'ատիտ վէ տէնիզին կէնիչ մէնզա-
րէլերի իւզերիմիզէ էօյլէ թէ"սիր էտէրլեր քի , գալ-
պիմիզին իհթիյազընը անճագ չու քէլիմէ իլէ պէ-
յան էտէպիլիրիզ , «Նէ՞ կիւզել »

Ամմա պէն պու միւնասէպէթլէ իննսանի կիւ-
զելիք , անըն զըյմէթի վէ մուհաֆազասը հագգըն-
տա պիր գաչ սաթըր եազմադ արզու էթտիմ : Ին-
սան ճինսինին հայվանաթ 'ալէմինտէ էն կիւզելի
օլտուղընը ճիւմլէմիզ տէ պիլիր իզ : Ամմա իննսան-
լար արասընտա տա ֆարգլը նէվ'տէն կիւզելիքլեր
վար տըր : Կիւզելիք հագգընտա անլայըլ՝ մէզագ ,
թէրպիյէ , իզլիմ , վէ ատապ ու 'ատաթա կէօրէ
թէֆէվրիւգ էտէր իսկ տէ , եինէ տէ իննսան կիւ-
զելիյի տէյէրէք պիր չէյ անլաչըլըր : Իննսանըն տա
չէհրէսինին կիւզելլիյի խուսուսի սուրէթտէ տիգ-
զաթ ճէլպ էտէր : Իննսան՝ 'էօմրիւնիւն ֆարգլը
'սինինլերինտէ չէհրէսինին հիւսնիւ խուսուսընտա
թէպէտիւլաթտան կէչէր իսկ տէ , հէր պիր սին

նին տէ քէնտինէ մախսուս հիւանիւ վէ ճազիպէսի վար, կիւզէլլիք վէ հիւան ի էնտամ Ալլահտան պիզիմ ճիմլէմիզէ իհտան օլունմըշ պիր 'աթիյէ տիր, վէ անտէն ճիմլէմիզ տէ ազ չօգ հիսսէմէնա իզ։ Վէ լաքին անը թազատիր էտիպ մուհաֆազա էտէպիլմէք կէրէք իզ։ Լէհճէմիզին կիւզէլլիյինի սագլամագ իչիւն գալպէրիմիզի վէ ֆիքրլէրիմիզի թէմիզ սագլամագ լազըմ տըր. չինքի ֆէնա հիսսիյաթ վէ ֆասիտ տիւչիւնկիւլէր չէհրէլէրիմիզ իւզէրինտէ չիրքին էմարէլէր պրագըրլար։ Զօգ քէրըէ ատէմին գալպի լէհճէսինէ նազէ օլունմըշ կիպի տիր։ Սիզին խըրսլանտըզընըզ պիր վազիֆատա չէհրէնիզէ սէյր էթմի՞ մի սինիզ։ Պիր չօճուղըն էյրի եիւզիւ անըն գալպի հազգընտա չօգ չէյ պէյան էտէր։ Կիւզէլլիյիմիզի հրգզ էթմէք իչիւն թէմիզլիյէ տախի տիգդաթ էթմէլի իզ։ Սօգագ գալտըրմյարը իւզէրինտէ քիրլի եիւզ, գարըչզ սաչլար վէ եըրթըզ էսվապ իլէ կէղէն պիր չօճուգ իլէ՝ թէմիզ պիր ֆամիլհանըն թէմիզ վէ եագըչզըգը պիր չօճուղը արաբընտա պէօյիւք ֆարգ վար տըր։ Իլգ չօճուգ իգինճիսինտէն կիւզէլ տէ տօղմուշ օլա՛ֆարգ եինէ պագի տիր։ Վիւճուտ վէ էսվապ թէմիզլիյի վէ թէրպիյէլի հարէքէթ պիզի կիւզէլ վէ սէվիմլի էթմէք խուսուսընտա չօգ մուհիմ տիրլէր։ Արգատաչլարըմզը, գօնուչուզլարըմզը, 'ատէթլէրիմիզ, մէզագըմզ կիւզէլլիյինէ քէնտինէ մախսուս հիւանիւ վէ ճազիպէսի վար, կիւզէլլիք վէ հիւան ի էնտամ Ալլահտան պիզիմ ճիմլէմիզէ իհտան օլունմըշ պիր 'աթիյէ տիր, վէ անտէն ճիմլէմիզ տէ ազ չօգ հիսսէմէնա իզ։ Վէ լաքին անը թազատիր էտիպ մուհաֆազա էտէպիլմէք կէրէք իզ։ Լէհճէմիզին կիւզէլլիյինի սագլամագ իչիւն գալպէրիմիզի վէ ֆիքրլէրիմիզի թէմիզ սագլամագ լազըմ տըր. չինքի ֆէնա հիսսիյաթ վէ ֆասիտ տիւչիւնկիւլէր չէհրէլէրիմիզ իւզէրինտէ չիրքին էմարէլէր պրագըրլար։ Զօգ քէրըէ ատէմին գալպի լէհճէսինէ նազէ օլունմըշ կիպի տիր։ Սիզին խըրսլանտըզընըզ պիր վազիֆատա չէհրէնիզէ սէյր էթմի՞ մի սինիզ։ Պիր չօճուղըն էյրի եիւզիւ անըն գալպի հազգընտա չօգ չէյ պէյան էտէր։ Կիւզէլլիյիմիզի հրգզ էթմէք իչիւն թէմիզլիյէ տախի տիգդաթ էթմէլի իզ։ Սօգագ գալտըրմյարը իւզէրինտէ քիրլի եիւզ, գարըչզ սաչլար վէ եըրթըզ էսվապ իլէ կէղէն պիր չօճուգ իլէ՝ թէմիզ պիր ֆամիլհանըն թէմիզ վէ եագըչզըգը պիր չօճուղը արաբընտա պէօյիւք ֆարգ վար տըր։ Իլգ չօճուգ իգինճիսինտէն կիւզէլ տէ տօղմուշ օլա՛ֆարգ եինէ պագի տիր։ Վիւճուտ վէ էսվապ թէմիզլիյի վէ թէրպիյէլի հարէքէթ պիզի կիւզէլ վէ սէվիմլի էթմէք խուսուսընտա չօգ մուհիմ տիրլէր։ Արգատաչլարըմզը, գօնուչուզլարըմզը, 'ատէթլէրիմիզ, մէզագըմզ կիւզէլլիյինէ ճէ թէմիզ օլուպ սէվիմլի օլապիլիրսինիզ։ Զալըչընըզ քի հիչ պիր կիւնահ վէ ֆէնա խույ քէնտի սիյահ միւհրինիւ փարլագ ալնընըզա գօմասըն։ Սըհհէթի պէտէնիյէնիզէ տախի տիգդաթ էթմէյի ունութմայընըզ, չինքի կիւզէլլիյինիզ անա մէրպուէթ տըր։ Սագլամ, տինճ, իչկիւզար, էյի վէ նէճիպ պիր նէյլ՝ կիւզէլ պիր նէյլ օլապիլիր։ Կիւզէլ տօղմագ քեաֆի տէյիլ, կիւզէլ պէօյիւմէք վէ եաչամագ տախի լազըմ տըր։ Մէչհուր բէսսամլար Ֆիսուսըն սէպավէթ վէ չէպապէթինի էտէպիլտիքլէրի գատար կիւզէլ թէրսիմ էթմէյէ սարֆը մէհարէթ էթմիշլէր տիր։ Զիրա անրն 'աճա՛իպ սիյրէթի, չայան ը իմթիսալ 'էօմրիւ վէ թէմիզ եիւրէյի զաթէն թէճէսսիւմ էթմիշ կիւզէլլիք իտի։ Էօյլէ իսէ, սէվկիւլիւ չօճուգլար, սիզ տախի գալպինիզ, ֆիքրինիզ, 'էօմրիւնիւզ վէ սիյրէթինիզ իլէ օ նուժինէ ի իմթիսալ օլան Զօճուղա պէնզէմէյէ չալըչընըզ քի, Անրն կիւզէլլիյի իլէ տախի թաճլանասընըզ։

Գր. Հ. Գ.

ՊԷԱՔՐԻՍ

Սէվկիւլիւ չօճուգլար, Սէմավաթ հագգընտա Տանթէ նամ չա՛իր Թարաֆընտան եազըլմըշ 'աճա՛իպ պիր հիքյէվար։ Իչպու չա՛իր պիր կիւնրիւ՞յասընտա կի զէլ Պէաթրիս տէյալէթ իյլէ Սէմավաթա զըլազուզլանմագտա իտիյինի կէօրտիւ։ Բիւյա չունտան 'իպարէթ տիր, Տանթէ հէփ ինանըլար

ՊԵՐԼԻՆԵՒՆ ԷՆ ԿԻՒԶԷԼ ԳԸԶԸ ՈՒՐՍԱԼԱ ՖՕՆ ՊԼԵՏԻՄԱՆ

(Պա՛ն ֆնէ ֆնէ էշլ իմէբա՛նօր վէլէվէմ ֆարաֆընտան են էյա՛զէ չօճա՛զա վերէվէ է՛զբէ ֆաֆաաաէս օլան 100 ինչինչ ւէրա՛լէֆ ֆա՛ֆաֆաֆնը էհրաշ եՒՒֆլ ֆիէ)

յրիզէ վէ անըն մուհաֆազասընա պէօյիւք թէ՛սիր էտէրլէր։ Էյի, նէճիպ, թէմիզ պիր չօճուգ թապի՛աթտան խուսուսի պիր կիւզէլիւք իլէ միւճէհհէզ օլմասա պիլէ՝ չիրին վէ սէվիմլի օլապիլիր։

Սէվկիւլիւ օղլանլար վէ զըզլար, թապի՛աթըն կիւզէլիքլէրինի սէվինիզ. էյիլիյի, նէճապէթի, հագիգաթը, թէմիզլիյի սէվինիզ. քիւչիւք եաչը. նըզտան կիւզէլլիյինիզէ վէ անըն մուհաֆազասընա տիգդաթ էթմէյի էօյրէնինիզ։ Սիզ նէ՛ գատար տա ֆագիր օլսաընըզ, եինէ տէ վիւճուտճա վէ եիւրէքհագգընտա օ գատար նախօչ չէյլէր տիւչիւնմէյի ՚ատէթ էթմիշ իտի քի, եաչատընըզ Ֆլօրանս չէհրինին ուօգագլարընա պիր կէզմէյէ չըգսա՛ հէր քէսին եիւզիւնտէ պիր քէօթիւլիւք ՚ալամէթի կէօրիւր իտի։ Ֆէնտի էօյլէ զանն էթտի քի, տիւնեատա պուլունան հէփ ատէմլէր Ալլահտան ուզագլաչմըշ տըրլար։ Վէ գալպինտէ զալէեան էտէն պու քէտէր օ գատար պէօյիւտիւ քի՛ ֆիքրինտէ մուհապպէթլի, իւմիտպախչ պիր տիւչիւնկիւ պիլէ գալմատը։ Սօնրա անա ՚աճա՛իպ պիր

հալ վուգու՝ պուլտու։ Էօյլէ զանն էթտի քի սէվտիյի Պէաթրիս Ալլահ Թարաֆընտան քէնտինէ կէօնտէրիլտի վէ քէնտինի Սէմավաթա իհտա էտիպ օրայը քէնտինէ կէօսթէրտի։

Ամմա կէօզլէրի իլք տէֆ՚ա օ գատար գարարտը քի, անճադ պիր գաչ եըլտըզ փարլայօր կիպի կէօրտիւ։ Վէ լաքին քէնտի եօլճուլըզընը տէվամ էթտիքճէ Պէաթրիս անա անլատարըզ չէյլէր հագդընտա սէօյլէր, վէ սէօյլէտիքճէ Սէմավաթ տահա զիյատէ նիւմայան օլուր վէ Տանթէ պիւթիւն եըլտըզլարըն միլայիմ պիր նուր իլէ պիր չօգ ՚ազիզլէրին հալէլէրի կիպի փարլամագտա իտիյինի

(ՐՕԶԷԹԻ)

ՊԷԹԱ ՊԷԱԹՐԻՍ

կէօրիւր իտի։ Պու էսնատա Տանթէնին նազարընատան տիւնեանըն մէնզարէսի ղայպ օլուպ՝ օ չօճուգ կիպի օրատա, Սէմավաթտա, տուրմագտա իտի։

Պէաթրիս անը տահա եօզարըլարա իրչատ էյլէտի. վէ անա Սէմավաթը տահա էյի անլաթմագ իսթէտիյի վագթ՝ անա եաչատըզը տիւնեա վէ նէֆրէթ էթտիյի ատէշլէր հագդընտա սէօյլէր իտի։ Ալլահ իլէ եաչայան պիրի իչիւն ՚ատավէթատէն պահա էթմէք պօշ չէյ տիր։ Վէ Տանթէ Պէաթրիսի տինլէտիքճէ Ատէմին Սէմավաթ սէքզէնէսի օլտուղընը անլատը։ Պունու էօյրէնինճէ անլէր սէրի՝ պիր թէյրան իլէ Ալլահըն հուզուրընա տօղրու ուչտուլար։ Պու արատա Տանթէյէ էօյլէ կէլիյօր իտի քի՝ Սէմավաթտա եիւքսէյէ չըգարզճա քէնտի վաթանընա տահա զիյատէ եաղլաչմագտա իտիլէր, զիրա էթրաֆտաքիլէր մա՚լիւմ սիմալար իտիլէր։ Վէ անլէր թա էն եօգարը Սէմավաթա, Ալլահըն վէ ինսանլարըն պէրապէր եաչատըզը մահալէ գատար չըգարլար։ Օրատա մէլէքլէր պիւէ Ալլահը՝ ինսանտան վէ ինսանը՝ Ալլահտան թէֆրիգ էտէմէզլէր։ ՊէաԷրիս օրատա պու պէօյիւք սըրրը Տանթէյէ կէօսթէրտի, վէ օ տուրուպ կէօզլէրինէ ՚աքս էտէն օլ ՚ազիմ նուրա տօղրու ուզուն պիր վագթ սէյր էյլէտի։

Օ նէ կէօրտիւյինիւ պիզէ սէօյլէմէմիշ իսէ տէ՝ կէօրտիւյինիւն եաչատըզը Ֆլօրանս չէհրի օլտըզընը պիւիւրիզ Օ արթըգ հէփ ատէմլէրէ մուհապէթի պիր կէօզ իլէ պագար վէ անլէրի Ալլահ իլէ եաչայան պիրինին կէօրէճէյի կիպի կէօրիւր իտի։

Սէվկիւլիւ չօճուգլար, Սէմավաթ պուրատա տըր։ Պիրպիրիմիզի սէվէլիմ։

ԱԼԻՍԻՆ ԹԷՔՏԻՐԻ

Ալիս քիւչիւք պիր եավրու,
Միինի, մինի պիր գուզու,
Օյնար, սըչրար գօշուշուր,
Հէր ան քէյֆի, փիւրսիւրուր։

Թաթլը՝ ամմա զիյանքեար,
Պիր շէյ տէօքէր եա գըրար.
Վալիտէսի ֆէր զէման
Թխթար էտիպ տէր ֆէման,

"Ալիս, թաթլը չօճուղում,
Պիր շէյ գըրմա, հա՛, գուզում,
Ծօնրա թէքտիր ալըրսըն,
Վէ կիւճէնիր գալըրսըն։"

Ամմա Ալիս սէօզ տույմազ,
Ջիւն՚ օյունպազ պիր հայլազ.
Գօշույօր իքէն պիր կիւն,
Պիր սագսը գըրտը պիւթիւն։

Վալիտէ տէ քէնտինի,
Եյիճէ թէքտիր էթտի,
Ծանտալիայա պաղլատը.
Ալիս տէ չօգ աղլատը։

Պիժու, քիւչիւք քէօփէյի,
Գօշուպ եանընա կէլտի,
Պահզուն օլտու քէնտիյէ,
Ալթանտը գալտը էօյլէ։

(ՊՈՒՐՊԸՐ)

ՄԱՀՃՈՒՊ ԳԱԼՄԸՇ ՓԻՐ ԶՕՃՈՒԳ

***

Պիզ տէ, քիւչիւք չօճուգլար,
Պալս կիպի գիյանքեար
Օլմազանըզ օյնար 'քէն,
Գօրգմազընըզ Թէքտիրտէն։

Գ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՊԱԼԸԳԼԱՐ

(Մարկարէք Ուորնըր Մորլի)

(Նօմ. 36թառ գէվամ)

Պալըգլարը՝ պալըգ պէսլէմէյէ մախսուս հավուզլարտա, հախօտ պիլյօր գապլարտա սէյր էտէնլէր վէ անլէրին հէր կի՛նքի 'էօմրիւնիւ կէօրէնլէր նազիքլիք վէ կիւզէլլիք ճիհէթիյլէ անլէրի չիչէքլէր իլէ պէրապէր ԹուԹաճազլար։ Պագ, իչԹէ քիւչիւճէք պիր պալըգ օգ կիպի սաղըլըյօր, օ ավուճ գատար պիր չէյ օլուպ՝ սէտէֆ ըէնկի տիր։ Օ Թէմիզ տէնիզ սույունտա մու՛ալլագ տուրտուղնտա՝ տէնիզ իլահը Նէպտունըն Թաճընտա պիր գիգըյմէթ Թաչ օլմազա լա՛իգ տըր, վէ հարէքէթ էԹտիյինէ՝ անըն չափուգ վէ միւԹէնէվվի՛ հարէքէթլէրինի պէյան էտէճէք լուղէթ եօգ տըր։ Եազընընտա ղուրուպ չէմս փէրԹէվի կիպի կիւլ կիւն պիր Շարգ պէյզատէսի տուրույօր. անըն ուզուն, եումշագ, վէ իհԹիզազ էտէն քիւչիւք գանատլարը օլուպ՝ գույրուղը պիր Մըսըր սուլԹանընըն կիյտիյի էրզավանի խի՛աԹա պէնգէր։ Զիչէքլէր հավուզտաքի պալըգլարտան րէնկճէ տահա փարլագ վէ չէքլճէ միւԹ՛ատտիա տէյիլ տիրլէր։

Պալըգլարտան չօգլարը տա կիւղէլ օլմագտան գիյատէ ճալիպ ի տիգգաԹ տըրլար։ Տէնիզտէն չըգարըլըպ պալըգ պէսլէյէճէք հավուզտա սագլանըլան օ 'ատա՛իպ չէքլտէ հայվանլար պիր աֆիօն սէրխօշունըն պիլէ խայալընտան կէչմէգլէր։ Էյ Հընթ անլէրի «Ճարիգ իւլ 'ատէ, չաշմըշ պագըշը, զավիյէ չէհրէլի, միւհէյյիպ ազըգը, էանէյէն տէնիզ մախլուգլարը» Թէսմիյէ էտիյօր։

Ամմա հէգ պալըգլար տէնիզլէրտէ պուլունմազլար, պա՛զըլար տա ըրմազլար Թարիգիյլէ կէօլլէրէ կիտիպ օրատա չօգալմըշ տըրլար։ Հէր քէս չօճուգլուգ վագԹընտան պէրու կէօրտիւյիւ վէ ըրմագլարտան ԹուԹուլան կիւզել ԹաԹլը սու պալըգլարընը վէ կէօլլէրին նուր փարչատ կիպի կիւմիւշ պալըգընը պիլիր։ Զիրքին վէ պուֆնուգլը քէտի պալըգը տախի հէգ չօճուգլարըն գուվվէ ի հաֆըզատընտա նախօշ պիր Թէ՛սիր պրագմըշ տըր։

Պալըգլարըն պու սօղուգ վէ հայաԹա պէնգէմէզ 'էօմրիւ պիզէ Թօհաֆ կէօրիւնէպիլիր, ամմա անլէր Թամմ հայվանլար օլուպ՝ մէվճուտիյէԹինի մուհաֆազա էԹմէք իչիւն հավա վէ Թօփրագա միւհԹաճ օլան չիչէքլէր կիպի պուֆնլար տախի ղըտա իսԹէրլէր, վէ պուֆնլարըն ղըտատը իսէ պաչգա հայվանլարըն հայաԹըյա Թէ՛մին օլունուր։ Անլէրին տիրի հայվանլար եէմէյէ օլան իչԹահը պիզիմ կիպի մէրտիւմխարլըղը կէօրմէյէ Թէհամմիւլիւ օլմայան մախլուգլարտան Թէ՛աճիւպ վէ գօրգու իլէ կէօրիւլիւր։

Պալըգլար քէնտի ղըտալարընը չիչէքլէր կիպի վիճուտլարընըն սաԹը վասըԹասըյա ալմայըպ սաղ Թա՛մլարընը կէօնտէրէճէք խուսուսի պիր հէրլէրի վար տըր. անլէր քէնտի ավլարընը Թա՛գիպ էտէր, ԹուԹար վէ օ մի՛տէ քիմեահանէ սինէ կէօնտէրիրլէր, օրատա մէզքիւր Թա՛ամ հազմ սէյյալ

լարբյայա գարբչըպ հալլ օլարագ պիր էօզէ թէհավիւլ էտէր վէ գանա գարբչըր ։ Գան պու եէնի էօզիւ վիճուաըն հէր թարաֆըննա նագլ էտիպ՝ վիճուաըն թա՛միրի իչիւն լազըմ կելէն գըսմլարը ալը գօր , վէ պէօյլեճէ պալըգ տա նէպաթ կիպի ալտըղը ղրտատան իսթիֆատ էտէր . անճագ քի նէպաթրն ղրտասը զաթէն հալլ օլունմըշ օլտուղընտան մի՛տէյէ իսթիյաճը եօգ տըր ։

Պալըղըն թէննէֆֆիւսիւ տէ՝ ագ ճիյէր խըզմէթինի կէօրէն ճիւ՚ղի պիր սաթհատան մա՛տա՝ նէպաթընքինէ պէնզեր ։ Պալըղընտա նէպաթ կիպի վիճուտընըն պիւթիւն սաթհընտան միւվէլլիտ իւլ հումուզէ ալըպ համիզ ի ֆահմի տըշարը վէրտիյինէ չիւպհէ եօգ տըր. ամմա պալըղըն պիր գաչ խուսուսի հիւճրէլէրի թէննէֆֆիւս ճիհէթիյլէ չօգ ֆա՛իլ տիրւէր ։ Մէզգիւր հիւճրէլէր պալըղըն գուլաղլարընտա պուլունուպ՝ հավա իլէ գարըշմըշ սու անլերի հէր զէման եըյգար ։ Հավանըն միւվէլլիտ իւլ հումուզէսի պու հիւճրէլէրտէն պէլ՝ էտիլիպ՝ իսթիյաճը օլան ա՛զայա կէշէր , վէ հայվանտա վուգու՛ պուլան քիմեէվի թէպտիլաթտան իլէրի կելէն համիզ ի ֆահմի իսէ ՚այնի պալըգ գուլաղը հիւճրէլէրի վասըթասըյա սույա իլհագ էտիլիր ։

(Մագա՛պը վըր)

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ՄԻՆՊԷՐԻ

ԻՆՍԱՆԻ ՚ԷՕՄՐ

Սահիպ ի մէզմուր պիր թարաֆտան ինսանըն զա՛աֆընը վէ ՚էօմրիւնիւն գըսալըղընը վէ տիկեր թարաֆտան Ալլահըն ՚ինայէթինի վէ լութֆլարընըն նիհայէթսիզլիյինի գարչը գարչըյա գօտուղը էննատա՝ գալպէ տօգունան պիր ուսլուպը չա՛իրանէ իլէ չէօյլէ պույուրույօր , «Ինսանըն կիւնլերի օթ կիպի տիր , Հէման սահրա չիչէյի կիպի չիչէքլէնիր ։ Զիրա բիւզկեար անըն իւզերինաէն կէչէր , վէ օ մահվ օլուր , Վէ մէքեանը արթըգ անը պիւմէզ ։ Լաքին Բապպըն ՚ինայէթի էզէտէն էպէտէտէք անտէն գօրգանլար իւզերինտէ տիր . . . ։»

Սիզ տախի , սէվկիւլիւ օղլանլար վէ գըզլար , կիւզ ագչամլարը էվինիզին պաղչըսինէ , չէհրին ուճունտաքի պաղչէ եօլունա , եախօտ եագընտաքի օրմանա կէզմէյէ կիրթիյինիզտէ՝ սարարմըշ եափրագլարըն կիւզ բիւզկեարլարընտան տէօքիւլտիւյիւնիւ կէօրիւր իսէնիզ , էվինիզտէքի սագըլարտա պիր գաչ՚այ ագտէմ րէնկ վէ բահեա իլէ գալպէր ճէլպ էտէն կիւզէլ չիչէքլերին փէժմիւրտէ սօն պագըյէլերինի սէյր էտէր իսէնիզ , սիզ տախի , Սահիպ ի մէզմուր կիպի պիր ճըլը հիսսիյաթ իլէ տօլմա՞զ մը սընըզ , վէ հէր տիւչէն եափրագտա , գուրումուշ ֆիտանտա վէ սօլմուշ չիչէքտէ ինսանընէն գըսա ՚էօմրիւնիւն պիր պէնզէյիչինի կէօրմէ՞զմիսինիզ։ Պու մազմում միւթալա՛ալար սիզին նէյի՞էլի բուհլարընըզ իլէ իմթիզաճ էթմէզ իսէ տէ՝ պէօյիւտիւքճէ սիզ տէ պու սէպէպ ի քէտէր հագիգաթը անլայաճագսընըզ ։ Ամմա պու հագիգաթտա մէ՞յուսիյէթ վէրիճի պիր ճիհէթ եօգ տըր . պիզ հէր չէյին մէզարտա սօնու կէլիր իտիյինէ ինանմայըզ , վէ էպէտի պիր ՚էօմր իւմիտի սօնսուզ սա՛աաէթիմիզին մէնպա՛ը տըր ։ Էօյլէ իսէ սիզ կիւզտէն՝ պահարա , պու ֆանի ՚էօմրտէն՝ էպէտիյէթէ , վէ կէչիճի սէֆալարտան՝ Բապպըն ՚ինայէթինէ պագընըզ վէ միւնթազըր օլունըզ ։ Քէտէրամիզ միւթալա՛ալարը սիզտէն պէրթարաֆ էտինիզ , կիւզէլ վէ ՚ալի միւթալա՛ալարըն իւմիտպախչ թէ՞սիրաթըյլէ գալպէրինիզ տօլու օլսուն ։ Հէր չէյին փարլագ թարաֆընը կէօրմէյի սիզէ ՚ատէթ էտինիզ ։ Ինանընըզ քի , քէնտի միլլէթի , վաթանը վէ էմսալը եօլունա սարֆ օլունան ՚ալի պիր ՚էօմր սահրա չիչէյի կիպի տէյիլ , նէ տէ անըն կիւնլերի օթ կիպի տիր , զիրա էօյլէ պիր ՚էօմր Բապպըն էպէտի ՚ինայէթիյլէ թաճլանմըշ տըր ։

Գր. Հ. Ծ.

ԽՈԹԱՐ

Սէօզիւմ սանա , է՛յ նէվճիվան ,
Ֆանի ՚ալէմ , ֆանի տէվրան ,
Ֆուրսաթ գուչուն՝ ուչուրմազտան
Հիքմէթ էօյրէն , ՚ագիլ տավրան ։

Քչնտինի պի՛լ , պու տըր հիքմէթ ,
Քէնտինէ կէ՛լ , պու՝ հարիյէթ ,
Քէնտինի պո՛ւլ , պու՝ ֆիրասէթ ,
Իսլահ ը նէֆս ֆարզ տըր հէր ան ։

Եինէ Հագգա սէն օլ Թէսլիմ ,
Զիւնքի Օ հէր չէյէ ՚ալիմ ,
Հատտըն՝ պիլիպ օլսան հալիմ ,
Էնճամ օլուրսըն քեամիրան ։

Գր. Հ. Գալուստեան

ԽՐԻՍԹՈՍԻ ԱՆ ԹԷՀԶԻՊ ՈՒ ԹԷՐՊԻՏԷՍԻ
ՎԷ ՎԱԶԻՖԵԼԷՐԻ
Տր. Ճօրճ Ո–օլպըրն

1.

«Մէճճանէն ալորնըզ, մէճճանէն վերինիզ,» Մատթ. 10.8։

Էօյլէ պիր տիւնեատա հաչայօրըզ քի անոտ էվվելա Ալլահա, սանիյէն միւթէգապիլէն հէկտիկէրիմիզ միւհթաճըզ։ Ախլագի մութլագ ինֆիրատ — միւրէքքէպ թապի'աթ վէ մահիյէթիմիզտէ ճիսմանի, 'ագլի վէ բուհանի պիր կէօնէ ինֆիրատ եօգ տըր։ Տիւնեատա միւֆիդ վալիտէյին պաղըպ գայըրտըզը պիչարէ թըճըլար մազարընտա կէլտիկիմիզ իւքհիսէն թա մաթէմզէտ տօսթլարըմըզըն էօլիւմ եաթաղընտա կէօզէրիմիզի գափատըգլարը կիւնէ գատար, սա'իրլէրին հիմմէթ վէ մու'ավինէթլէրինտէն ասլա վարէսէթ տէյիլիզ։ Տիւնեատա հիչ պիր քիմսէ՝ ատէմլէրին մու'ավինէթի, մէվէտտէթ վէ բէֆագաթընտան քիւլլիյէն միւսթաղնի օլաճագ տէրէճէտ պէօյիւք, 'ալիմ վէ գուվվէթլի օլամազ։ Պիզ նէ քէնտի պաչըմըզդա եաչայա պիլիր, նէ տէ էօյլէ պիլիրիզ։ Դօնչուլարըմըզդա, տօսթլարըմըզդա վէ մու'ասըրլարըմըզդա մէրպութ վէ միւհթաճ օլտըգտան պաչդա, սա'իր վագթլարտան վէ սա'իր ագվամտան պիրէչ հէթիյմիզ օլան նի'մէթլէր տաիսի թէվէրրիւս էտէրիզ։

Սոկրատ՝ Աթինա սոգագլարընտա եաղընըզ Եունանիլէրին խայրը իչիւն ֆազիլէթ վա'զ էթմէտի։ Էֆլաթուն՝ կիւզէլին, հագիգինին վէ էյինին 'այի ասարը զէքեասընը եաղընըզ օլ 'ասրըն թէնվիրի իչիւն տէյիլ, անճագ ճիւմլէ ատէմլէրին խայր ու մէնֆա'աթը իչիւն քէչի էյլէմիչ տիր։ Մօրս՝ թէլէկրաֆը եաղընըզ Ամէրիգա իչիւն տէյիլ, անճագ տիւնեանընն մրունթէհալարընըն հէկտիկէրէյիյէ պիրլէչմէլէրի իչիւն իճատ ու իհթիրա' էյլէմիչ տիր։ Խրիսթիյան տինինտէ փէրվէրատ էտիլմիչ օլմանըզ՝ սիզին չօճուգլըզընըզդա էօյլէ օլմազա գարար վէրմիչ օլմանըզդան նէչ"էթ էթմէմիչ տիր։ Սիզին օլ տիյանէթինիզի սա"իր 'ասրլարըն էհլի իմանընա, եա'նի իւք էվվել էճատաընըզդա Խրիսթոսը վա'զ էթմիչ օլանլարա, էլէվմ իսմէրի ունուտուլմըշ իսէ տէ կէչմիչ 'ասրլարատա Խրիսթոսըն ուղրընա ֆէտա ի ճան էթմիչ օլանլարա, Խրիսթոսը ինքեար էթմէքլիքտէն իսէ, Անըն եօլընա ճէֆա վէ էզիյէթ չէքմէքլիյի թէրճիհ էտէն էպէվկինինիզ մինէթտաոր սընըզ։ Վէլհասըլ, հէր ատէմ էօյլէ պիր մէվզը՝ թուրթույօր քի պու՝ հէր թարաֆտան կէլէն թէ"սիրլէրին պիրլէչտիքլէրի մէրքէզ տիր։ Վասըթասրյէ եաչատըզընըմըզ, հարէքէթ էթտիյիմիզ վէ մէվճուտ օլտըզընմըզ, ճիւմլէ 'աթիյէ վէ նի'մէթլէրին վահիպլի վէ լութֆ ու 'ինայէթի պինինայէ սահիպ օլան Ալլահա ինանընըն իհթիյաճը, լութֆ ու 'ինայէթի, չէֆգաթի, սէլամէթ վէ էպէտի հայաթ մէնպա'ը օլան Խրիսթոսա մինէթտարլըզընմըզ՝ տահա գիյատէ 'այան վէ աչիքեար տըր։

Իչպու մէվնիպէլէրէ, կէրէք Ալլահընն կէրէք ատէմլէրին լութֆ ու նի'մէթլէրինին հէվիսէնէ մէճճանէն, ագչէսիզ վէ պէհասըզ, սայքի էօյչիսիւզ վէ հուտուտսուզ օլարագ նա"իլ օլմուչըզ տըր։ Իչպու 'աթիյէ վէ մէվնիպէլէրէտէն փէք ազլարը վար տըր քի անլէրին պէտէլինի վէրէպիլտիյիմիզ կիպի, պէտէլլէրինի վահիպինէ 'այնէն էօտէյպիլտիյիմիզ մէվնիպէլէրին սայըսը տահա ազ տըր։ Մինէթտաոր օլագպիլիրիզ, վէլինի'մէթլէրիմիզի սէվկիլիրիզ, Ալլահ'ը սէվէ պիլիրիզ, Խրիսթոսըն միսալընա իմթիսալ էտէ պիլիրիզ, ամմա ալտըղըմըզ չէյլէրին պէտէլինի էօտէյմէյիզ։ Էկէր հագիգաթ'ը հալ հէվի պուննատան 'իպարէթ օլսա իսի, բուհլարըմըզընն իւզէրինէ 'ատէթա ատըր պիր եիւք կիպի պասան վազիֆէ հիսսինէ, մու'ագապիլինի վերմէքլիյէ ասլա իմքանն օլմայան իչպու պօրճա գարչը սայքի 'իսհան էտէր իտիք։ Զիրա հէր նէճիպ վէ 'ալիճէնապ քիմսէնին նաղարընտա պէտէլինի վերմէքլիյէ ասլա մուգթէպէր օլմատըզը նի'մէթլէրէ նա"իլ օլմազըզ պիր եիւք սայըլմազ տըր։ Լաքին Ալլահընն տիւնեա հազընտաքի թէրթիպ ու վաղընտա օ կիպի պիր միւնասէպէթսիզլիք եօգ տըր։ Օ պիզի ինսանընն անլէրտէ պիր մէմնունիյէթ վէ գանա'աթ հիսսի պուլամայաճաղը եիւքսէք վէ 'ալի էմէլ ու արզուլար իլէ մու'թասըճ գըլմազ տըր։

Իչպու հիսապը միւվաջէհէյէ կէթիրմէքլիյին պիր թարզը, պիլա չիւպհէ զապտուլ օլունան լութֆ ու նի'մէթլէրին պէտէլինի անլէրի մէճճանէն վերմիչ վէ քէնտիլէրին էճր ու միւքաճաթլարընը հիչ պիր պէտէլ իւմիտ էթմէմէքլիքտէ պուլմուչ օլանլարա վէրմէքլիյին պիր ուսուլը, հէմ մինէթտարընէ հիսսիմիզի զա'իֆլէթմէքսիզին իչպու բուհի վազիֆէ տուչդուսմըզը մէնինուն վէ խօչնուտա էտէն, հէմ տէ քէնտիհինէ մախսուս էճր ու միւքաճաթը վէ մէզիյէթի օլան պիր ուսլուպ վար տըր։

Քէնտի էվլատլարընն բէճահ վէ սա'ատէթի իչիւն հուզուր ու րահաթընը մէնինունիյէթլէ ֆէտա էտէն փէտէր՝ քէնտիհինա"իլ սա'ատէթ օլտըգտան պաչդա, պու եօլ իլէ քէնտի վէլատիրինէ օլան պօրճունը տախի էօտէմիչ օլուր։ Իչթէ պու վէճճէթ անընն զալպի չիմտիյէ տէյին զատար ու զըյմէթիինի փէք օ դատար քեամիլ սուրէթտէ թանըյամտըր օլտըղը փէտէրինէ գարչը եէնի վէ մինինէթտարանէ պիր մուհապպէթլէ տօլար։ Մէճճանէն ալմըշ օլուպ տա պիզե վէրէնէ պէտէլինի վէրէմէմիյիզ չէյի'այնի բուհ իլէ սա"իրլէրէ մէճճանէն վէրէ պիլիրիզ։

Քրիստոսըն էսաս ը քէլամ իթթիխազ էթմիչ օլարդըմըզ քէլամընըն մա'նասը իչիթ պու տըր։ Օ պու սէօզլէրի ընիքի չակիրալէրինի պիրինճի տէֆա օլմագ իւզրէ քէնիսիլէրին գալպինի հայաթ վէ մուհապպէթլէ տօլտուրմուշ օլան պէչարէթի սա"իրլէրէ վա'զ էթմէք իւզրէ կէօնտէրէճէյի սըրատատ անլէրէ խիթապէն չէօյլէ սէօյլէմիչ տիր։ «Ատաթալարա չիֆա վէրինիզ, ճիւզամըլըարը թաթխիր էտինիզ, ճիննէլերի չըգարընըզ. մէճճանէն ալտընըզ, մէճճանէն վէրինիզ։ Վէ Քրիստոսը քէնտիլէրին Բապդը տէյիս իգրար էտէնլէրին ճիւմլէսինէ տախի 'այնի էմր վէրիլիր։ Ալլահտան կախօտ ատէմլէրատէն մէճճանէն ալտրդըմըզ չէյի հէր միւհթաճա պիլա թէֆրիդ մէճճանէն վէրմէլիյիզ։

Պու էմր քէնտի հայաթլարընըն հէվիմիզին տախի պաչըճա ալանլար օլտրդըմըզ տէվրինի տահա հէնի պիթիրիպ տէ հէվիմիզին տախի պաչըճա վէրինլեր օլաճաղըմըզ տէվրինէ պաչլայանլար իւզերինտէ խուսուսի թէ"սիր ու նուճուզը հա'իզ օլմալը տըր։ Սիգին պուրատա այմըչ օլտրդընըզ խուսուսի 'աթիյէ խրիսթիյան թէրպիյէսի տիր վէ պիզիմ պու կիւն պաչըճա մէվզու'ը պահարմըզ պու օլաճագ տըր։

Խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսի տէյերէք բուհրն մա'նէվի վէ 'ագլի գուվվէթլերինին խրիսթիյանա մախսուս էն 'ալի թաւիմ վասըթասըյլէ թէրագդըսընը անլարրդ։ Իչպու թէհզիպ ու թէրպիյէսի սա"իր սայթի պիլճիւմլէ մէլէքէյէրտէն ֆարգլը տըր, զիրա սաըլ բուհա 'ա'իտ օլուպ ճահ ու մէնէճա ևախօտ սէրվէթ ու սամանկիպի, մատտի հայաթըն մահզա խարիճի պիր լահրգէսի տէյիլ տիր։ Էն գրյմէթատար 'աթիյէ վէ մէվհիպէ օլտրդընատան մուհիմմ վազիֆէլէրի միւհթէվի տիր։

Ա. Իմամ խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսինէ նա"իլ օլմուչ օլանլարըն ճիւմլէսինին միւքէլլէֆ օլտրգլարը վազիֆէյինին մահիյէթ վէ վիւա'ապ նէ տիր, տէյիս սօրալըմ։ Էսասը քէլամըրդըզն պէյանընճա, մէճճանէն ալտրդըմըզ սէպէպտէն մէճճանէն վէրմէլիյիզ։ Բապդըմըզ քէնտի չակիրալէրինէ մահզա կիտիպ պէչարէթի թէպչիր էթմէքլիյի էմր էթմէյօր, վագա'ա պու կիպի պիր էմր տախի վար տըր, անճագ անլէրին միհնէթտարանէ հիսսիյաթընա միւրաճա'ատ էտիյօր, քի պու հիսսիյաթ' պիզիմ էն փաք վէ ևիւքսէք հիսսիյաթըմըզտան պիրիսի տիր։

Իչպու վազիֆէյինին վիւա'ապընըն մըգեասը ճիսուսըն տիկէր պիր սէօզիս տիր. «Հէր քիմէ չօգ վէրիլմիչ իսկ անատէն չօգ թալէպ օլունաճագ տըր» Պու հէր քէս թարաֆընտան գապուլ օլունմըչ օ գատար 'ումուտի պիր գա'իտէ տիր քի մուխթէլիֆ լիսանլարտա զարպ ը մէսէլ հիւքմիւնէ կէչմիչ տիր Մէսէլա Ֆրանսըզլար «Noblesse oblige» տէրլէր։ «Ինսան ասիլ օլունճա, ևախօտ էսալէթի իտա'ասընատա պուլունունճա, ասիլանէ հարէքէթ էթմէլի տիր։» Ե'նի պիր ատէմին րիւթպէսինէ գատար ևիւքսէք օլուրսա, հարէքէթի վէ մուհամմէլէսի տախի օ գատար զիյատէ ևիւքսէք օլմալը տըր։ Սէրվէթի նէ գատար պէօյիւք օլուր իսկ, ֆագիր վէ միւհթաճլարա պագըպ գայըրմագլըզ վազիֆէսի տախի օ գատար պէօյիւք օլմալը տըր։ Պու գա'իտէ խուսուսընատա հիչ չիւպհէ եօգ տըր վէ Քրիստոս տիւննեատատ ճիսմանի ումուրըն գանունը տըր տէյիս գապուլ էթախի չէյի բուհանի ումուրըն տախի գանունը 'ատատ էտիյօր։ 'Աթիյէնին էօլչիւսիս մէա"ուլիյէթին տախի էօլչիւսիս տիր։

Էկէր խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսի մէվհիպէսինի տախի պու մրգեասալէ էօլչէր, վէ անըն պիզիմ իւզէրիմիզէ նէ վազիֆէ գօտուղընը տար իսկ, օլ գատար 'ալի պիր չէյին մուճիպ օլտրդը մէա"ուլիյէթին էհէմմիյէթսիզ պիր չէյ օլամայաճաղընը, օլ թէհզիպ ու թէրպիյէնին թէ"սիրինի' իչինատէ ատէմին պուլունտրդը հէյէթի իճթիմա'իյէ սրասընատա նէչը ու թա'միմ էթմէքլիք վազիֆէսինատէն տահա այադը օլամայաճաղընը կէօրմէքլիք միւչքիլ օլմայաճագ տըր։

ՄԷՎՋՈՒՏՍ Ը ՄԵԻՆՏԻՐԻՃԷ

Եէնի պիր էվրօփա գրալիյէթի	Հ. Մ. Ալէն	927
Զինտէ ի'տամ ճեզասը	,, ,, ,,	928
Գաթօլիքլէր իլե փրօթեսթանլար	,, ,, ,,	928
Տաւ'ա սա'աթլարը	Տ—ա—ւէ	931
Սէլամէթ ի քեամիլէ		932
Թա'լիմ ու թէրպիյէյե մախսուս գուվվէթլերին պիրլէշտիրիլմէսի	Մ. Մէհմաէան	933
Ամերիգատա կ. խ. Շիրքէթինին իչի. անլէրատէն նէ' էօրէնէ պիլիրիզ	Յ. Վ. Մ—բաճըն	934
Միւսրիճ օղուն միւճարագաթը	Վ.Էր. Յ. Գ. Պ—լտ—ճ—	936
Գարար վէրմէք վէ միւղթարիպ օլմագ	Բ. Տ—ճէկեան	937
'Իլմի իլահի մէքթէպիմիզ	Վ.Էր. Մ—պ—ր Մ—ճէրեան	938
'Ա.ֆղանթապաա գրդլար մէտրեսէսինին էլի սէնէդիք թարիխի	Օր Ֆըբ— Ա. Պէճճան	940
Էվէրէք թարաֆընա պիր դիյարէթ	Հ. Մ. Մ—ւէյեան	942
Ջէնճիր Տէրէտէն մա'լիմաթ	Յ. Գ. Գ—յ—եան	942
Քիյաճէտ ուլյուլյանլար	Մ—վէս Ս. Բէնճլեան	943
Եէնի պիր քիթապ	Ս. Յ. Կ—գէլեան	944
Հայ Ամերիկեան երկսեռ վարժարան	Վ.Էր. Յ. Ս. Ե.	945
Խիթար	Ա.բ—ճ—ի Ա.բէբեան	946
Շու"ուլնաթը սիյասիյէ		947
Խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսի վէ վազիֆէլէրի	Տր. Ճ—ղ Ո—ւլգըր	939

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԻԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՏԻՒՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԻՕԳՈՒՇՈՒ